

glasilo delavcev
sozd
rudarski elektro-
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1985

1119851597,12

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

december 1985

leto XXI

št. 12

srečno

Zasnežena in zastrta planinska pot pod Mrzlico. (Foto M. Cerinšek)

*Delavcem vseh temeljnih
organizacij
združenega dela
in delovnih skupnosti
vseh treh delovnih
organizacij,
združenih v Sozd
Rudarski
elektroenergetski
kombinat
Edvarda Kardelja,
vsem bralcem
in sodelavcem glasila
Srečno,
njihovim družinam
in poslovnim prijateljem,
krajanom in občanom
srečno in uspešno
leto 1986!*

S trdim delom in složnostjo v novo leto 1986

Leto 1985, ki se izteka, ni isto, kot so bila mnoga druga. Posebnost je v izjemnem in burnem poslovnem in političnem življenju družbe, ki ni moglo obiti delovnega kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja. Srž vsakdanjika v preteklem letu je bil v nenehnem soočanju z ovirami, ki so bile na poti k uresničevanju dogovorjenega cilja, boljšega dela in uspešnejšega gospodarjenja v sistemu socialističnega upravljanja. Naloge, v prvi vrsti proizvodne, smo uspeli z veliko volje in znano zagriženostjo delavcev v našem kombinatu zadovoljivo opraviti. Planirana proizvodnja električne energije v višini 410.000 MWh je presežena in bo kljub podaljšanemu remontu znašala 430.000 MWh. Rudarji pa so v malo drugačnem položaju. Zaradi težav v uporabi energetskega premoga so vso pozornost usmerili v izboljšanje kvalitete in nakopali za široko potrošnjo 590.000 ton premoga, kar je 30.000 ton več kot leta 1984 in kar 100.000 ton več kot leta 1983, ko so ga nakopali 498.840 ton. Operativni plan je bil zastavljen na 1.700.000 ton, doseženih pa bo 1.750.000 ton, zaradi boljše kvalitete pa v toplotni vrednosti 20.360.000 GJ. DO RGD je razširila svojo dejavnost še na nova delovišča v Jugoslaviji ter povečala dejavnost v ZRN.

Zelo odgovorno delo so opravili v Termoelektrarni Trbovlje. Letošnji remont kotla je bil v bistvu postavitev novega. Tako bo obratovanje elektrarne spet zanesljivejše, pridobila pa je tudi 10 MW na moči, saj vozi sedaj z močjo 115 MW, prej pa je le s težavo dosegla 100 MW moči v obratovanju. Če vemo, da imajo planirane savske elektrarne od 25 do 30 MW moči, pomeni, da je to ena najcenejših pridobitev dodatnega proizvodnega vira električne energije.

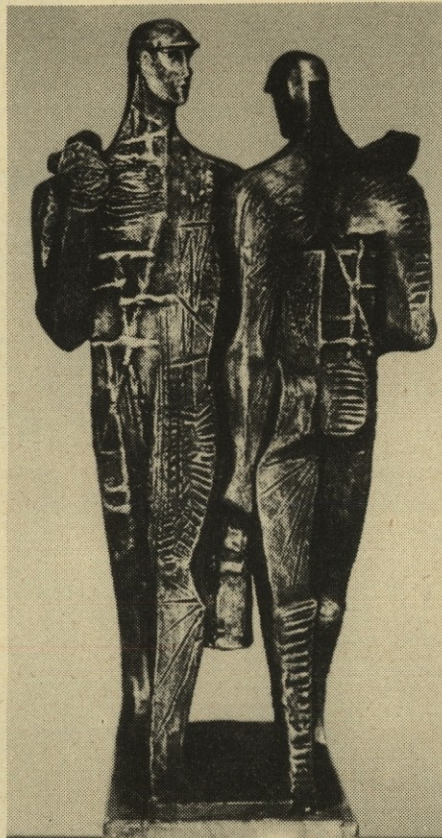
Nič manj intenzivna ni bila tudi izgradnja novih objektov v vseh rudnikih kot tudi nadaljnje opremljanje z modernejšimi stroji in napravami.

V celotnem kombinatu, posebno v rudnikih in RGD se pozna pomanjkanje delovnih rok. Še naprej poteka boleča menjava kadrov. Odhajajo možje, izmed katerih bi marsikdo lahko še kako pripomogel k boju s podzemsko stihijo za boljše delovne rezultate in za večji kos kruha. "Na mladih svet stoji" in tudi v rudnikih posledaj ne bo drugače.

Škoda je le, da je čez noč usahnili razumevanje za urejanje stanovanjskih zagat v premogovništvu, kajti z odločitvijo SDK je usahnili financiranje izgradnje stanovanj iz investicijskih sredstev. Tako bo mladim rudarjem še težje ponuditi stanovanja, samski domovi pa niso in ne morejo biti končna rešitev.

Vzpodbudno je tudi dejstvo, da se mehanizacija in modernizacija delovnega procesa brez posebnih težav prebija. Tako da tudi storitve, to je proizvodnja v to nah na moža, spet rastejo, saj je rudniška storitev v lanskem letu bila 2 tona na mo-

ža, v letu 1985 pa bo 2,25 tone na moža. Čeprav so bila zagotovljena sredstva za razvoj — investicijska dela, predvsem rudarsko gradbena dela zaostajajo. Kot vse rudarstvo se tudi RGD sooča s pomanjkanjem izkušenih rudarjev. Poleg tega pa odpiranje novih gradbišč izven Slovenije ni prineslo željenih učinkov, še več, povzroča večjo razpršitev delovnih sposobnosti strokovnega tima RGD.

Rudarja ob izmeni, zasnova osrednjega rudarskega spomenika, ki ga izdeluje Stojan Batič, ak. kipar, za postavitev na novem trgu v Hrastniku pri Birtiču. En rudar prihaja na delo, drugi odhaja z dela. Spomenik bodo odkrili na praznik dneva rudarjev 3. julija 1986 v Hrastniku. Za postavitev spomenika je bil imenovan poseben občinski odbor. (Foto B. Klančar)

Možnosti samoupravnega gospodarjenja z rezultati dela v kombinatu pa ostajajo na isti ravni kot prejšnja leta oziroma se še slabšajo. Konec leta bomo ugotavljali izgubo v premogovništvu, in sicer malo manj kot 3 mlrd. din in v Termoelektrarni Trbovlje 200 milj. din. Skupaj s potrebnimi skladi 1,5 mlrd. din bomo beležili izpad dohodka 4,5 mlrd., s tem da se bo RGD z največjo težavo izkopal iz situacije, ki preti, da lahko tudi konča poslovno leto z izgubo. Ne da bi zanemarjali pomanjkljivosti v delu in poslovanju znotraj kombinata, vendar je ta poslovni rezultat posledica predvidevanj, ki se potem ne

uresničujejo. Predvideli smo 50% inflacijo, dosežena pa bo skoraj 100%. Takšna pa je tudi rast cen materialov, ki jih uporabljamo, medtem ko je cena premoga bila 50% višja kot prejšnje leto. Za primerjavo: strojogradnja je že v prvem polletju uspela doseči indeks cen 1,84 proti istemu obdobju lani, premogovništvo pa v istem obdobju 1,47, črna metalurgija pa celo 2,03.

Osebnih dohodkov smo planirali v porastu 50% na predhodnje leto, sedaj pa bodo najmanj 85% višji kot prejšnje leto in kot je povprečna rast osebnih dohodkov v gospodarstvu, po katerem se ravna panoge posebnega družbenega pomena.

Kot že vrsto let, naj bi tudi letos pokrili ta izpad dohodka z zbiranjem denarja iz dohodka združenega dela v SRS. S takšnim načinom "poslovanja" ne osrečujejo nikogar, je pa skrajno neodgovoren do energetike in delavcev v tej panogi.

Letos je zadnje leto planskega obdobja in je bilo mnogo truda vloženega v izdelavo in usklajevanje razvojnih namer v naslednjem obdobju. Kljub prednosti, ki jo družba daje energetiki, pa je resnica le takšna, da za vse enostavno ni denarja. Znano je, da tudi Slovenija tehnološko krepko zaostaja za moderno proizvodnjo v razvitih in srednje razvitih deželah v svetu, pa tudi v Jugoslaviji. Ker nimamo drugih prednosti kot delo, potem je usmeritev v boljše izkoriščanje znanja in usmeritev v panoge, ki bodo uporabljale višjo tehnološko obdelavo, edina možnost. V razvojne plane so šli vsi projekti posodabljanja in odpiranja obstoječih slovenskih rudnikov premoga, obnovitev rudnikov Ilirska Bistrica in Krmelj ter odpiranje novih rudnikov v Globokem in Lendavi v Prekmurju. Z največjim objektom pa nastopa slovenska energetika s pričetkom izgradnje TE-TO III v Trbovljah, ki bi se morala pričeti že v naslednjem planskem obdobju, tako da bi bila leta 1994 priključena s polnim obratovanjem na omrežje. Seveda pa bo v istem času potrebno dvigniti proizvodnjo premoga na nekaj manj kot 3.000.000 ton v RRPS, da bo zagotovljeno tudi gorivo.

Za vse v planih napisane namere in želje ni in ne more biti denarja, ker ga enostavno ne prigospodarimo. Potrebno bo dosti več organizacijskih in strokovnih naporov, da bomo investicijski dinar najbolj s pridom uporabili. Nikakor ne sme zamreti občutek, da investirani denar, čeprav iz združenih sredstev gospodarstva, nekdo ustvari s svojim delom in ga je zato potrebno tudi spoštovati.

Kljub poslovnemu zaključku v letu 1985, ki ni vzpodbuden, pa ugotavljamo vseeno delovno klimo v kolektivu, ki ga samoupravni organi in družbenopolitične organizacije usmerjajo v delovanje, ki slo ni na zavesti, da je mogoče s trdim delom in složnostjo preseči vse težave, ki se pojavljajo znotraj delovnega kolektiva in v družbi.

Z zavestjo, da smo v letu 1985 zadovoljivo opravili svoje naloge, lahko tudi za naprej ugotavljamo, da ni bojazni, da bi jih ne opravili.

V novem letu 1986 želim vsem članom kolektiva ponovnih delovnih uspehov, skupaj s svojci pa srečno in zadovoljno novo leto.

mgr. Srečko KLENOVŠEK

Hrastniški rudarji izpolnili svoj načrt

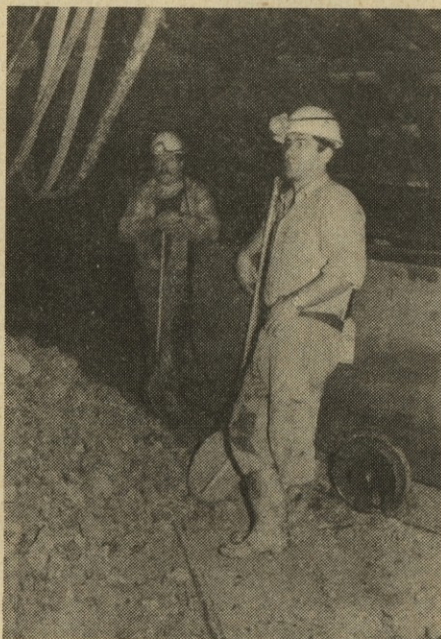
Pred nami so nove naloge

Ko se izteka leto 1985 bi lahko ugotovili, da ni nič novega v Rudnikih rjavega premoga Slovenije, saj se poslovno leto zaključuje tako kot vsa pretekla leta — ob doseganju načrtovane proizvodnje, ob vseh dogovorjenih in načrtovanih stroškovnih postavkah, ob rasti osebnih dohodkov, kot je rast le-teh v gospodarstvu, zaključujemo poslovno leto z izgubo. Sledile bodo akcije za pokrivanje izgube ob čudnem počutju vseh naših delavcev, da ob dobro opravljenem delu nimajo enake možnosti kot drugi delavci v združenem delu — odločiti o razporejanju dohodka in s tem s sadovi svojega ustvarjalnega dela.

Pa vendar, pred nami je novo leto 1986, ki je tudi prvo leto novega srednjeročnega obdobja, kjer imamo RRPS opredeljeno, odgovorno nalogo v tem, da ob stalni povečani porabi energije v Sloveniji poskrbimo za povečano proizvodnjo rjavega premoga v Sloveniji in tako maksimalno izkoristimo in ponudimo potrošnikom enega izmed domačih virov energije. Zato lahko in tudi moramo gledati z večjim optimizmom v novo leto 1986, saj imamo z uveljavitvijo vseh premogovnikov v skupni delovni organizaciji RRPS in kombinatu REK EK trdno osnovo, da preko energetskih samoupravnih skupnosti uveljavimo in nato z delom uresničimo vse strokovno izdelane programe, ki zagotavljajo izpolnitev te osnovne naloge.

Vsi naši premogovniki imajo za novo leto pripravljene proizvodne načrte, za katere sem trdno prepričan, da jih bodo ob tradicionalni rudarski marljivosti vestno izpeljali — vsak premogovnik v svojem obsegu in ob razpoložljivih možnostih. Vsem pa mora biti skupna v novem srednjeročnem obdobju ena od osnovnih nalog — doseganje proizvodnje mora sloneti na kvalitetnejšem opravljenem delu. Tu zaostajamo za ostalimi premogovniki in v tem moramo že v prihodnjem letu izbojevati začetne uspehe v bitki za večjo storilnost, za večjo produktivnost. Možnosti imamo, če bomo izkoristili v programih določene tehnologije, ki uveljavljajo že preizkušeno ali novo predvideno mehanizacijo. Tu mislim na hitrejšo uveljavitev samohodnega hidravličnega podporja s primernimi odkopnimi stroji, z doslednejšo uporabo strojev za izdelovanje prog, za ureditev kontinuiranega glavnega transporta in predvsem za uveljavitev primerne dostavnega transporta s primerno paletizacijo. Ob dobri pripravi vseh del, kot so doslednosti pri ciklusih izvajanja del na odkopih, izdelavi prog, načrtnih montažah, demontažah,

doslednih remontih ali dobro organiziranim transportu, imamo še mnoge rezerve za doseg večjih storitev. Za pravočasno odpiranje novih predelov, uveljavitev modernejših tehnologij bomo morali z izvajalci investicijskih del, kot sta RGD in GZL, pa tudi drugi poslovni partnerji, ki nam opremljajo delovišča z mehanizacijo, tesno in uspešno sodelovati, da bi s skupnim delom sebi omogočili boljše delo v novoizdelanih prostorih z novo uveljavljenimi napravami.

R. Seme in I. Pulmer pri tesarjenju proge na 7. obzorju hrastniške jame. (Foto J. Kirič)

Če bomo vse proizvodne, pa tudi investicijske naloge kljub predvidenim težavam, ki se bodo najbolj odražale v pomanjkanju vseh vrst rudarskih profilov, uspešno reševali, menim, da bomo tudi z družbo dogovorili pravočasno tako vrednoteno naše skupno ustvarjalno delo, da bomo lahko že v prihodnjem letu enakopravno odločali o takem dohodku, ki ga ne bo treba več zapisovati z rdečimi številkami.

Želim vsem našim delavcem v RRPS kot v celotnem kombinatu in vsem poslovnim partnerjem uspešno delo v letu 1986, pa seveda njim in njihovim družinam mnogo zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva!

Ivan Berger

V torek, 17. decembra, so rudarji na nočni izmeni nakopali zadnje tone premoga s katerimi so izpolnili letošnji proizvodni načrt. V do RRPS — tozdr Rudnik Hrastnik kopljejo premog v jamah Hrastnik in Ojstro. V obeh jamah so letos do 17. decembra nakopali 450.000 ton premoga. Računajo, da ga bodo do konca leta nakopali skupno 460.000 ton.

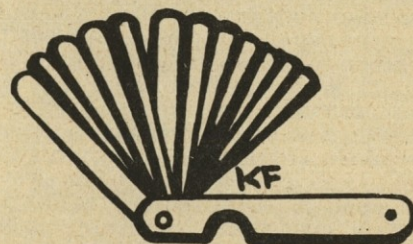
V zadnjih tednih se je proizvodnja posebno v jami Hrastnik bistveno dvignila. Na čelu so namreč postavili odkopni stroj Eichhoff, poleg samohodnega hidravličnega podporja Becorit. S pomočjo tega stroja so v decembrskih dneh nakopali toliko premoga, kot v tej jami še nikoli doslej.

Miha Medvešek, rudar v hrastniški jami, pri svojem opravilu. (Foto J. Kirič)

K doseženemu uspehu veljajo tople čestitke vsem rudarjem in drugim delavcem hrastniškega rudnika!

Za prihodnje leto načrtujejo proizvodnjo v višini 510.000 ton premoga. Prepričani so, da jim bo to uspelo, saj so trenutno nekoliko boljši pogoji za delo, kot so bili doslej.

Ob novem letu 1986 — iz DO TET

Za nami je izredno dinamično leto 1985 in upam, da se bo dobljena vztrajnost potegnila tudi v naslednja leta, tako na področju razširjene reprodukcije, kot na področju proizvodnje. Sam poslovni rezultat je stvar administrativnega odločanja na cenovnem področju, zato nanj nimamo nekega vpliva, trudili se bomo le, da dosežemo čim višjo proizvodnjo z najnižjimi mogočimi stroški.

Če se na kratko ozremo nazaj na preteklo leto, smo prav gotovo lahko vsi zadovoljni, predvsem z izredno uspešno izvedenim popravilom kotla OP 380-b, za kar gre vse priznanje nekaterim posameznikom, ki so dela vodili, in pa delavcem mariborske Hidromontaže, ljubljanskega KIP-a in TERMIKE, pa tudi delavcem vrste manjših podjetij, ki so sodelovala pri izvedbi. Posebno priznanje gre tudi RUDIS-u, ki je uspešno opravil svojo koordinativno vlogo tako na tehničnem področju kot tudi na komercialno finančnem področju. Dolgoletno sodelovanje s strokovnimi institucijami, kot so Inštitut Milan Vidmar, Univerza E. Kardelj in IBE iz Ljubljane, je tudi tokrat prispevalo, da so bila uspešno razrešena tudi vsa zahtevna strokovna vprašanja. Veliko priznanje pa velja vsekakor prizadevnim članom strokovne komisije za spremljanje popravila kotla, ki je pod vodstvom svojega predsednika stala ob strani investitorju, ko je bilo treba sprejemati težje odločitve. Posebno vspodbudna in optimistična je bila vedno beseda predsednika te komisije, inženirja Joška Rosine, za kar smo mu delavci elektrarne hvaležni, posebno še, ker nam je s svojimi bogatimi izkušnjami že dolgo vrsto let vedno pripravljen priskočiti na pomoč.

V preteklem letu smo ponovno dosegli in presegli proizvodni načrt, večina proizvedene električne energije odpade prav na zimske mesece, ko je ta energija naši družbi tudi najbolj potrebna. To pa so rezultati, ki dokazujejo upravičenost vlaganj v obnovo naših naprav.

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja smo prvih devet mesecev tega leta poslovali brez izgube, bojimi pa se, da na koncu leta rezultat ne bo takšen, kljub doseženi in preseženi proizvodnji električne energije. Pomanjkanje trajnih obratnih sredstev in kronična nelikvidnost zahtevata najemanje dragih posojil, katerih obresti razvrednotijo vsa prizadevanja kolektiva za zmanjševanje stroškov.

Zavedamo se, da zaradi trenutnih težav, v katerih se je znašlo tudi elektrogospodarstvo in premogovništvo, stvari ne smemo prepuščati naključju, pač pa se moramo usmeriti in prizadevati za nadaljnji razvoj naše dejavnosti, posebno še, če se zavedamo, da brez razvoja in povečevanja proizvodnje in storilnosti na vseh ravneh ne bomo gospodarstva stabilizirali in da je razvoj gospodarstva nemogoč brez razpoložljive energije, med drugimi tudi električne energije. Uresničevanje naših načrtov v prihodnjem letu pravzaprav še ne zahteva večjih materialnih sredstev,

pomeni pa pomben del priprav za nadaljnjo obnovo starih naprav in pričetek izgradnje TE—TO Trbovlje III. Tako načrtujemo, da bo spomladi leta 1986 pripravljena razpisna dokumentacija za TE—TO Trbovlje III, pripravljena bo dokumentacija za rekonstrukcijo prostozračnega stikališča in dokumentacija za prestavitev železniške proge. Nadaljevali bomo tudi z izdelavo dokumentacije za deponijo premoga Lakonca. Na vseh navedenih objektih je možen v naslednjem letu tudi že pričetek realizacije, če nam bo uspelo pridobiti ustrezna sredstva.

V preteklem letu smo dokončali profilaktične meritve na bloku 125 MW, na osnovi katerih bo izdelan nadaljnji plan obnove naprav. Kot enega večjih pristopov bomo v letu 1986 pričeli s pripravami na rekonstrukcijo turbine. Zelo obsežen in zahteven poseg načrtujemo za leto 1988, do takrat pa moramo rešiti še vrsto problemov od dolgo zahtevane zaustavitve celotne naprave do zagotovitve sredstev.

Poleg naštetih aktivnosti bo v maju in prvi polovici junija reden remont na bloku 125 MW, v prvem planu pa bo seveda realizacija plana proizvodnje, ki naj bi bila 570 milj. kWh.

Seznam načrtovanih aktivnosti v novem letu je seveda še precej daljši, vendar manjših zadev ne bom našteval. Realizacija je možna le ob sodelovanju vseh v kolektivu in ob pomoči dejavnikov v asociacijah, kjer združujemo delo in sredstva. Veliko delovnih uspehov in zdravja v letu 1986 želim vsem bralcem našega glasila SREČNO.

Miro FLORJANC

TET izpolnila načrt 12. decembra

Rudarjem v DO RRPS, ki so predčasno izpolnili svoj letošnji proizvodni načrt, so se pridružili tudi delavci DO Termoelektrarna Trbovlje. V četrtek, 12. decembra, so namreč izpolnili svoj letošnji proizvodni načrt. Proizvedli so skupno 410 milijonov kWh električne energije in to kljub temu, da so imeli v proizvodnji neštete zadržke, od obsežnega remonta na kotlu pa do pomanjkanja vode v savski strugi zaradi dolgotrajne suše. Po končanem štiri in polmesečnem glavnem remontu na kotlu in ostalih napravah in pa uspešno opravljeni napaki (tresljaji) na turbini 125 MW bloka, kar je trajalo tri tedne, so dnevno proizvedli tudi do 2,6 milijona kWh elektrike. Prav to in pa spomladanska izredno visoka proizvodnja sta omogočila predčasno izpolnitev letošnjega proizvodnega načrta.

Poročali smo že, da znaša letni proizvodni načrt TET za l. 1986 skupno 570 milijonov kWh električne energije. Od te količine naj bi je proizvedli v 125 MW bloku 545 milijonov, v starem (Panker) 22 MW bloku pa 25 milijonov kWh. Zato proizvodnjo pa bodo potrebovali 700.000 ton premoga. (tl)

Naši sodelavci ob novem letu

Novoletni čas prinaša s seboj posebno, enkratno vzdušje.

Kjer se poslavlja staro, se začenja novo.

Inventure, takšne ali drugačne, največkrat niso prijetne. Prijetno pa je upati, da bomo lahko v novem letu še veliko ustvarili, vsak po svojih močeh, spremenili, obrnili v dobro, izboljšali. Vredno se je potruditi!

Alojz Terbovc, rudar že štirindvajset let, organizator dela na odkopu TOZD Rudnika Hrastnik, delovna enota Ojstro.

Izvirate iz rudarske družine, saj je rudaril že oče in dva brata. Boste tudi sinu svetovali, da se odloči za ta poklic?

— Sinu ne bom svetoval, naj postane rudar. Res da se s pomočjo modernizacije, ki počasi prodira v jame, delo rudarjev lajša, vendar sta obe jami, predvsem še jama Ojstro, precej nevarni, pogoji odkopavanja pa težki. Poznamo tudi nesreče zaradi vdorov vode in blata. Varnost sicer izboljšujemo s sanacijskim odkopavanjem in primerno opremo, vendar strah ostaja.

Najštejte vzroke, ki so letos zavirali proizvodnjo.

— Investicije kasnijo zaradi projektov, ki niso pravočasno izdelani. Primanjkuje ljudi, od kopačev naprej. V jami Ojstro smo že presegli plan, nismo imeli posebnih zastojev v proizvodnji. Naredili pa bi lahko še več. Ko smo zaključili odkopavanje na starem čelu, smo izgubili precej časa z montažo novega čela. Če bi bile vse potrebne priprave pravilno in pravočasno organizirane, ne bi bilo zastojev.

Pravite, da se boste kmalu upokojili. Bi podaljšali delovno dobo predvsem, ker primanjkuje rudarjev?

— Veste, v jami Ojstro in Hrastnik ni rudarja, ki bi še delal, ko je zaslužil penzijo. Tu so preveč težki pogoji, slišal pa sem, da mislijo v rudniku Zagorje nekateri rudarji še delati.

Fani Duh, sodelavka do RGD — tozd GRAMAT. (Foto D. Bregant)

Na **TOZD Gramat** je že petindvajset let zaposlena **Fani Duh**. Čeprav ima zelo težke delovne pogoje kot zlagalka opeke, je s svojim delom zadovoljna. Nereda govori o novem letu, saj je njena prihodnost še bolj v meglo ovita. Zaradi do kraja izrabljenih naprav, ki jih imajo, so na Gramatu poslovali s precejšnjo izgubo. Od 75 odstotkov proizvodnje, ki bi jo morali doseči, da bi poslovali brez izgube, naredijo le 25 odstotkov. Denarja za rekonstrukcijo pa ni, saj bi potrebovali za popravila preko 13 milijard dinarjev, če bi hoteli nabaviti nove stroje, pa 30 milijard dinarjev.

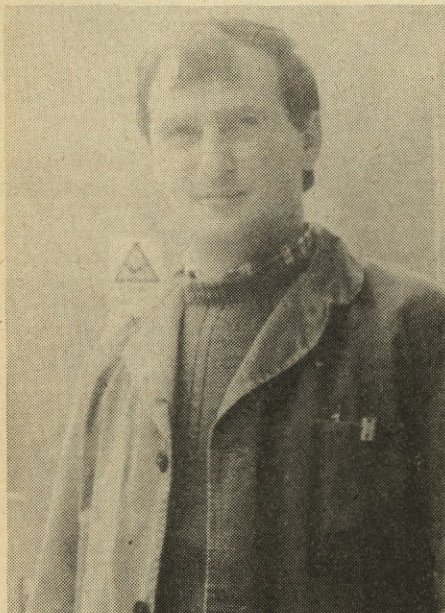
— Nas, okoli dvajset starejših delavk, bodo prerazporedili na druga mesta. Morda na separacijo. Za moške ni težko najti zaposlitve na sozdu. Pripravljena sem prijeti za vsako delo, čeprav vem, da bo začetek težak, pravi Fani Duh.

Je bilo dovolj posluha v sozdu za stiske tozda Gramat?

O tem namerava napisati obširnejši sestavek vodja tozda Rajko Klemenc.

In kakšna je prihodnost, se še večina sprašuje...

Verjetno bodo morali že z januarjem v prihodnjem letu proizvodnjo ustaviti.

Anton Stošicki iz do TET. (Foto D. Bregant)

Anton Stošicki je zaposlen petnajst let kot pomočnik stikalca v DO TET. S svojim delom je zadovoljen, čeprav tretjinsko delo in delo tudi ob nedeljah in praznikih ne vpliva pozitivno na družinsko življenje.

V elektrarni ste letos uspešno izvršili remont bloka 4.

— Menim, da zasluži osebje, ki je vodilo remont, pa tudi ostali izvajalci, vse priznanje za uspešno končana dela. Razveseljivo je tudi to, da so se dela odvijala brez zastojev, kot so bila planirana. Poleg remonta in najrazličnejših izboljšav smo zaključili v DO TET tudi z deli na deponiji. Ozelenitev deponije je brez dvoma velik ekološki uspeh. Kljub uspehom pa smo poslovali z izgubo, ki se vleče kot senca.

Kaj bi želeli kot delavec v elektrarni v prihodnjem letu?

— Naprave v elektrarni so stare, izčrpane, dotrajane. Gradnja nove, nujno potrebne elektrarne, pa se že nekaj časa odmika. Na delavskem svetu so nas seznanili, da je za gradnjo nove elektrarne vse pripravljeno. Upam, da se bodo naše želje v zvezi s tem v naslednjem letu uresničile.

Marija Fabjan iz do TET. (Foto D. Bregant)

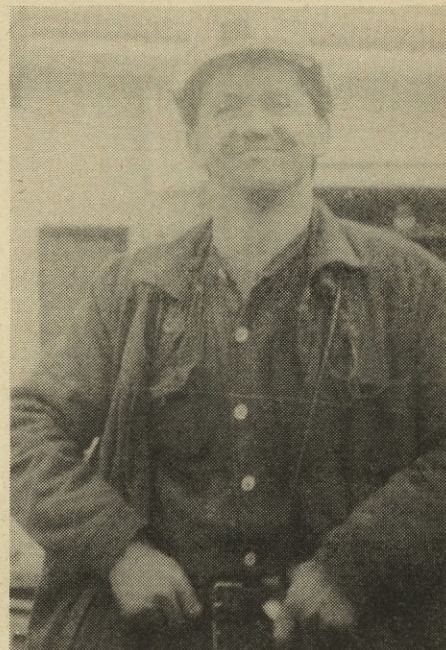
Marija Fabjan je osem let zaposlena v menzi DO TET kot glavna kuharica.

— Poleg domačih delavcev, ki pohvalijo dobro pripravljene malice, se je letos tu prehranjevalo še dodatno število delavcev, ki so opravljali od marca do novembra remont v elektrarni. V poletnih mesecih pa se število zaposlenih v kuhinji še zmanjša zaradi odhoda kuharice v Crikvenico. Delo je moralo biti opravljeno z manjšim številom delavcev v kuhinji, kljub večjemu številu odjemalcev, brez dodatnega plačila za napornejše delo. V kuhinji je zaposlenih pet kvalificiranih in pet pomožnih delavk, vsak dan pa pripravijo do štiristo malic in petdeset do šestdeset kosil. Od tega dve delavki delata v popoldanski izmeni, ob rednih ali bolniških dopustih pa se število zaposlenih v kuhinji še zmanjša.

In predlogi za prihodnje leto?

— Ureditev naše menze, in sicer tako, da bo ustrezala pripravljanju hrane tako velikemu številu delavcev, predvsem še, če bodo pričeli graditi TET III. Takrat se bo število odjemalcev še povečalo. Poslovanje bo nemogoče, saj nimamo primernih prostorov in opreme, pa tudi inšpekcijska služba ima že sedaj pripombe. Dodatno bi morali zaposliti ljudi, za prvo silo pa vsaj uvesti samopostrežni način. To niso le želje, ki naj bi jih v prihodnjem letu uresničili, pač pa pogoji za uspešno delo v menzi DO TET.

Martin Brečko, zaposlen v rudniku Trbovlje dvanajst let. Izvira iz rudarske družine, saj sta se poleg očeta, ki je bil rudar, za ta poklic odločila tudi dva brata.

Martin Brečko, rudar rudnika Trbovlje. (Foto D. Bregant)

Ste zadovoljni, da ste šli po očetovih stopinjah?

— Vesel sem, rudarsko delo rad opravljam. Nikoli ni bil zame to manjvreden poklic. Mislim, da denar pošteno zaslužim. Veliko je takšnih, ki vidijo naš zaslužek, ne vidijo pa tega, koliko dodatnih ur pustimo v jami, prostih sobot, nedelj in praznikov. Menim pa, da malo rudarjev lahko dela na odkopu do penzije. Večini zaradi težkega dela pojema zdravje, veliko je tudi invalidov. Vloga sindikata je, da se zavzame za večje pokojnine invalidskih in ostalih upokojencev, saj penzije niso večje od zunanjih delavcev.

Kaj bi pripomoglo k lepši prihodnosti rudarjev?

— Posodobitev, modernizacija. Samo v tem je bodočnost rudarjenja. Pred osmimi leti, ko smo začeli uvajati prve stroje, nismo bili ravno navdušeni. Ko pa spoznaš mehanizacijo, ne bi nikdar zamenjal moderniziranega čela s klasičnim odkopavanjem. Delo hitreje napreduje, kljub manjšemu fizičnemu naporu in manjšemu številu rudarjev. Teh pa tako primanjkuje, saj se jih bo mnogo v kratkem upokojilo. Mlade bomo pridobili, če bomo uvajali mehanizacijo. V prihodnjem letu želim, da bi s tehničnim kadrom tako dobro sodelovali kot letos. Plan smo predčasno dosegli, predvsem zaradi dobre organizacije dela in dobre povezave s tehničnim kadrom. Imeli smo boljše delovne pogoje kot ostala leta. Čelo smo opremili z Eickopf transporterjem in Hydromarrel podporjem, kar je zelo dobra kombinacija. Imeli smo manj bolniških in neopravičenih izostankov z dela kot prejšnja leta.

V prihodnjem letu želim, da bi začeli graditi TET III in s tem rešili plama energetskega premoga, pa tudi toplifikacijo Trbovelj. Želim tudi, da bi naš tehnični kader še naprej tako skrbno in pravočasno urejal vse potrebno, da bomo tudi v bodoče dosegli kar najboljše rezultate.

Jože Lesičar, zaposlen v rudniku Trbovlje deset let. Po poklicu je soboslikar, pot pa ga je zanesla k rudarjem, kjer je bil sprva vozač, nato kopač, sedaj pa je strelec. Dobil je ustrezno stanovanje, pa tudi sicer je z delom zadovoljen.

Jože Lesičar, rudar rudnika Trbovlje
(Foto D. Bregant)

— Investicije, ki jih vlagamo v jamo, so navadno poplačane, včasih pa tudi ne, odvisno od pogojev v jami. Becorit podporje za naše pogoje ni bilo primereno. Hydromarrel je primernejše za kratka čela, pri katerih lahko hitreje napredujemo, predvsem če se pojavijo zruški. Nekateri rudarji se še vedno navdušujejo za klasična čela, pri katerih je fizično delo napornejše, smo pa takšnega podporja bolj vajeni. Pri zrušku dva čelara v osmih urah odpravita napake, ostali pa z delom nadaljujejo. Pri samohodnem podporju se pa vsa proizvodnja ustavi za dalj časa.

Letos smo plan dosegli že novembra. Čudno se mi pa zdi, da kadar več delamo, smo še v večji izgubi. Reorganizirali smo se, vendar sprememb še nisem opazil. Pričakoval sem večjo povezanost med rudniki. Menim, da je bilo letošnje leto dokaj uspešno, tudi večjih nesreč nismo imeli. Da bi ustvarili še več ter ublažili energetska stisko, želim tudi v prihodnjem letu.

Herman Šprah, rudar, kopač, zaposlen v rudniku Zagorje od leta 1961.

Tovariš Herman se je razgovoril predvsem o problemih, ki so letos tri zagorske rudarje.

— Bistvenih sprememb po reorganizaciji še ni. Počakati bomo morali še nekaj časa, da se bo pokazala jasnejša slika.

Z investicijami smo najmanj v dveh letih zaostanku. To so posledice zalitja jame, ki jih še nismo mogli odpraviti. Zaradi nepravočasno vloženih investicij so tudi zastoji v jami, predvsem pri dolgem transportu. Čela so kratka, velikokrat pa se še pojavlja voda in blato. Sicer pa so

delovišča opremljena predvsem z uvoženo mehanizacijo, na kateri skoraj ni okvar.

V zvezi s kadrom bi povedal, da imamo premalo kopačev. Res smo z internimi izpiti pospešili, da mladi rudarji hitreje dobijo naziv »kopač« da postanejo pravi kopači, je potrebno še precej truda. Veliko rudarjev pride iz drugih krajev, ustalili bi se radi, mi pa jim lahko nudimo največkrat le samski dom ali več kot sto let stara stanovanja. Poleg tega pa so tu še delavci, ki delajo pri nas, spadajo pa k DO RGD. Ti so še na slabšem glede stanovanj. Ker bi sami rabili najmanj tristo stanovanj, njihove prošnje za stanovanja enostavno odklanjamo.

Kaj bi morali za izboljšanje storiti v prihodnjem letu?

— Kot sem že omenil, bomo zaradi zaostalih investicij v prihodnjem letu nameravali pri proizvodnji na marsikatero oviro. Da bomo proizvodnjo dosegli, bomo morali poprijeti vsi od vrha navzdol. Menim, da bi morali dokončno urediti nagrajevanje po delu. Zanima nas tudi, če bomo še kar naprej poslovali z izgubo, ali bodo tisti, ki so odgovorni, da uredijo cene na trgu, to tudi storili.

Menim, da moramo pospešiti stanovanjsko gradnjo in spremeniti merila na prioritetni listi, saj so že zastarela. Storiti moramo vse potrebno, da bodo rudarji, ki so se upokojili, lahko še delali, če to želijo.

Herman Šprah iz tozd Rudnik Zagorje
(Foto D. Bregant)

Menim, da je za varnost delavcev dokaj poskrbljeno. Vendar mislim, da smo večkrat malomarni in ne upoštevamo varnostnih predpisov. Zato opozarjam na večjo pazljivost pri delu in želim vsem skupaj Srečno in uspešno 1986.

Tako so želeli vsem delavcem v sozdu tudi ostali, ki so prijazno privolili v razgovor.

SREČNO
Dragica Bregant

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. I. do 15. XII. 1985

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	Razlika do plana (ton)	%
Hrastnik	237.495	206.643	- 30.852	87,0
Ojstro	190.670	241.369	+ 50.699	126,6
RRP Hrastnik	428.165	448.012	+ 19.847	104,6
RRPT + RŠC	512.400	580.937	+ 68.537	113,4
RRPZ	228.240	262.474	+ 34.234	115,0
Lakonca	181.432	119.190	- 62.242	65,7
SKUPAJ	1.350.237	1.410.613	+ 60.376	104,5
RRP Senovo	114.600	105.901	- 8.699	92,4
RRP Kanižarica	114.030	120.878	+ 6.848	106,0
RRP Laško	38.150	24.420	- 13.730	64,0
RRPS	1.617.017	1.661.812	+ 44.795	102,8

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (Mwh) (1. I. — 17. XII. 1985)

TOZD	načrt	doseženo	%
— PEE—PP	21.500	32.924	153,1
— PEE—N	361.100	395.629	109,6
— KE	—	187	—
DO TET	382.600	428.740	112,1

3. PROIZVODNJA OSTALIH PROIZVODOV

TOZD DE	letni načrt	doseženo	%
GRAMAT			
— opekarna (enot)	6.500.000	2.594.422	39,9
— kamnolom (m ³)	50.000	41.584	83,2
Avtoprevoz »Zasavje« (t/km)	—	8.009.600	—
RRPZ			
— kamnolom (m ³)	91.000	80.881	88,9
RRPH			
— toplarna (Mwh)	30.000	28.724,94	95,7

Nevenka Plevnik

Podpredsednica Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Francka Herga je obiskala naš kombinat

V ponedeljek, 16. 12. 1985, je bila na delovnem razgovoru v SOZD REK EK podpredsednica Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije tovarišica Francka Herga. Ta obisk je sodil v okvir delovnih obiskov in nekaterih večjih OZD v Sloveniji, ki jih Republiški svet Zveze sindikatov načrtuje med aktivnosti za hitrejšo uresničevanje sistema delitve po delu in rezultatih dela.

Razgovora so se udeležili sindikalni delavci, poslovodni delavci kombinata, predstavniki ostalih DPO in samoupravnih organov v SOZD, medobčinskega in občinskega sveta sindikatov Trbovlje, ROS energetike in strokovni delavci s področja nagrajevanje v kombinatu. Tema razgovora je bila dohodkovni odnosi — uresničevanje sistema delitve po delu in rezultatih dela.

Najprej je predsednik koordinacijskega odbora sindikata seznanil podpredsednico Republiškega sveta Zveze sindikatov s samoupravno organiziranostjo, predstavniki kombinata pa so nakazali problematiko odnosov skupnega prihodka v energetiki in kombinatu, pogoje gospodarjenja, likvidnostno problematiko ter sistem delitve po delu in rezultatih dela. Sindikalni delavci so izpostavili nekatera pereča vprašanja družbenega standarda in aktivnosti sindikatov pri razreševanju le-teh. Tovarišica Herga je v razgovoru podala stališča Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije o problematiki in odgovorila na nekatera postavljena vprašanja.

Božo Marot

Naši delegati v republiški skupščini

Poudarek premogu

Dne 26. nov. letos je bila v Ljubljani seja vseh zborov skupščine SR Slovenije. Med drugim so razpravljali tudi o osnutku srednjeročnega plana 1986—90 SR Slovenije. Ker v osnutku plana pod poglavjem energetika, premog kot energetski vir ni bil omenjen, je Rudi Kreže v imenu rudarjev in revirskih občin predlagal, da je treba v predlogu srednjeročnega plana 1986—90 zapisati, da se premog tudi iz Zasavja kot energetski vir za proizvodnjo električne energije vnese v plan poleg vodnih virov.

Enak predlog je posredovala v zboru občin delegatka Milena Jager iz Trbovelj.

Upamo, da bosta oba predloga dejansko tudi upoštevana pri oblikovanju dokončnega predloga srednjeročnega plana 1986—90 SR Slovenije. (tl)

Osnove plana proizvodnje rjavega premoga v premogovnikih RRPS v letu 1986

Za leto 1986 je planirana proizvodnja v RRPS 1.815.000 ton v 266 delavnikih in 20 prostih sobotah (60 izmen). Proizvodnja bo znašala 6.820 ton/dan, preračunano na 266 delovnih dni. Od te proizvodnje načrtujemo s površinskega kopra Lakonca 135.000 ton ali v istih

delovnih dnevih kakor v jami 510 ton/dan.

S pridobitvijo dodatnih ljudi načrtujemo 95.000 ton na leto. Na ta način bi dosegli proizvodnjo 1.910.000 ton kakor je predvideno po srednjeročnem programu.

Premogovnik Hrastnik bo proizvedel v jami Hrastnik 280.000 ton premoga ali 1.050 ton/dan, v jami Ojstro pa 230.000 ton/dan ali 865 ton/dan.

Premogovnik Zagorje, skupno z RŠC v jami Kotredež 271.000 ton ali povprečno letno 1.020 ton/dan, v jami Loke pa 19.000 ton. V tej jami bo po planu končano odkopavanje v aprilu 1986, nadaljevala pa se bodo raziskovalna dela za del slojišča, ki je predvidoma potonil ob prelomnici pod nivo 5. obzorja.

Objektivne težave (kasnitev investicijskih del, pomanjkanje ljudi, težave z dobavo določene opreme itd.) so vzrok za pridobitev dodatnih ljudi (rudarji, ki bi se upokojili, naj bi podaljšali delo, že upokojeni rudarji, delavci GZL itd.). Na ta način bi pridobili 95.000 ton komercialnega premoga in tako dosegli proizvodnjo, planirano po srednjeročnem programu. Rudarski načrti za to so že izdelani, premog pa bi se pridobil v

Proizvodnja po premogovnikih bo sledeča:

Premogovnik	ton/leto	ton/dan
Hrastnik	510.000	1.915
Trbovlje + RŠC	600.000	2.255
Zagorje + RŠC	290.000	1.090
Senovo	120.000	450
Kanižarica	120.000	450
Laško	40.000	150
Povr. kop Lakonca	135.000	510
Skupaj:	1.815.000	6.820
Ostali (upokojeenci, GZL, itd.)	95.000	360
Celokupno:	1.910.000	7.180

Vzhodnem Talnem skladu in Kotnem polju jame Hrastnik.

V ta namen bomo aktivirali obratne prostore na Dolu.

Proizvodnja separiranega in kotlovnega premoga v tonah:

Premogovnik	Separirani	Kotlovni	Skupaj	t/dan (266)
Hrastnik	460.000	50.000	510.000	1.915
Trb. + RŠC	60.000	540.000	600.000	2.255
Zagorje + RŠC	260.000	30.000	290.000	1.090
Senovo	120.000	—	120.000	450
Kanižarica	120.000	—	120.000	450
Laško	40.000	—	40.000	150
PK Lakonca	15.000	120.000	135.000	510
	1.075.000	740.000	1.815.000	6.820
Ostali (upoko-jenci, GZL, itd.)	95.000	—	95.000	360
DO—RRPS—skupaj:	1.170.000	740.000	1.910.000	7.180

Iz tabele je razvidno, da bo znašala proizvodnja separiranega premoga 1.170.000 ton in 740.000 ton kotlovnega premoga.

Metoda odkopavanja v Zasavskih premogovnikih bo ista kakor v letu 1985, to je »širokočelna odkopna metoda s povečano višino etaže in pridobivanjem premoga z rušenjem.« Višina odkopnih etaž bo v jami Hrastnik 7—8 m, v jami Ojstro 7 in 10 m, v Trbovljah 8 do 10 m, v Zagorju pa v jami Kotredež 6—12 m ter 9 m v jami Loke.

V posameznih jamah se bo odkopavalo sanacijsko (v področjih, ki so nevarna za vdore vode in blata), kjer bo

potrebno upoštevati vse do sedaj izdane varnostne ukrepe.

Na premogovniku Senovo bomo odkopavali z odkopno metodo »odkopavanje dveh etaž z rušenjem zgornje etaže«. Etaže bodo visoke okoli 10 m.

V Kanižarici bomo II. in III. sloj odkopavali s širokočelno odkopno metodo s podkopnim pridobivanjem, IV. sloj pa s širokočelno odkopno metodo s podkopnim in nadkopnim pridobivanjem premoga.

V Laškem se bomo v ožjih slojih posluževali odkopne metode z nadetažnim rušenjem.

Pomembnejša problematika

Pomanjkanje delovne sile

Primanjkuje predvsem izkušenih rudarjev. Pomagamo si z vključevanjem delavcev iz Geološkega zavoda Ljubljana in RGD za posebna dela. Problem pomanjkanja kvalificirane delovne sile bomo reševali z organiziranjem seminarjev za učne kopače in kopače.

Izpad delavcev bomo reševali s sobotnim in nedeljskim delom, čeprav se zavedamo, da to ne more biti dolgoročna rešitev.

Kot sem že omenil, bomo organizirali za proizvodnjo premoga tudi rudarje, ki izpolnjujejo pogoje za upokožitev, upokožence in delavce GZL. Omenjene delavce bomo namestili na obratnih prostorih jame Dol.

Ta čas odprte zaloge v premogovniku Laško, bodo zadostovale za odkopavanje le do II/86, tako da bo potrebno forsirano odpreti zaloge v drugih poljih.

Problematika separacije Trbovlje in skupnega prevoza

Na področju skupnega prevoza in separacije bo potrebno v letu 1986 vložiti dosti naporov za zagotovitev polne obratovalne sposobnosti, ki bo omogočila neovirano in čimbolj kontinuirano proizvodnjo tako energetskega kot komercialnega premoga.

Pri skupnem prevozu bo tudi letos posvečena največja skrb zagotovitvi potrebnega števila lokomotiv in vozičkov za nemoten potek proizvodnje premoga. Pomembna naloga bo tudi obnova tirovja in vozne žice. Potrebno bo izvesti že dolgo načrtovano sanacijo pogona jaška III. Dokončati in aktivirati se mora zračališče B ter vključiti v obtok 125 vozičkov 3000 l.

Izvršiti bo potrebno ustrezne spremembe oziroma izboljšave pri BRP v cilju preprečevanja zamašitev. Pri tehnološkem procesu separiranja poseben problem predstavlja zastarelost ter preobremenjenost naprav. Zaradi dotrajanosti ter preobremenjenosti strojev in naprav bodo prisotni veliki problemi glede zagotovitve stalne obratovalne sposobnosti, kar pa povzroča tudi zelo zahtevna vzdrževalna in remontna dela. Posledica dotrajanosti ter vpliva nizkih temperatur v zimskem času na izpostavljenosti naprave je tudi povečano število naddelavnikov. Velik problem predstavlja nedorečena časovna uporabnost obstoječega sistema separiranja drobnih vrst premoga ter s tem v zvezi upravičenost vlaganja v obnovo obstoječih strojev in naprav. Zaradi vsega tega bo potrebno v naslednjem letu dokončati vso potrebno tehnično dokumentacijo za izvedbo rekonstrukcije separacije ter začeti z izgradnjo. Zaradi že omenjene problematike ter zahtevnosti same rekonstrukcije je nujno kot prvo izdelati časovni plan izgradnje in vključevanja novih objektov v sistem ter najti nekatere tehnološke rešitve v času same izvedbe rekonstrukcije posameznih objektov.

Na podlagi tega bo lažje predvideti oziroma določiti čas in količino vlaganj v obnovo nekaterih obstoječih strojev in naprav. Dokončati bo treba tudi vsa dela oziroma odpraviti pomanjkljivosti na prenosnici za 4-osne vagone vključno z

Plan proizvodnje v TJ za leto 1986 po posameznih premogovnikih:

Premogovnik	ton	GJ/t	TJ
Hrastnik	510.000	12,61	6.431,06
Trb. + RŠC	600.000	10,08	6.050,76
Zagorje + RŠC	290.000	11,91	3.454,20
Senovo	120.000	14,57	1.748,59
Kanižarica	120.000	12,90	1.548,24
Laško	40.000	17,84	713,40
PK Lakonca	135.000	10,12	1.366,33
	1.815.000	11,74	21.312,58
Ostali (upoko-jenci, GZL)	95.000	12,5	1.187,50
Skupaj RRPS:	1.910.000	11,78	22.500,08

Raziskovalno in investicijska dela se bodo vršila po že sprejetih programih.

Produktivnost in storilnost v t/del.

Premogovnik	p. p.	odkop	jamska	rudniška	TOZD
Hrastnik	3,0	14,0	2,55	2,03	1,77
Trb. + RŠC	3,3	15,0	4,2	3,54	3,20
Zag. + RŠC	2,53	7,32	2,06	1,74	1,38
Senovo	2,0	7,1	2,21	1,41	1,05
Kanižarica	3,98	7,5	2,05	1,45	1,25
Laško	2,96	5,2	1,40	1,00	0,88

v 000 t

Normativi za osnovne potrošne materiale na enoto proizvod.

Vrsta normat.	les	krajniki	razstr.	vžig.	hidr.	jecl.el.	energ.
Premogovnik	m ³	m	kg	kom	olje	podp.	kWh/t
					kg	kg	
Hrastnik	11	600	153	400	56	2283	44
Trb. + RŠC	8	1100	120	400	50	1751	19
Zag. + RŠC	16	866	410	730	74	1623	110
Senovo	10	1258	461	880	25	2118	50
Kanižarica	10	2700	240	584	—	1730	18
Laško	28	725	278	904	—	1675	35
RRPS:	11	944	217	516	49	1913	45

rešitvijo odvodnjevanja na področju prenosnice. Potrebno bo izvršiti tudi rekonstrukcijo JŽ tirov ter vgraditev tirnih tehtnic za 4-osne vagone.

Transport premoga

Problem transporta zablatenega premoga (horizontalni in vertikalni) bo še obstojal. Potrebno bo ustrezno urediti presipna mesta. Na Separaciji Trbovlje bodo v enem bunkerju rovnega premoga poizkusno preuredili izpust, da ne bo prihajalo do pogostih zamašitev. V kolikor bo to uspelo, bodo tako preuredili tudi ostale bunkerje rovnega premoga.

Defektne vozičke bomo še naprej popravljali. Na Separaciji premoga Trbovlje bodo montirali novo čistilno napravo za čiščenje vozičkov.

Vdori vode, blata in mulja

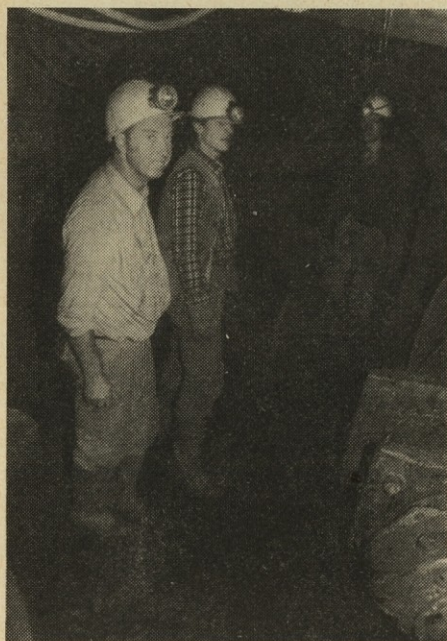
Ta problem se bo še ponavljal in ga bomo morali reševati praktično v vseh jamah ter izvajati vse do sedaj znane ukrepe.

Izdelati bo potrebno projekt komparativnih načinov zasipavanja v jami Hrasnik in Ojstro ter nabaviti ustrezno opremo.

Potrebno bo nabaviti ustrezne vrtalne garniture za učinkovitejšo preventivno vrtanje v nadkopni del v območjih, kjer obstoja možnost za akumulacijo blata.

Sanacija jame Kotredež

Sanacija jame Kotredež je potekala po sanacijskem programu in aneksu k programu. Vse je bilo uspešno izvršeno razen zniževanja vode v triasnem vodonosniku. Po programu bi moral biti nivo vode že znižan do k - 240 (8. obzor), dejansko pa je le do k - 80. V letošnjem letu bodo izdelali dve pilotski vrtini na 8. obzorju, s pomočjo dobljenih rezultatov pa odločili, ali se bo izvršilo drenažo vode z drenažnimi vrtinami, ali pa z odvodnjevalno progo v triadnem dolo-mitu na 8. obzorju.

Jože Vene, Anton Lučič in Anton Stjepić pri popravilu Zeto v glavni progi severnega talnega sklada na 7. obzorju v hrastniški jami. (Foto J. Kirič)

Stalež na dan 30. 11. 1985 in plan delovne sile za leto 1986

TOZD	1985	1986	Razlika
RRP Hrasnik	1.040	1.281	+ 241
RRP Trbovlje	838	876	+ 38
RRP Zagorje	911	983	+ 72
RRP Senovo	478	524	+ 46
RRP Kanižarica	440	515	+ 75
RRP Laško	212	224	+ 12
Separ. pr. Trb.	419	523	+ 104
RŠC	185	185	—
Del. skup. sk. služb	148	151	+ 3
DO RRP:	4.671	5.262	
Ostali (GZL, upokoj. za proizvodnjo premoga)	—	100	+ 100
Skupaj:	4.671	5.362	+ 691

Franc Selan

Odkopavanje kotlovnega premoga v jami Kotredež

V premogovnem nahajališču jame Kotredež se v talnem predelu nahaja med premoškim slojem in belo talno glino plast skriljavega, toplotno manj vrednega premoga, debelina do 15 m s povprečno toplotno vrednostjo 9 GJ/t in se ga na tej osnovi v komercialnem pogledu uvršča med energetske premoge. Geološke raziskave so pokazale, da se nahaja v južnem krilu kotredeške premogovne kadunje med površino oziroma prvo rušno etažo kota 280,0 in 4. obzorom jame, kota 10,8, okoli 4.993.000 t bilančnih zalog koristne substance. Od tega je 831.000 t zalog kategorije B in 4.162.000 t zalog kategorije C 1. Projektno je obdelano odkopavanje od površine do prvega obzora jame, kota 175,0. V prvi etapi je predvideno odkopavanje med površino in nivojem kotredeškega rova, kota 251,4, ki ga že izvajamo. V tem področju je predvidenih 490.000 t zalog kategorije B in 127.000 t zalog kategorije C 1 oziroma skupaj 617.000 t. Navedeno odkopavanje izvajamo na kotredeški rov. Rovni premog transportiramo na separacijo z akulokomotivo. Glede na to, da je ta predel jame popolnoma ločen od ostale jame Kotredež, izvaja odkopavanje ozi-

roma vsa jamska dela TOZD RŠC. Z realizacijo IP za odkopavanje tega energetskega premoga, ki še ni družbeno verificiran, se bo transport rovnega premoga uredil z gumijastimi transportnimi trakovi skozi ustrezni drobilec v železniške vagone na separaciji. Ker pri obstoječi situaciji ni možnosti drobljenja, trenutno odkopavamo ostanke neodkopanega premoga oziroma talninski del premogovnega sloja v južnem krilu kotredeške premogovne kadunje na koti 280,0. V tem področju oziroma bivšem odkopnem polju »Grafenstollen Feld« smo v letih 1870 do 1874 odkopavali samo kvalitetnejši, krovinski premog, talninski pa je ostal neodkopan ter znaša njegova kurilna oziroma toplotna vrednost od 7,4 do 11,7 GJ/t. Povprečna debelina sloja je znašala 20 m, od tega so odkopali cca 10 m debeline (ob krovini) prazne prostore pa ročno zasuli z jalovino. Ta rovni premog se zaenkrat združuje z rovnim premogom iz ostalih dveh jam in gre skozi separacijski postopek. Kljub navedeni sedanji situaciji predvidevamo v letu 1986 proizvodnjo v višini 30.000 t, v naslednjih letih pa od 60.000 t do 80.000 t letno.

Leopold Grahek

Investicijska dela v rudniku Kanižarica

Po odpiranju novih predelov jame se je kazala potreba že leta 1978, kajti zaloge premoga v polju Kadunja, kjer smo odkopavali, so postopoma pohlajale. Zaradi tega je naročil rudnik v začetku leta 1979 rudarski projekt in investicijski program »Rudarske raziskave odpiranje in modernizacija odkopavanja v Južnem polju«. Projekt in investicijski program sta bila izdelana v marcu 1980. Na podlagi pripomb revizijske komisije je bil IP razdeljen na dve fazi, in sicer v I. fazo »Raziskave in odpiranje Južnega polja« kar je bilo

sprejeto na revizijski komisiji marca 1981. Druga faza, ki naj bi zajemala modernizacijo odkopavanja, je bila preložena na čas, dokler se v tem predelu jame ne končajo raziskovalno odpiralna dela. Na navedeni program je dala soglasje komisija za oceno investicij pri IS—SRS dne 21. 10. 1981, istočasno so se sklepale pogodbe s financerji, tako da je bila investicija finančno zaokrožena šele 30. 10. 1981. Iz navedenega je razvidno, da je poteklo skoraj tri leta od pričetka projektiranja do zagotovitve finančnih sredstev za izvajanje investicij.

skih del. Po zagotovitvi investicijskih sredstev je rudnik pričel intenzivno izvajati predvidena investicijska dela v jami v lastni režiji, zunaj pa z drugimi izvajalci. Izgradnja nekaterih zunanjih objektov je potekala dokaj normalno (obrat družbene prehrane in ventilacijska postaja), medtem ko TP in diessel elektro agregat nista bila zgrajena pravočasno zaradi nepravočasno izdelane tehnične dokumentacije in pomanjkanja finančnih sredstev.

Pri izdelavi odpiralno—raziskovalnih objektov v jami so nastopale večje težave, predvsem zaradi močne tektonike, pojavov vode in slabših pogojev, kot so bili predvideni s projektom (glina). Zaradi tega smo tudi s temi deli kasnili. Kljub naštetim težavam je bil koncem leta 1983 odprt del Južnega polja, imenovan blok A. S temi raziskovalno—odpiralnimi deli v bloku A je bilo ugotovljeno:

— Izredno močna tektonska porušnost, kar bo oteževalo odkopavanje premoga.

— Odkrite so količine premoga za štiri-letno proizvodnjo. Premog je dobre kvalitete.

— S projektom določena lokacija črpališča na K-150/-155 m je neprimer- na, ker se na tem mestu nahajajo glinaste plasti.

— Jugozahodna meja bloka A je tektonsko porušena, tu poteka večja vodonosna prelomnica. Ta predel je imenovan »blok B«.

Zaradi ugotovljene vodonosne prelomnice so ustavljena investicijska dela. Izdelan je bil rudarski projekt za raziskave bloka B in možnosti prehoda preko njega v skrajno jugozahodni del Južnega polja, imenovan blok C. Na osnovi tega projekta so se v letu 1984 in prvi polovici 1985 izvajale hidrološke raziskave. S hidrološkimi raziskavami je ugotovljeno, da bo s posebno tehnologijo možno preiti blok B in odkopati zalogo premoga v bloku C Južnega polja. Za ta prehod je v izdelavi rudarski projekt.

Iz navedenega je razvidno, da investicijskih del v jami v letu 1984 in 1985 nismo izvajali, izvzemši pomožnega črpališča. To je bilo spričo neugodnih razmer v Južnem polju na K-150 m locirano v Kadunji na K-132 m in bo služilo za odkopavanje Južnega polja v celoti.

Poleg naštetih težav investicijskih del v jami nismo v letu 1985 intenzivno izvajali zaradi pomanjkanja finančnih sredstev za te namene. Od površinskih investicijskih objektov je bila v letu 1985 izdelana razširitev RTP s kabelsko kanalizacijo in inštalirani visokonapetostni kabli od TP zunaj v jamo. Objekta diessel elektro agregata nismo zgradili in opre- mili zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Z do sedaj izvršenimi investicijskimi deli je zagotovljena kontinuiteta proizvo- dnje za naslednja štiri leta, s tem da bo v letu 1986 pridobljena že vsa proizvo- dnja v Južnem polju. Izboljšani so tudi delovni pogoji, eksploatacija pre- moga je zanesljivejša.

Z investicijskimi deli v zvezi z odpi- ranjem in raziskavami preostalega dela

Južnega polja je potrebno intenzivno nadaljevati, pravočasno pridobiti po- trebna finančna sredstva in ustrezno tehnično dokumentacijo.

Zavedati se moramo, da so tudi pri iz- vajanju teh del možna presenečenja in razne ovire.

Dela na površinskem kopu premoga Lakonca v letu 1985

V lanskem, izjemno uspešnem letu, je bilo na dnevnem kopu Lakonca pridob- ljeno 185.130 t premoga. To je tudi pomenilo, da je bila večina premoga iz obstoječega kopa izkoriščena in daje za letošnje leto ostala količina, manjša od tiste, ki je bila planirana. Po plazu na ju- žni brežini kopa, ki se je sprožil v letu 1983, so bile na tem področju narejene dodatne vrtine, ki so bile prvotno na- menjene za sanacijo le-tega. Te vrtine pa so pokazale, da se na tem področju nahaja določena količina premoga, ki bi se ga dalo tudi odkopati.

Na osnovi teh podatkov je bil narejen odmik od rudarskega projekta, ki je pre- dvideval odkop premoga izpod plazu. Vendar pa je bil pogoj za pridobitev tega premoga odstranitev toliko jalovine s področja podora na Bukovi gori, da bi bil odkop premoga varen in da se ne bi pojavilo novo plazenje. S temi količina- mi premoga pa je bila izračunana dovolj velika količina premoga, ki bi se lahko približala letnemu planu. Vendar ta plan ni bil izpolnjen in ga tudi količinsko v letošnjem letu ne bo mogoče izpolniti, predvsem iz sledečih razlogov:

— v začetku leta zaradi hude zime z zelo nizkimi temperaturami nismo mogli odkopavati,

— spomladi je bilo veliko deževnih dni, kar je oteževalo izkop premoga in jalovine,

— v poletnih mesecih je bilo vreme zelo lepo, vendar je bilo potrebno naj- prej odstraniti tisto jalovino, ki se je ni dalo odkopati v spomladanskih mese- cih. Ko je bilo odkrito dovolj premoga, je bila elektrarna v remontu, prav tako pa nekoliko kasneje tudi Toplarna v Lju- bljani. To pa sta največja potrošnika energetskega premoga iz Lakonce.

Istočasno z odkopavanjem premoga in jalovine smo izvajali tudi zasip jame, kjer smo odkopavali premog, in sicer potem, ko smo odkopali premog do glo- bine, ki je bila določena s projektom. Pred tem zasipom smo izvedli tudi dve vrtini z zacevitvijo, ki segata do nadkopa Frančiška z namenom, da se voda, ki se nabira v obstoječi jami, kontrolirano od- vaja, da ne bi prišlo kasneje, ko se ja- ma zasipa do pojave, da bi tu nastal bazen in bi lahko nekontrolirano vdrla v spodaj ležeči nadkop Frančiška.

Vzporedno z aktivnostmi, ki so se do- gajale na odkopu jalovine in premoga, se je pripravljala tudi študija upra- vičenosti površinskega kopa Bukova gora. Študijo je izdelal IBT Trbovlje. Opravljena je bila tudi revizija te študije in na osnovi pridobljenih podatkov smo se odločili, na kakšen način naj bi odko-

Les pravočasno izvedbo predvidenih investicijskih del bo zagotovljena pr- oizvodnja premoga v rudniku Kanižarica po letu 1989.

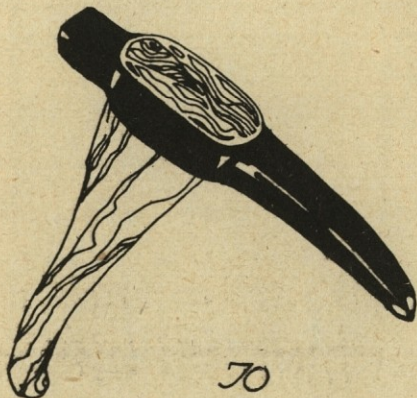
B. V.

pavali in kolikšen naj bi bil odkop na površinskem kopu Bukova gora. Na osnovi tega je sedaj v izdelavi vsa potrebna dokumentacija, da lahko pri- čnemo z deli. Ker se je pri odkopavanju jalovine na vrhu Bukove gore pokazalo, da dejansko stanje odstopa od projekti- ranega, so bile opravljene dodatne vr- tine, katerih rezultat je preprojektiranje vrha Bukove gore, za kar je tudi narejen projekt. Pogojno s temi deli na vrhu Bukove gore je potrebno prestaviti plinovod R 25, ki poteka od Trojan do Hrastnika. Za prestavitev sedaj pridobi- vamo soglasja za lokacijsko dokumen- tacija, nakar bo sledila izdelava projekta in prestavitev plinovoda.

V letošnjem letu je potrebno na podr- očju površinskega kopa Lakonca nare- diti še plato za ventilatorsko in transfor- matorsko postajo za nadkop Frančiška, ki bo lociran na zahodnem delu kopa nad dolomitno steno. Ventilatorska pos- taja bo narejena kombinirano, in sicer bo služila kot postaja za prezračevanje nadkopa Frančiška in kot presipna pos- taja za premog, ki se bo klasiral, in sicer za frakcije od 0—30 mm, ki bo potem po transportnem sistemu prepeljan na se- paracijo oziroma do elektrarne.

Kljub slabšim rezultatom v letošnjem letu je bilo opravljeno veliko dela na povr- šinskem kopu, saj je trenutno odkritega okoli 100.000 t premoga, ki ga ne smemo odkopati, dokler se ne odstrani ustrezna količina jalovine, s katero bomo izvedli potrebno razbremenitev.

Boris Oberžan

Kako daleč so dela na gradbišču v Raši

TOZD RIG izvaja rudarsko investicijska dela v IUR — Labin od 1980. leta v okviru PS Rudis Trbovlje. V letu 1985 smo izvajali dela na dveh objektih, in to v zračilnem vpadniku Tupljak ter v jaški Ripenda.

V tem mesecu bomo končali dela v jaški Ripenda in predali objekt investitorju. Zračilni vpadnik Tupljak je kapitalni objekt novega dela jame Tupljak. Osnovni parametri vpadnika so dolgi 1215 m, prerez 12,5 m² in naklon 16° 30'. Ustje vpadnika je na površini na koti +60, dno na koti — 280. Vpadnik bo potekal skozi lapor (690 m), foraminiferski apnenec (305 m) ter kozinski apnenec (220 m). Predvidena je permanizacija vpadnika skozi lapor (sidra, mreža, brizgani beton). Z dobro izbrano tehnologijo, ustrezno opremo ter dobro organizacijo smo v prvi polovici leta dosegli izredne delovne uspehe. Mesečni napredki pri izkopu vpadnika 100 m (maksimalno 116 ur) so izjemni dosežki pri izdelavi tovrstnih objektov.

Investitor je večkrat izrazil zadovoljstvo, da je RGD-ju zaupal izdelavo tega pomembnega objekta.

Povečan dotok vode od 2,4 m³/min na ST. 671 m nas je prisilil, da smo zaustavili dela na izkopu. V projektu je predviden maksimalni dotok vode od 1 m³/min in je ustrezno dimenzioniran črpalni sistem, ki nam ne omogoča glede na povečan dotok vode, da bi lahko varno nadaljevali dela na izkopu. Trenutno izvajamo torkretiranje izdelanega vpadnika.

Torkretiranje bo končano do 1. februarja 1986. Decembra je podpisana pogodba za izdelavo proge (1300 m) na VIII. h. jame Tupljak. Ta proga je drugi glavni objekt odpiranja novega dela jame Tupljak. RGD se je tako obvezal, da bo odprl novo ležišče premoga.

Prepričani smo, da bomo prevzete obveznosti pravočasno izpolnili, če investitor ne bo imel težav z odvozom izkopanine in črpanjem vode. Jama Tupljak je

Sodelavca do RGD — tozd RIG pri obzidavi dostavne proge v hrastniški jami. (Foto J. Kirič)

namreč zahtevna zaradi dotoka velikih količin vode, posebej tedaj, ko odpirajo nedrenirana področja. Zeleno luč za začetek izkopa proge na VIII. h smo dobili šele, ko so vgrajena vodna vrata. V primeru večjih dotokov vode, kot so zmogljivosti črpalnega sistema jame, se bomo morali umikati in zapirati vodna vrata.

V razgovoru z investorjem smo zvedeli za nova dela na področju IUR-Labin v naslednjem obdobju ter ugotovljali skupni interes za nadaljnje dobro sodelovanje.

Ismet Mekić

Pri tem premogu tudi nimamo ovir pri prevozu in razkladanju, kot smo jih imeli pri mokro separiranem zdrobu. V letu 1981 smo skupno z Rudarskim inštitutom pričeli s poizkusi s sitom Liwell in dosegli zelo ugodne rezultate. Uspeli smo zmanjšati onesnaževanje Medije, tako da je bilo npr. v letu 1980 19,4 g taloga na liter vode, leta 1984 pa 7,5 g na liter vode. Separacijski izkoristek pa se je v istem obdobju dvignil od 64,7 odstotka na 75,6 odstotka. Od poizkusnega smo potem prešli na redno obratovanje. Zlasti premajhne kapacitete sit vlažnega in zaglinjenega premoga nam je Rudarski inštitut izdelal projektno dokumentacijo za gradnjo nove klasirnice z zadostno kapaciteto, to je sejanje 250 ton na uro suhega premoga oziroma 100 ton na uro vlažnega in zablatenega premoga.

Stane Kos, tozd rudnik Zagorje — Separacija (Foto D. Bregant)

Kdaj boste pričeli graditi novo klasirnico?

— Do konca decembra letos naj bi bil izdelan investicijski program, ki ga bo prav tako izdelal Rudarski inštitut, vzporedno pa smo že pridobili vsa potrebna soglasja za lokacijsko dokumentacijo. Graditi bomo pričeli v prvi polovici leta 1986, z rednim obratovanjem pa naj bi pričeli v začetku leta 1988. Vsa uvožena sita smo že dobavili, verjetno pa bodo problemi z dobavo domače opreme, ker pobudniki ne upoštevajo dovolj postavljenih rokov.

Kam nameravate postaviti novo klasirnico? So investicijska sredstva zagotovljena?

— To bo prizidek k obstoječi separaciji. Predvidena investicija pa je 300 milijonov dinarjev. Sredstva so zagotovljena. Pomagala nam bo tudi Zveza vodnih skupnosti, ker bo rešen ekološki problem onesnaževanja potoka Medija. Že sedaj smo pri suhem sejanju v letu 1985 prihranili okoli osem milijonov din. Zvezi vodne skupnosti plačujemo namreč prispevek zaradi onesnaževanja vode. S to tehnologijo, ko peremo samo debelej-

Na separaciji v Zagorju — priprave na gradnjo nove klasirnice

Poseben pečat rudarskemu Zagorju daje separacija. Razgibano jo tiri povezujejo z rudnikom, na drugi strani pa obdaja vedno bolj čista Medija.

— Naša separacija je že stara, pravi **Stane Kos**, vršilec dolžnosti vodje separacije. Tu se je zaposlil pred skoraj dvajsetimi leti kot kovinar, napredoval v nadzornika, nato pa postal obratovodja.

Separacijo nameravate v kratkem posodobiti. Kako potekajo priprave?

— Že od leta 1962 je separacija takšna kot danes. Zadnja rekonstrukcija je namreč potekala nekako od leta 1955 do 1962. Kasneje so bile uvedene le manjše spremembe in izboljšave. Naprave v separaciji so bile prirejene za separiranje

boljših vrst premoga z 10 odstotki jalovine, danes pa separiramo premog, ki vsebuje od 24 do 25 odstotkov jalovine. Pri tem pa nastajajo velike izgube, ker z jalovino vred izgublamo tudi drobne vrste premoga. Iz Medije črpamo 20 m³ na minuto vode za separiranje premoga. Voda se nato vrača v Medijo. S tem pa močno onesnažujemo potok in reko Savo.

Da bi rešili problem onesnaževanja na eni strani, na drugi pa povečali izkoristek pri separiranju, smo v letih 1978 in 1979 izvedli prve poizkuse s siti Mogenssen. Presejali smo prve količine energijskega premoga od 0 — 30 mm, to je rovni premog, ki smo ga ločili od ostalega in ga pošiljamo v toplarno Ljubljana.

še vrste premoga, pa se je onesnaževanje vode znatno zmanjšalo. Seveda pa smo s tem povečali tudi izkoristek — energijo, saj nam je prej odtekala po vodi. Devetmesečni letošnji talog je bil le 6,66 g na liter vode.

Se je povpraševanje po premogu kaj poleglo?

— Ne, še vedno primanjkuje velike količine predvsem energetske vrste pre-

moga. Letos smo za Dom smreka Maribor v oktobru in novembru separirali tudi premog iz Kamengrada. Zaradi slabe kvalitete pa smo ga v začetku decembra odpovedali. Sedaj separiramo domači premog, ki pa je precej vlažen in zablaten. Upamo, da bomo stanje že v bližnji bodočnosti z novo klasično precej izboljšali.

Dragica Bregant

Vtisi z gradbišč v ZR Nemčiji

V dneh od 8. do 16. novembra 1985 smo obiskali naše delavce na deloviščih po ZR Nemčiji. Pred referendumom, ki je bil razpisan za 14. 11. 1985, smo imeli z delavci zbor, na katerih smo jih seznanili s samoupravnimi splošnimi akti, o katerih so se delavci odločali.

V povzetku vseh aktov smo jim navedli bistveno posameznih samoupravnih sporazumov. Obravnavali smo spremembe in dopolnitve aktov, finančno poslovanje TOZD RIG ter ostalo problematiko.

Zaradi narave dela, ki ga delavci opravljajo, imamo težave pri sami izvedbi zborov delavcev, kajti naši rudarji delajo na štiri izmene. Najprimernejša dneva za sestanek sta sobota in nedelja. Odločili smo se, da opravimo prvi zbor v soboto v Ibbenbürenu, kjer imamo 46 delavcev. V nedeljo smo imeli v dopoldanskih urah zbor delavcev v Ahlenu, popoldan ob 17. uri pa v Alsdorfu.

V ponedeljek smo pričeli z zbori za delavce, ki so zaposleni pri firmi Deilmann Haniel. Tu smo imeli več težav, ker na delovne dni težko dobimo skupaj večino delavcev. Sestanke smo organizirali po samskih domovih po dvakrat oziroma trikrat dnevno v manjšem številu prisotnih. V teh dneh smo bili v Hammu, Oberhausenu, Aachenu ter po ostalih manjših gradbiščih, ki so še na devetih mestih ter obiskali delovišča, kjer so zaposleni posamezniki.

Od 102 delavcev, ki so zaposleni na gradbiščih pri firmi Deilmann Haniel, se je udeležilo sestankov 86 delavcev, kar je 84%. Na gradbiščih pri firmi Frölich Klüpfel je stalež 120 delavcev, na zborih je bilo prisotnih 93 delavcev, to je 77,5%. Moram reči, da je bila udeležba zadovoljiva glede na kratek čas, ki smo ga imeli na razpolago. Vsa leta nazaj pri delavcih ni bilo omembe vrednih pripomb. V zadnjih dveh letih pa se je situacija spremenila. Z uredbo je prišlo do obveznega izplačila 30% osebnega dohodka v dinarjih, kar je povzročilo negodovanje, predvsem pri tistih delavcih, ki imajo v ZR Nemčiji družine.

Obenem je nemški finančni urad prišel z zahtevo v skladu z zakonom, da se jugoslovanskim delavcem, zaposlenim na izvajanju investicijskih del v ZR Nemčiji, davek na osebni dohodek obračunava po posebni novo predpisani tabeli B z utemeljitvijo, da je obveznik plačila socialnih dajatev za delavce v Jugoslaviji delovna organizacija in se zato ne sme več uporabljati splošna tabela A, kot pretekla leta. Jasno je, da smo našim delavcem zagotovili popol-

noma enak znesek izplačila, kot so ga dobivali pred spremembo načina obračuna na zahtevo finančnega urada.

Kljub našim prizadevanjem že leto in pol, da delavce prepričamo o pravilnosti, se še vedno pojavljajo nezadovoljstva oziroma očitjanja, da so delavci pri računu oškodovani. Tako je tudi na zadnjem zboru bilo nekaj pripomb na ta račun. Seveda, vprašanj je mnogo, ko se z njimi pogovarjaš.

Želijo vedeti vse o situaciji v domovini. Prav zaskrbljeno so razmišljali po obravnavi finančnega poslovanja v TOZD RIG za obdobje I — IX/1985.

Delavci so še toliko bolj zaskrbljeni, ker se vedno na novo porajajo razne zakonske spremembe.

S prvim januarjem 1986 bodo v ZR Nemčiji nastopile spremembe za inozemce, ko stopi v veljavo nov predpis, po katerem bodo vsi delavci, ki imajo družine v Jugoslaviji, plačevali davek na osebni dohodek v takšni višini, kot ga plačujejo samski delavci. Ta sprememba bo finančno prizadela skupino naših delavcev, ker se jim bo na osnovi spremenjenega davčnega razreda v precejšnji meri povečal davek na osebni dohodek. Eno izmed zelo zaskrbljujočih vprašanj med delavci je tudi bojazen, da bi prišlo do spremembe izplačila osebnega dohodka v dinarjih glede na predloge, ki so bili podani, da bi to izplačilo bilo 70% v dinarjih in 30% v devizah oziroma tudi predlog, da bi bil celoten osebni dohodek v dinarjih. Ob taki spremembi bi marsikateri od delavcev, ki je z družino v ZR Nemčiji, prestopil k nemški firmi. Delavci, ki so pred penzijo, tare vprašanje, koliko bodo dobili pokojnine. Vse do leta 1983 smo za detaširane delavce, zaposlene v inozemstvu, imeli predpisane osnove za obračunavanje in plačevanje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje od Skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji. Ta osnova je v zadnjih letih zaostajala za rasto osebnih dohodkov v rudarstvu, tako da se je dejansko pri izračunu pokojnine pokazalo, da so delavci, ki jih je delovna organizacija pre-razporedila na delo v tujino, prejeli nekoliko nižjo pokojnino.

Z novim statutom Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji in na osnovi Družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih ter pogojih za uveljavljanje pravic in odgovornosti z dela pri izvajanju del v tujini smo v našem samoupravnem spo-

razumu o načinu, pogojih in medsebojnih odnosih ter pravicah in obveznostih delavcev pri izvajanju investicijskih del v ZR Nemčiji sprejeli, da je osnova za obračunavanje in plačevanje prispevkov delavcev pri opravljanju investicijskih del v tujini ter za uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja njihov osebni dohodek, dosežen na podlagi osnov in meril iz samoupravnih splošnih aktov TOZD RIG brez upoštevanja količnika za posebne življenjske in delovne pogoje.

Po tem so delavci na gradbiščih v domovini in delavci na začasnem delu v tujini izenačeni.

Še bi lahko naštevala vprašanja, vendar to so ena izmed najbolj pogostih ob naših obiskih.

Ivanka Škrinar

Srednjeročni in dolgoročni plan razvoja DO TET

Nadaljevanje članka iz prejšnje številke

IZGRADNJA DEPONIJE PREMOGA LAKONCA

V programu so zajete tudi nekatere investicije, pri katerih TE Trbovlje ne bo investitor in lastnik osnovnih sredstev. Gre za prestavljeno železniško progo v tunel (TET samo finansira). Za vodovod in merilno postajo žveplovega dioksida na Dobovcu in za toplotniški del znotraj TE-TO, za kar bodo participanti občine Trbovlje, Hrastnik in Zagorje.

V fazi izdelave investicijskega programa se je pokazalo, da surovinska osnova, pogoji lokacije in zmogljivosti obstoječega dimnika omogočajo postavitev bloka moči reda in velikosti 200 MW. Sama možnost postavitve bloka moči 200 MW je bila ugotovljena z analizami prostora dimnika in sistema hladilne vode.

Vključitev nove TE-TO v elektroenergetskem sistemu je že vrsto let upoštevana v dokumentih EGS. Potrdila jo je optimizacija izbora proizvodnih objektov kontinuitete, vključena pa je tudi v dolgoročni bilanci rjavega premoga.

Nadalje je v času pripravljalnih del za TE-TO ugotovljeno, da je utemeljena postavitev bloka za kombinirano proizvodnjo električne in toplotne energije, kar naj ob racionalni porabi primarnih energijskih virov prispeva tudi k izboljšanju ekoloških razmer v Zasavju. Zato je vzporedno z izgradnjo TE-TO predvidena tudi izgradnja daljinskega ogrevanja Zasavja s centralnim toplotnim virom v TE Trbovlje.

Toplotni cikel za TE-TO je zasnovan na rešitvah in opremljenosti, ki so bile definirane v času pripravljalnih del, s tem da je sedaj analizirana in preverjena tudi možnost postavitve turboagregata iz SZ.

Položaj turboagregata v TE-TO je paralen obstoječemu v TET 2 in nekoliko zamaknjen od osi novega kotla. Mostno dvigalo ima glede na os turboagregata prečno smer vožnje.

Glede na utesnjeno lokacijo in na pogoje, da za čas izgradnje nemoteno obratuje obstoječi blok, je potrebno pri izgradnji nove elektrarne upoštevati sledeče:

- dve leti pred pričetkom gradnje je potrebno pričeti z gradnjo tunela za pretašitev železnice,
- pred pričetkom gradnje mora biti zgrajen nov sistem za deponijo in transport premoga,
- prav tako je potrebno pravočasno pričeti z odkopom in zaščito pobočja,
- montaža.

Nova proizvodna enota ne bo povzročala dodatne onesnažitve okolja, ker bo s predvidenimi tehničnimi ukrepi zmanjšana na minimum.

Onesnaženost zraka povzroča v Zasavju največ težav. Izgradnja daljinskega ogrevanja s centralnim virom v TE Trbovlje predstavlja novo obdobje v smeri uresničevanja sanacijskega programa in edino realno možnost za zmanjšanje koncentracij žveplovega dioksida v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju. Z uvedbo daljinskega ogrevanja se bo onesnaženost zraka v Trbovljah zmanjšala na predvidoma 20 odstotkov, v Hrastniku 50 in v Zagorju na 55 odstotkov sedanjih vrednosti.

V okviru REK-EK smo pripravili ustrezno dokumentacijo in investicijski program s predračunsko vrednostjo 2.519 MIO din (cene sredina leta 1984) za izgradnjo nove deponije.

RAZŠIRITEV RAZDELILNE TRANSFORMATORSKE POSTAJE 110 kV

V okviru prenosnih objektov je nujna razširitev 110 kV stikališča za potrebe savskih zbiralnic in obnovitve obstoječih naprav 110 kV v okviru Termoelektrarne Trbovlje.

DOKONČANJE PLINSKO — PARNE ELEKTRARNE

Zaradi pomanjkanja energetskih sredstev je bila investicija na plinsko - parni elektrarni predčasno zaustavljena. Zato vsakoletno pripravljamo in ažuriramo anekse k investicijskemu programu za dokončanje KPE, v kolikor se bodo energetska sredstva lahko sprostila.

VEČJA PREDVIDENA POPRAVILA

Poleg že omenjenih objektov načrtujemo v srednjeročnem obdobju 1986-1990 tudi dela na napravah v okviru koriščenja sredstev 15 odstotne amortizacije za večja popravila na bloku v okviru revitalizacije:

- predelava ohišja srednjega tlaka turbine 125 MW,
- predelava ležajnika 2 in 3,
- spremembe regulacije turbine,

- predelava vzbujevalnega sistema generatorja bloka 125 mW,
- zamenjava pregrevalnika sveže pare,
- predelava in rekonstrukcija mlinov za premogov prah,
- obnove sistema odpepeljevanja,

- obnova elektrofiltra,
- obnova ventilatorjev svežega zraka in dimnih plinov,
- sanacija vodovodnega omrežja za pitno vodo.

Peter Jamnik

Sodelovanje z ameriškimi rudarskimi strokovnjaki

(prvo nadaljevanje)

... V petek, dne 20. 9. 1985, smo v Gillette (Wyoming) zjutraj obiskali direkcijo AMAX Coal Co., kjer smo dobili osnovne podatke o dveh rudnikih s površinskimi kopi, ki jih v tem predele upravlja navedena družba. Dogovorili smo se, da dopoldan obiščemo en premogovnik popoldan pa še drugega. Najprej smo odšli na rudnik Eagle Bute Mine, kjer nas je sprejel direktor Jerry M. Matthews, ki nam je obrazložil način eksploatacije ter nas popeljal na ogled vsega dogajanja na tem kopu. Premog nastopa v dveh slojih debeline 9 oziroma 25 m, začasno omejenih zalog je preko 600 milijonov ton, letna proizvodnja znaša 16 milijonov ton, v nekaj letih bodo prešli na proizvodnjo 28 milj. ton na leto. Premog je iz eogena, spada med rjave premoge in ima povprečno kurilno vrednost nad 18 MJ/kg (cca 4500 kal/kg), vendar le 0,5% žvepla in nekaj

preko 5% pepela. Izredno ugodno je razmerje odkrivke (jalovine) proti premogu in sicer 1 proti 1,6. Ker sloj premoga pada pod malim kotom v globino, bodo pod sorazmerno dobrim razmerjem odkrivke nasproti premogu še dolgo odkopavali. Računajo, da se jim bo splačalo pri sedanjih cenah odkopavati do razmerja 1 proti 6, nato pa preiti na jamski način pridobivanja ali morda drugi način odkopavanja. Imajo trdno krovino, zato jo rahljajo z razstreljevanjem, sicer pa uporabljajo bagerje žličarje in dreglajne ter damperje za transport. Učinki pri odkopavanju so 160 t na delavnik. Zaposlenih je 235 delavcev, plačanih na uro, in 65 uslužbencev (mesečna plača). Stroški proizvodnje so izredno nizki, nekaj nad 4 dolarje, transportni stroški pa znašajo preko 10 dolarjev na tono, njihova prodajna cena je med 15—20 dolarji za tono premoga.

Površinski kop Eagle — Bate Mine v severovzhodnem delu države Wyoming. (Foto S. Janežič)

Ko smo zapuščali rudnik, mi je ob rampi pri vratarju zbudila pozornost velika tabla, na kateri je bilo z velikimi črkami izpisano, da se že 217 dni na tem rudniku ni zgodila nobena nezgoda — poškodba. Na vse mogoče načine ameriški rudarji poudarjajo varnost pri delu in pri tem najdejo tudi mnoge zanimive demonstracije varnosti ali pravičnega izvajanja del. Tako so na hrbtni strani mnogih delovnih majic zapisali razne parole, ki pozivajo k varnemu delu. Prav tako so čelade rudarjev običajno prelep-

ljene z nalepkami, ki pozivajo k varnemu delu. Pri tem naj omenim to, da Američani niso v ničemer obremenjeni z »značkomanijo« (zbiranje značk), kot je to v navadi na Vzhodu ali precej tudi pri nas. Američani praktično ne uporabljajo značk. Te jim nadomeščajo razne nalepke. Teh pa se poslužujejo ob vsaki priliki oziroma predstavitvi.

Po kosilu smo popoldan obiskali še premogovnik Belle-Air Mine, kjer nam je na velikih panojih letalskih posnetkov

način eksploatacije na 1,8 km dolgem delovišču površinskega kopa obrazložil direktor tega rudnika Thomas J. Lien. Debelina sloja premoga v tem delu je 23 m in pada 1° proti zahodu, razmerje premog proti jalovini je 1:1,5. Proizvedejo 7 milijonov ton premoga na leto. Način pridobivanja je izredno enostaven. S streli rahljajo krovino in premog nato odkopavajo z bagerji-žličarji in dreglajni. Transport premoga poteka s 120 tonskimi damperji do ogromnega nakladalnega bunkerja, kjer se premog brez vsakega separiranja naklada v železniške vagone.

Jalovino pa transportirajo prav tako s 120-tonskimi damperji v odkopani prostor, kjer se takoj izvrši v celoti vsa rekultivacija.

Skupno je zaposlenih 288 delavcev in 77 uslužbencev, po strukturi pa 155 delavcev pri proizvodnji, 107 pri vzdrževanju mehanizacije in 26 na režiji. Delajo tritretjinsko 5 dni v tednu. Tretjine so razdeljene tako, da prične prva ob 8. uri do 16. ure, druga od 16. do 24. ure in tretja od 24. do 8. ure. Morda še nekaj podatkov o njihovih zaslučkih. Bagerist zasluži 18,5 dolarja na uro, ostali delavci pa med 14—17 dolarja na uro. Povprečni zaslužek uslužbencev pa znaša na leto 36.000 dolarjev ob 40-urnem tedniku. Od navedenih števil plačajo delavci sami davek na zaslužek, ostale prispevke pa podjetje.

Ob vseh dobrih pogojih nam je lahko razumljiva tudi fluktuacija ljudi (posebno v primerjavi z našo izredno visoko), ki

je v tem, da letno zapusti delo osem ljudi, na delo pa čaka prijavljenih okrog sto ljudi...

Delovno okolje na tem površinskem kopu je popestrjeno z mnogo divjadi, saj smo pri obhodu tega ogromnega kopa srečali nekaj tropov antilop, srnjadi in še posebno lepe primerke jelenjadi, pa kunce itd. Kar prijetno živo okolje, še posebno, če imaš malo lovske žilice...

Pa ni samo veliko divjadi v okolici, tu je tudi polno naftnih čapalk, ki leno enakomerno kimajo in črpajo nafto. Pod premoškim slojem je namreč v globini 300 m bogato naftno polje. Ni kaj, na surovinah so v teh deželi bogati...

Pozno popoldne smo odpotovali proti jugu do mesta Douglas, kjer smo prenočili v hotelu Holiday Inn.

Drugi dan, 21. 9. 1985, smo odpotovali proti državi Colorado. To potovanje z avtomobilom po vzhodnem delu države Wyoming je bilo zelo dolgočasno, saj se razprostira sama prerija, radko se pokaže kakšen ranč, sicer pa v nekajurni vožnji ne opaziš v okolici ničesar živega ali zanimivega. Spremenilo se je šele, ko smo se približali mestu Cheyenne in nato prišli v državo Colorado, ki ima precej prijetnejšo pokrajino. Popoldne smo se vrnili v mesto Denver in se nastanili v Kipling Inn.

(se nadaljuje)

Ivan Berger

Traktor s prikolico je popeljal skupino sodelavcev po dolgih poteh jame Hama. (Foto S. Janežič)

75 milijonov ton premoga v l. 1986

Jugoslovanski premogovniki naj bi v l. 1986 nakopali skupno 75 milijonov ton premoga. Takšno količino predvideva energetska bilanca za prihodnje leto. Po mnenju izvršnega odbora Splošnega združenja jugoslovanskih premogovnikov pa bo možno načrtovano proizvodnjo doseči le ob pogoju, da bo na voljo dovolj dinarskih in deviznih sredstev bodisi za investicijske naložbe, kakor tudi nakup opreme, rezervnih delov, zaščitnih sredstev itd. Prav to pomanjkanje denarja je že vsa leta doslej v glavnem omejevalo hitrejšo rast proizvodnje premoga. Na vsak način pa bo treba urediti tudi prevoz premoga do kupcev oziroma porabnikov. Od načrtovane količine premoga v l. 1986 bo največjo količino, t.j. 61 milijonov ton, prevzelo elektrogospodarstvo, za ostale kupce oziroma porabnike pa bo ostalo na voljo le 14 milijonov ton.

V primerjavi z l. 1985, ko bo dosežena proizvodnja premoga v višini okoli 69 milijonov ton, naj bi se proizvodnja v l. 1986 povečala za 8,7%. (tl)

Dolgočasna pot po vzhodnem delu države Wyoming. Tu se razteza sama prerija. (Foto S. Janežič)

Problematika zdravstvenega stanja v DO—RRPS in DS—SS—SOZD REK—EK (obdobje 1 — 9)

Zdravstveno stanje delavcev se v večji meri odraža v odstotnosti z dela zaradi bolezni. Poudariti je potrebno, da

gornja ugotovitev v celoti ne drži, ker so še dodatni vplivi na pogostnost odsotnosti, kar bo obravnavano v posebni problematiki.

V cilju izboljšanja zdravstvenega stanja delavcev pa je potrebno rešiti še dositi problemov, kot so:

— izboljšati pogoje dela v jamah z ustreznimi tehnično varnostnimi rešitvami, (preprečitev vdorov vode in blata, preprečitev ogrevanj, pravočasna vzdrževanja jamskih objektov, zagotovitev ustreznih zaščitnih sredstev — ropot, voda, prah),

— dosledna spremljava frekvence obolevnosti delavcev in ustrezno ukrepanje v cilju, da se stanje izboljša,

— stremeti za tem, da se doseže v zdravstvenih domovih stalnost zdravnikov v ambulantah;

— za področje Trbovelj je potrebno doseči, da se uvede obratna ambulanta v zdravstvenem domu Trbovlje;

— dosledna zdravstvena ocena sposobnosti delavcev za dela v jami ob zaposlitvi, kar je potrebno doseči pri medicini dela;

— na osnovi izdelane analize zdravstvenega stanja delavcev v jamah je ustrezno ukrepati (analizo izdeluje Inštitut za medicino dela pri Kliničnem centru v Ljubljani.)

Jože Čič

TOZD—DS	Stalež	% odsot.	št. obol.	Resnost št. dni zdr. l. ob.	št. izg. dni	Izg. sred. zar. bol.	Izg. sred.za dne l. ob.	Pog. obol.
RRPH	1019	8,6	1898	10,5	19.843	33050264.00	17.413	1,86
RRPT	816	8,7	808	18,6	15.065	23537663.00	29.130	0,99
RRPZ	864	7,1	1183	11,5	13.601	21203287.00	17.923	1,37
RRP Se	477	7,1	1045	4,1	4.214	8857924.00	8.477	2,19
RRP Ka	447	6,3	837	7,2	6.011	8734772.00	10.436	1,87
RRP La	206	8,5	409	10,0	4.086	5532325.00	13.526	1,98
Sep. T.	421	8,2	881	9,2	8.136	10869469.00	12.338	
RSC—T.	170	5,9	283	6,6	1.881	3289775.00	11.625	2,09
DS—SS—RRPSI	137	3,8	198	12,6	2.487	4019426.00	20.295	1,44
DS—SOZD	59	2,9	59	9,8	581	676941.00	11.473	1,00
SKUPAJ:	4616	7,5	7601	10,0	75.905	119770846.00	15.759	1,65

V delovni organizaciji Rudniki rjavega premoga Slovenije in DS—SS—REK—EK je bila v devetih mesecih povprečna odsotnost z dela zaradi bolezni 7,5%, s tem da posamezni TOZD-i in DS odstopajo od tega povprečja. (tabela).

Pri analizi bolniškega staleža ugotovljamo, da so gibanja še vedno neugodna. Pokazatelji kažejo sicer povečanje števila obolenj, vendar resnost obolenj (število izgubljenih dni za zdravljenje enega obolenja) upada.

Tako je bilo število obolenj v devetih mesecih 7601 pri staležu 4616, kar pomeni, da je vsak zaposleni delavec zbolel 1,65-krat v obravnavanem obdobju. Resnost obolenj — zdravljenje — je 10,0 dni na eno obolenje, s tem da so pokazatelji za različne tozde različni. Bistveno odstopanje kaže Rudnik rjavega premoga Trbovlje, kjer je pri 808 obolenjih izgubljenih 15.065 dni zaradi bolezni. Izgubljenih dni za zdravljenje enega obolenja 18,6 dni in tudi frekvenca obolenj bistveno odstopa od povprečja (0,99) tabela.

Izgubljena sredstva za zdravljenje obolenj v obravnavanem obdobju znašajo 119.770.846.00 din, tako da pomeni zdravljenje enega obolenja 15.759 din. Posamezni tozdi in DS bistveno odstopajo od navedenega povprečja (tabela).

Kljub sorazmerno neugodnim pokazateljem pa se kažejo premiki v pozitivno smer, ker se stanje izboljšuje. Odgovorne službe v TOZD in DS (kadrovska-socialna služba in služba za varstvo pri delu) stalno sodeluje z zdravstvenimi domovi in medicino dela. V preteklem obdobju je bila uvedena obratna ambulanta v Hrastniku in na tem področju so zabeleženi vidni napredki.

Uvedeni so ustrezni kontrolni listi, katere morajo delavci dvigniti na TOZD-u pred odhodom k zdravniku (Hrastnik, Trbovlje). Na podlagi teh evidenc se ugotovi podvrženost obolevnosti posameznih delavcev (frekvenca) in tako je možno pravočasno ukrepati v smislu varovanja delavcev pred poslabšanjem njihovega zdravstvenega stanja.

Izboljšalo se je sodelovanje med medicino dela in ambulantami, kjer se zdravijo delavci. Z uvedbo tega sodelovanja in pravočasnega ukrepanja ob ugotovitvah pri obdobjih zdravniških pregledih se tudi že kažejo pozitivni premiki.

Novi stanovanjski stolpnici, poslovno stanovanjska zgradba na Trgu revolucije v Trbovljah, sta dograjeni. Dne 23. decembra 1985 bo Stanovanjska skupnost Trbovlje izročila ključe novozgrajenih stanovanj in poslovnih prostorov kupcem oziroma upravičencem. (Foto B. Klančar)

Dograjevanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti v našem kombinatu

V začetku oktobra t.l. se je sestalo predsedstvo problemske konference ZK našega kombinata, pred tem pa je bila tudi seja za uresničevanje določil Zakona o združenem delu v prakso pri našem kombinatu.

Na dnevnem redu tako komisije kakor

tudi predsedstva je bilo vprašanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti.

Za bralce našega glasila — člane kolektiva — objavljamo informacijo o ugotovitvah, ki so jih ob tej priliki sprejeli na sejah v oktobru letos.

DOHODKOVNI ODNOSI

Stopnja pridobitve skupnega prihodka

V marcu letos je bil po sklepu delavskega sveta SOZD EGS dan v sprejemanje prvostopenjski sporazum o skupni proizvodnji in delitvi prihodka od prodaje električne energije. Med sprejemanjem je prišlo do zapletov, ker niso sprejeli sporazuma DEM, SEL, SENG in oba REK-a. NEK pa vztraja na uveljavljanju tripartitnega sporazuma, po katerem je NEK Krško priznana udeležba v skupnem prihodu najmanj v obračunskem znesku.

Da bi uskladili stališča, je bil v juliju letos razgovor na CK ZKS. Prisotni so bili predstavniki vseh treh SOZD, Republiškega komiteja za energetiko, Gospodarske zbornice in Splošnega združenja energetike. Na tem sestanku so se dogovorili, da se za vključitev NEK v dohodkovne odnose pridobi soglasje od Elektrogospodarstva Hrvatske, da so zahteve DEM, SEL in SENG nesprejemljive in da se na zahtevo obeh REK-ov delno spremeni sporazum. Po tem dogovoru se sporazum spremeni tako, da se med letom obračunajo dvanajstine za elemente obresti, amortizacije in bruto osebne dohodke, ostali del pa skrozi reducirano interno ceno.

Po takih izhodiščih je bila izdelana sprememba sporazuma, EGS pa bo dal te dni čistopis v sprejemanje.

Stopnja pridobitve skupnega prihodka

Drugostopenjski sporazum so že sprejele TOZD RRPT, RRPH, RRPZ,

RRPS. RRPL še ni dal v sprejemanje na delavski svet tozda, RRPK, PEE in VN pa čakajo na pravilnik o kvaliteti premoga. Pravilnik je že izdelan in ga dajemo v sprejemanje kot prilogo. TOZD PEE in TOZD VN v DO TET povezujeja sprejem sporazuma z istočasnim sprejemom prvostopenjskega sporazuma, kar pa bo v oktobru že omogočeno.

Samoupravni sporazum o združevanju sklada skupne porabe in združevanju rezervnega sklada

Ta dva sporazuma je delavski svet REK dal v sprejemanje 9. maja 1985 z manjšim dopolnilom. Sporazum naj se sprejema na naslednjem organiziranem referendumu skupaj z drugimi akti.

Za amortizacijo na nivoju REK-a ni izdelan sporazum, pač pa je tak sporazum pripravila delovna organizacija RRPS za svoje tozde.

Ocena o aktivnostih za oblikovanje in sprejem SaS o skupnih osnovah in merilih za razporejanje ČD in oblikovanje sredstev za OD in skupno porabo v SOZD REK EK

Ta sporazum je dala komisija delavskemu svetu na sejo 20. 9. 1985, da ga kot predlog daje v sprejemanje.

Na delavskem svetu SOZD bo sprožen pospešen in usklajen postopek izdelave sporazumov DO in pravilnikov TOZD ter pravilnik o enotnih osnovah stimulativnega nagrajevanja v SOZD.

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Organizacija skupnega pomena

Skladno z določili družbenega dogovora o organiziranosti elektrogospodarstva in dejavnosti premogovništva ter skladno s sklepi republiške skupščine je doslej zaživela in pričela delovati le — Interna banka.

V fazi oblikovanja pa so naslednje organizacije skupnega pomena:

— Delovna organizacija Informatika, s sedežem v Mariboru, je že konstituirana. S 1. 10. 1985 se bosta vanjo vključila še ERC Velenje in Sektor za avtomatsko obdelavo podatkov iz Delovne skupnosti skupnih služb SOZD REK Edvarda Kardelja.

— Delovna organizacija Inženiring — ni ocene.

Z vključitvijo (začasno) bivše delovne skupnosti Tehnično strokovnih opravil v Delovno skupnost skupnih služb DO RRPS postaja vprašljivo, kolikšen je dejanski interes za vključitev in pospeševanje aktivnosti za dokončno oblikovanje te delovne organizacije.

Delovna skupnost skupnega pomena — ni ocene.

Imenovan je vršilec dolžnosti vodje te delovne skupnosti z opredelitvijo nalog za dokončno oblikovanje skupnosti skladno s sklepi začasnega koordinacijskega odbora.

Organiziranost v SOZD REK Edvarda Kardelja

Referendumske opredelitve o organiziranosti organizacijskih enot v kombinatu so uresničili v vseh sredinah.

Ustanovljene so naslednje tri delovne organizacije:

Delovna organizacija Rudniki rjavega premoga Slovenije, Trbovlje ob upoštevanju opredelitve, da so posamezne organizacijske enote tehnično tehnološke celote, ki v celoti pokrivajo posamezne rudnike.

Ob tem je upoštevati, da je Separacija Trbovlje, ki opravlja usluge in storitve za premogovnika Trbovlje in Hrastnik, samostojna organizacijska enota.

Rudarski šolski center, s sedežem v Trbovljah, se je organiziral za vzgojo in praktično izobraževanje rudarjev, elektrikarjev in kovinarjev.

Vse TOZD DO RRPS so registrirane za pridobivanje rjavega premoga.

Pri dograjevanju samoupravne organiziranosti temeljne organizacije niso:

— izločile stranskih dejavnosti:

Toplarna Hrastnik; enota za popravilo hidravlike v Hrastniku; kamnolom Laško, kamnolom Hrastnik in avtoprevoznike dejavnosti razen TOZD Laško, TOZD Senovo in TOZD Kanižarica.

Samoupravna organiziranost temelji na delegacijah delovnih enot. Delovne enote so organizirane po vseh temeljnih organizacijah skladno z opredelitvami in potrebami posameznih — tehnično-tehnoloških celot. Upoštevan je tudi dogovor in usmeritev, naj bodo vodje delovnih enot delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. V procesu uresničevanja te opredelitve so se v posameznih temeljnih organizacijah tudi opredelili, kateri vodje delovnih enot oziroma katerih delovnih enot so delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Kljub sprejetim izhodiščem problemske konference in strokovne komisije, da se zaradi dislociranosti organizirajo delovne enote naloge skupnega pomena samo v TOZD-ih Laško, Senovo, Kanižarica, so te enote organizirane v temeljnih organizacijah.

Opravljanje funkcij in število kadrov v teh delovnih enotah, ki opravljajo dela in naloge, ki so v samoupravnem sporazumu o združitvi TOZD v delovno organizacijo opredeljene kot skupne in naj bi jih opravljala delovna skupnost na ravni delovne organizacije, kažejo in opozarjajo, da je (morebiti) prisotna želja po oblikovanju enovitih delovnih organizacij. Delovanje teh enot pomeni podvajanje del in nalog v okviru delovne organizacije, kar povzroča tudi probleme pri sprejemanju ovrednotenega programa delovne skupnosti skupnih služb delovne organizacije. Tudi vključevanje (začasno) delovne skupnosti TSC v delovno skupnost skupnih služb delovne organizacije ni izboljšalo situacije pri opravljanju skupnih investicijsko-projektivno-razvojnih funkcij, kar opozarja, da so v okviru delovnih enot naloge skupnega pomena po TOZD-ih prisotni interesi po organiziranju tovrstnih služb.

Delovna organizacija Termoelektrarna Trbovlje — je organizirana skladno z družbenim dogovorom.

V tej delovni organizaciji se še vedno niso opredelili do pobude, naj razčlenijo

in natančno opredelijo, kaj pomeni »sovodenje delovne organizacije«. Ob tem je bila posredovana pobuda, naj proučijo potrebo po oblikovanju kolektivnega poslovnega organa.

Delovna organizacija Rudarska gradbena dejavnost je registrirana za pridobivanje rjavega premoga s poudarkom na rudarsko investicijskih gradnjah, rudarsko-pripravljalnih delih in vzdrževanju rudarskih podzemnih objektov.

Mikro organizacija temeljnih organizacij je bila sprejeta v vseh TOZD-ih. Organizirane so delovne enote v vseh temeljnih organizacijah. Noben vodja delovne enote ni delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Enako kot v TOZD-ih delovne organizacije RRPS, so tudi v TOZD-ih te delovne organizacije oblikovale delovne enote naloge skupnega pomena, kar povzroča podvajanje funkcij, saj deluje tudi delovna skupnost skupnih služb na ravni delovne organizacije. To opozarja, da se na ta način želi prikrito in umetno ustvariti pogoje za oblikovanje enovitih delovnih organizacij. Četudi so bila izhodišča za organiziranost verificirana, še vedno delujejo:

- v okviru TOZD GRAMAT Kamno-lom-Trbovlje in celotna organizacija;
- v okviru TOZD Avtoprevoz še ni vključen Avtopark TOZD RIG;
- ni še opravljena delitev dela znotraj elektrostrojne dejavnosti.

Delovna skupnost kombinata

Mikroorganizacije delovne skupnosti kombinata so sprejele vse organizacijske enote v SOZD REK Edvarda Kardelja.

Pri sprejemanju programa del za leto in ovrednotenega programa je bilo načelno poudarjeno, da je:

- delovna skupnost preštevilna,
- da prihaja do podvajanja del in nalog.

V fazi sprejemanja mikroorganizacijske sheme delovne skupnosti kombinata ni bilo nobenih dopolnilnih ali spremenjalnih predlogov. Ker mikroorganizacija oziroma ovrednoteni program dela še ni sprejet, tudi ni mogoče oblikovati na ravni kombinata razvojne službe, komercialne službe, službe za dohodkovne odnose in notranjo kontrolo.

Ugotovitve:

Z dograjevanjem dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti v kombinatu je dosledno uresničen cilj o organiziranju treh osnovnih dejavnosti kombinata v treh delovnih organizacijah, in sicer:

V delovni organizaciji Rudniki rjavega premoga Slovenije proizvodnja premoga;

v delovni organizaciji Termoelektrarna Trbovlje — proizvodnja električne energije in v

Delovni organizaciji Rudarska gradbena dejavnost vsa dela za kompleksno izgradnjo rudarskih objektov.

V vseh temeljnih organizacijah so organizirane proizvodne delovne enote, s tem da v vseh TOZD-ih niso upoštevali priporočil, naj bi bili vodje delovnih enot delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Ni upoštevana opredelitev, naj bodo delovne enote naloge skupnega pomena le v TOZD Laško, TOZD Senovo in TOZD Kanižarica.

Posamezne delovne enote še vedno opravljajo dejavnosti, čeprav so organizirane temeljne organizacije s to dejavnostjo (Avtoprevoz, IMD, delovne skupnosti)

Niti ena stranska dejavnost še ni izločena iz sestava kombinata.

Še vedno so načelne pripombe o podvajanju funkcij v vseh sektorjih, kljub sprejetim mikroorganizacijskim shemam.

Predlog zaključkov:

Na ravni delovne organizacije Rudniki rjavega premoga Slovenije je potrebno ponovno proučiti in se dokončno opredeliti, če še veljajo opredeljene skupne funkcije. Te so našteje v samoupravnem sporazumu o združevanju TOZD v delovno organizacijo.

— Ravno tako je potrebna opredelitev (argumentirana), če še veljajo sklepi o izločitvi stranskih dejavnosti iz posameznih organizacijskih enot.

— V delovni organizaciji Termoelektrarna Trbovlje naj proučijo problematiko »sovodenja« delovne organizacije in možnost oblikovanja KPO-ja.

— V delovni organizaciji RGD je potrebno ponovno proučiti skupne funkcije na ravni delovne organizacije in vztrajati na spoštovanju uresničevanja opredeljenih funkcij, za katere je tudi bila organizirana ta delovna organizacija.

— Ponovno je potrebno preveriti, če še veljajo zaključki o izločitvi posameznih organizacijskih enot iz sestava posameznih temeljnih organizacij in poenotiti opredelitev glede TOZD GRAMAT.

— Ponovno je preveriti, če še veljajo skupno opredeljene funkcije, ki naj se izvajajo na nivoju kombinata.

Janko Savšek

Janko Koritnik

Rajko Medvešek

morali še bolj nadzorovati in usmerjati politiko cen. Najbolje pa bi zagotovo bilo, če bi v organizacijah združenega dela resnično začeli realno določati svoje cene. Koliko manj težav bi imeli, če bi zlasti osnovne in občinske organizacije zveze komunistov začele učinkovito politično mobilizacijo za takšno gospodarsko vedenje!

Janez Zemljarič, podpredsednik zveznega izvršnega sveta

Energija bo v naslednjem srednjeročnem obdobju še pomembnejši dejavnik celotne gospodarske rasti in razvoja. Zato je v načrtu obdelana kot ena glavnih smeri proizvodne usmeritve in strukturnih sprememb gospodarstva za hitrejšo gospodarsko rast, večji izvoz in širše vključevanje našega gospodarstva v mednarodno delitev dela. Težišče energetske politike mora biti na smotnejši porabi energije nasploh in na posameznem proizvod, v razvoju pa na večji proizvodnji premoga, gradnji hidroelektrarn in termoelektrarn z veliko močjo ob gospodarsko ugodnih nahajališčih premoga, na večjem izkoriščanju naftnih in plinskih nahajališč, pa tudi na gradnji novih jedrskih elektrarn in drugih pri nas še vedno nerazvitih virov. Materialno podlago za gradnjo novih energetskih zmogljivosti je treba ustvarjati predvsem s samoupravno koncentracijo investicijskih sredstev na podlagi skupnih planov in programov proizvajalcev in uporabnikov energije, delno pa tudi z najemanjem posojil v tujini in z obveznim združevanjem.

Čimprej je treba zagotoviti popolno tehnološko enotnost, funkcionalnost in trdno samoupravno organiziranost in povezanost energetskega sistema države.

Vinko Hafner, predsednik slovenske skupščine

Ko odločno poudarjamo trdno pripadnost slovenskega naroda in delavskega razreda Jugoslaviji, pa moramo enako odločno nasprotovati vsem poskusom, da bi to pripadnost kdor koli izkoriščal za omejevanje naše narodne suverenosti in samobitnosti, za istovetenje naše nacionalne zavesti in občutljivosti z nacionalizmom in separatizmom, za podcenjevanje našega dejanskega prispevka k ustvarjanju in razvoju nove Jugoslavije ali za enostavno izkoriščanje z večjim odlihanjem dohodka slovenskega združenega dela, kot je to ekonomsko in družbeno upravičeno in sporazumno urejeno v federaciji ali s samoupravnim združevanjem dela in sredstev. Zato se vztrajno zavzemajmo, da se po načelu »čisti računi — dobri prijatelji« kar se da jasno predoči vsej jugoslovanski javnosti dejansko ustvarjanje in prelivanje dohodka na celotnem jugoslovanskem prostoru in tako vnaprej ovržejo nedokazana obtoževanja, kdo koga izkorišča.

Rekli so...

Stane Dolanc, član predsedstva SFRJ

Pogoj za hitrejšo in učinkoviteje ukrepanje je lahko dejansko le organizirano množično stabilizacijsko gibanje, ki mora, če naj bo učinkovita alternativa administrativni in birokratski počasnosti, okostenelosti in odtujenosti, dosledno temeljiti na samoupravni podlagi in zajeti vse dele družbe, od organizacij združenega dela do federacije. Zakaj poudarjam posebej organizacije združenega dela? Gre pravzaprav za znano dvolično vedenje, ko hoče človek kot proizvajalec z manj dela svoj proizvod dražje prodati, kot potrošnik pa proizvode drugih ceneje kupovati. Sploh je politika cen eden naših najbolj zapletenih družbenih problemov, posebej v tem trenutku. Ko smo se odločili, da bomo šli na svetovne cene, smo jih npr. dvignili tam, kjer so bile nižje, toda hkrati nismo znižali tistih, ki so višje od svetovnih. Zaradi takšne inflacije bomo

Sekcijska razprava o žgočih vprašanjih

Dne 24. okt. letos je potekala v domu družbenopolitičnih organizacij v Trbovljah sekcijska razprava občinske konference SZDL o problematiki stanovanjskega, komunalnega in cestnega gospodarstva ter varstva zraka in okolja v občini Trbovlje. Udeležilo se je precejšnje število predstavnikov zainteresiranih organizacij ter občanov. Bila je pestra in bogata. Po mnenju navzočih naj bi v bodoče posebej razpravljali o vsakem od naštetih vprašanj posebej, ker je vsako od teh specifično in terja več časa za razpravo.

Sprejeta je bila vrsta zaključkov s področja stanovanjskega gospodarstva in graditve stanovanj, komunalnega in

cestnega gospodarstva ter varstva zraka in okolja. Poseben poudarek pa je bil na izgradnji TE—TO III s posebnim ozirom na določitev lokacije za deponijo premoga.

Zaključke je sekretariat sekcijske obravnave predložil vsem organizacijam združenega dela na področju Trbovelj z namenom in predlogom, da le-te vgradijo v osnutke svojih planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje. Hkrati pa ta sekretariat sekcije poziva vse sredine, na katere se nanašajo posamezni zaključki, da ga seznanijo z načinom in rezultati uresničevanja sprejetih zaključkov. (tl)

Dne 15. novembra 1985 so se v prostorih hotela Jelka na Logu v Hrastniku srečali jubilarji — revolucionarji in kulturni delavci na tovariškem razgovoru. (Foto B. Klančar)

Splošne volitve bodo 13. in 16. marca 1986

Pomladi prihodnje leto poteče 4-letni mandat mnogim delegatom in funkcionarjem, ki smo jih izvolili v razna občinska, republiška in zvezna vodstva, pa tudi številne SIS-e na volitvah leta 1982. Spričo tega so volilne komisije pri SZDL Slovenije in posameznih občin razmerno kmalu pričele s pripravami na naslednje volitve. Od letošnje pomladi dalje potekajo intenzivne priprave v okviru načel in postopkov za uresničevanje stalnih kadrovskih priprav na volitve. Prišlo je tudi do nekaterih novosti v volilnem pravilniku in to pri možnosti oblikovanja skupnih delegacij za skupščine SIS, ki ne nastopajo v vlogi četrtega zbora, lahko funkcijo delegacije opravlja delavski svet oziroma sku-

pščina krajevne skupnosti. Uzakonjena je možnost določanja odprte liste za delegacijo skupščine SRS v zboru republike in pokrajin skupščine SFRJ. Dogovorjene so pristojnosti in naloge volilnih komisij za ugotovitev višje stopnje zakonitosti volitev.

Sproščen je doslej tog rokovnik za dan splošnih volitev, kar terjajo zlasti nekatere specifičnosti, npr. v prometnih in drugih podobnih dejavnostih z veliko dnevno gibljivostjo delavcev. Pojavljajo pa se tudi tendence po zmanjševanju števila delegatskih mest, zlasti za večje OZD-e v zboru združenega dela občinskih skupščin, podobno pa je tudi za udeležbo krajevnih skupnosti v zbora krajevnih skupnosti — ne glede na šte-

vilo volilcev. Vendar mimo ustavnih načel ne bo možno.

Že nekaj mesecev, od marca dalje, potekajo akcije v zvezi z evidentiranjem kandidatov, čeravno je to sčasoma postal stalni proces, ki pa se pred volitvami zelo okrepi. Evidentiranih možnih kandidatov je okoli 68.000, to pa je zelo pomembno v predkandidacijskem postopku za končne kadrovske rešitve. Določene dopolnitve pa so bile vnešene tudi za kandidacijski postopek, tj. pri skupnih temeljnih kandidacijskih konferencah za skupne delegacije, njihovo pripravo in izpeljavo. Gre pa tudi za bistveno povečanje vpliva kandidacijskih teles posamezne ravni na odločitve glede kandidiranja na višji ravni.

Temeljne organizacijske konference (razen o listi kandidatov) za temeljno organizacijo, o kateri dokončno odloča, bodo bolj odločale tudi o listah in funkcijah na občinski ravni. Pobude, mnenja, predlogi ne bodo le splošni, pač pa bodo ovrednoteni tudi številčno z glasovanjem na vseh temeljnih kandidacijskih konferencah glede funkcij v občini. Temu ustrezna bo tudi odmevnost iz občin, ko bo šlo za posamezne funkcije v republiki. Glasovanje na občinskih kandidacijskih konferencah bo podlaga za to nalogo republiške kandidacijske konference. V bistvu gre za večjo odprtost, širino in dejansko dostopnost evidenc. Na skupni seji republiške konference SZDL in republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije so se na predlog volilne komisije pri RK SZDL dogovorili, da **bodo splošne volitve v četrtek, 13. marca 1986, v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter delovnih skupnostih. V nedeljo, 16. marca 1986, pa bodo splošne volitve v krajevnih skupnostih.**

Za zvezni zbor skupščine SFRJ pa naj bi bile volitve v vseh novoizvoljenih občinskih skupščinah v ponedeljek, dne 21. aprila 1986. (tl)

60 let časopisa »Komunist« razstava v Trbovljah

V četrtek, dne 5. decembra 1985, je bila ob 17. uri v avli Delavskega doma Trbovlje proslava v počastitev 60. letnice izhajanja časopisa Komunist. Proslave se je udeležilo veliko število udeležencev iz Trbovelj, Hrastnika, Zagorja, pa tudi gostov iz drugih krajev. Med gosti, ki so se udeležili otvoritve razstave, so bili Lidija Šentjunc, članica Sveta federacije, Miha Ravnik, sekretar predsedstva CK ZKS, Miloš Prosenc, član predsedstva CK ZKS, Martin Klinar, predsednik zbora združenega dela slovenske skupščine in drugi. Na otvoritvi razstave je govorila Marija Zupančič-Vičar, članica predsedstva CK ZKS in predsednica uredniškega odbora slovenske izdaje Komunist. V kulturnem delu programa so sodelovali Delavska godba Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka, mešani pevski zbor Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinjarja in recitator mgr. Jože-Andrej Čibej.

Dne 5. decembra so v avli Delavskega doma v Trbovljah odprli razstavo ob 60 letnici izida prve številke Komunist. Otvoritve razstave se je udeležilo precejšnje število družbeno-političnih delavcev iz revirskih občin. Med gosti so bili tudi Lidija Šentjunc, Miha Ravnik, Miloš Prosenc, Martin Mlinar, Lojze Ribič in drugi. Razstavo je odprla predsednica uredniškega odbora časopisa Komunist Marija Zupančič-Vičar. (Foto Z. V.)

Govornica je v svojem govoru ob otvoritvi razstave povedala, da je letos minilo šest let, odkar je v roke komunistov in delavcev prišla prva številka Komunist, ilegalnega glasila KPJ, ki ga je uredil in izdal Moša Pijade. Jubilej pa ne more pomeniti le priložnosti za praznovanje, temveč nas mora spodbuditi k proučevanju in preverjanju večletnih spoznanj in izkušenj, ki nas bodo obogatile z vrsto novih idej in pobud. Dejala je še: Zgodovina »Komunist« in glasil, ki so v posameznih obdobjih opravljala njegovo poslanstvo, je del zgodovine revolucionarnega boja KPJ in ZKJ, delavskega razreda, narodov in narodnosti Jugoslavije. Usoda »Komunist« je bila vselej enaka usodi revolucionarnega gibanja, v vseh obdobjih pa je bil pomemben dejavnik, s katerim je bila KPJ in ZKJ vedno aktivno navzoča v celotnem političnem življenju, dejavnik, ki je prispeval k organiziranju in ustvarjanju enotne organizacije delavskega razreda, ustvarjanju zaupanja in revolucionarne zavesti ne samo komunistov, temveč širokega kroga delovnih ljudi, narodov in narodnosti Jugoslavije, skratka pripomoček pri idejnem in političnem delovanju ZK.

Pred zadnjo vojno je glasilo KPJ izhajalo deloma tudi pod drugimi imeni. Po osvoboditvi je »Komunist« izhajal kot revija, od leta 1957 dalje kot časopis tednik. Sedanja naklada vseh devetih izdaj znaša 550.000 izvodov. Razstava v Trbovljah je bila odprta do 12. decembra 1986. Razstavljeni so bili foto posnetki iz zgodovine časopisa in dela uredništva. Na trboveljski razstavi pa so dodali še slike iz umetniške zbirke »Spomeniki NOB in revolucije, pregled izdanih knjig in drugih publikacij založbe Komunist v Ljubljani. Razstava potuje po vseh republikah in pokrajinah.

Po otvoritvi so si udeleženci ogledali razstavo, sledil pa je prost razgovor vseh navzočih.

Mladinske novice

V začetku decembra so v Hrastniku izpeljali programsko volilno sejo občinske konference ZSMS. Na seji so izvolili tudi novo vodstvo hrastniške mladinske organizacije. Za člane predsedstva OK ZSMS so izvolili Igorja Kovača, Katjušo Laznik, Sandija Pevca, Karla Taborja in Slavico Kavšek.

Pred koncem leta so mladinci v Črnomlju dobili svoje prostore. Dobili so jih v dosedanjih prostorih črnomaljske knjižnice, ki se je preselila v dijaški dom. Mladina obeta, da bo povečala svoje aktivnosti na raznih področjih. Prostore — enega večjega in dva manjša, bodo uredili s prostovoljnimi delom, deloma pa tudi ob pomoči domačih organizacij združenega dela za nakup opreme. Radi pa bi uredili prostore za disco klub, v načrtu pa imajo tudi ustanovitev študentskega servisa, če bodo na voljo ustrezni prostori.

11. kongres slovenskih sindikatov bo marca v Ljubljani

Na osnovni šoli Revirskih borcev v Trbovljah vise na pročelju športnega objekta rezbarije mladih likovnikov te šole. — rudarji in partizani. (Foto B. Klančar)

Že v prejšnji številki našega glasila sta bila objavljena dva prispevka, ki sta se nanašala na 11. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Medtem je bil objavljen povzetek osnutka kongresnih listin ZSS. Po sklepu Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije bo 11. kongres Zveze sindikatov Slovenije v dneh 21. in 22. marca 1986 v Cankarjevem domu v Ljubljani. Na 11. kongresu bo sodelovalo 612 delegatov; od teh bo 479 izvoljenih na skupščinah občinskih svetov Zveze sindikatov, dva delegata bosta iz organizacij sindikata civilnih oseb na delu v JLA, pet delegatov bo zastopalo Zvezo društev upokoencev Slovenije. Status delegatov na kongresu pa bodo imeli tudi člani Republiškega sveta in nadzornega odbora ZSS in člani raznih komisij. Teh bo skupno 126. Občinski sveti Zveze sindikatov bodo izvolili delegate za kongres po ključu en delegat na 1.700 članov Zveze sindikatov. Skupščine občinskih svetov ZS bodo izvolile naslednje število delegatov:

- Črnomlja 4, Hrasnika 3, Krškega 6,

Laškega 4, Trbovelj 6, Zagorja 3.

Skupščine občinskih svetov ZSS bodo v zasavskih občinah potekale takole: v Hrasniku bo 15. jan., v Trbovljah 21. jan. in v Zagorju 22. jan. 1986. Na teh bodo izvolili delegate tako za 11. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, kakor tudi za 10. kongres ZSJ.

Za 11. kongres ZSS bodo v revirskih občinah izvolili delegate s področja energetike tri, kemične industrije enega, kovinarske in elektro industrije tri, tekstilne in usnjarsko predelovalne industrije enega, gradbeništva enega, trgovine enega, skupno 12 delegatov. Iz Trbovelj bo izvoljenih šest, iz Hrasnika trije in Zagorja trije delegati.

10. kongresa jugoslovanskih sindikatov, ki bo junija 1986, pa se bodo udeležili delegati iz Črnomlja eden; Hrasnika eden, Krškega eden, Laškega eden, Trbovelj eden in Zagorja eden, od revirskih delegatov bo eden zastopan iz energetike, eden iz kovinarske in elektro industrije, eden pa iz nekovinske industrije.

šek in Majda Roglič so bili odlikovani z redom dela s srebrnim vencem; Franc Lamovšek, Stane Laznik in Andreja Slapšak pa so bili odlikovani z medaljo za slug za narod.

Dne 6. decembra so v modri dvorani poslovne stavbe Elektrogospodarstva Slovenije v Ljubljani podelili plakete in značke ob 25-letnici časopisa Elektrogospodarstvo — ELGO. Med drugim so ta priznanja prejeli tudi sodelavci iz DO TET.

- plaketo Hinko Jazbec,
- značko pa Jernej Kreže, Drago Nučič, Franci Ostanek, Ernest Špilar, Ivan Žgalin

Čestitamo!

Volitve in imenovanja

Delavski svet DO RRPS — TOZD Rudnik Trbovlje, je na svoji seji dne 26. novembra 1985 imenoval z veljavnostjo od 1. decembra 1985 vodje svojih delovnih enot. Za vodje le-teh so bili imenovani:

- za tehniškega vodjo TOZD Rudnik Trbovlje Anton Koban, dipl. ing. rud.

- za tehniškega vodjo jame Trbovlje v tozdu Rudnik Trbovlje Ivana Kovača,

- za tehniškega vodjo delovne enote elektrostrojna dejavnost — ESD v tozdu Rudnik Trbovlje, Jožeta Čopa, ing. el.

- za tehniškega vodjo DE Predelava jamskega lesa v tozdu Rudnik Trbovlje Borisa Jazbeca, dipl. ing. gozd.

80 let prof. dr. Karla Slokana

Dne 25. novembra letos je prof. dr. Karel Slokan, dipl. ing. rud., slavil 80-letni jubilej na svojem domu v Ljubljani. Upokojenemu rednemu profesorju in zaslužnemu profesorju Fakultete za naravoslovje in tehnologijo — oddelka za montanistiko Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani smo izrekli v imenu vseh delavcev kombinata tople čestitke in najboljše želje. Ob njegovem visokem življenjskem jubileju smo se spomnili njegovega rudarskega porekla, v mladih letih je bil namreč v Trbovljah, njegovega deleža pri razvoju jugoslovanskega, posebno še slovenskega premogovništva, kar pa je neločljivo povezano tudi z razvojem zasavskih rudnikov. To velja posebno za obdobje 1947—1949, ko je bil generalni direktor prvih zasavskih premogovnikov takoj po nacionalizaciji premogovnikov koncem leta 1946. Nad vse pomemben je tudi njegov delež pri razvoju ljubljanske oziroma slovenske montanistike, Rudarskega inštituta v Ljubljani, pa tudi Strojne tovarne Trbovlje. V času svojega aktivnega dela je opravil ogromno strokovnega, znanstvenega, organizacijskega in pedagoškega dela. Njegov delež pri povojnem razvoju rudnikov in rudarske panoge je velik in nadvse pomemben. zato mu tudi preko našega glasila lahko iz vsega srca želimo, da bi ohranil zdravje še vsa naslednja leta. (t. l.)

Izvoljena so nova vodstva SZDL

Koncem novembra in v začetku decembra letos so v vsej Sloveniji potekale programsko-volilne seje občinskih organizacij SZDL. Na teh sejah so delegati dokaj kritično presojali najrazličnejše pojave, obnašanja, potrebe, probleme itd. Razprave so bile večinoma zelo pester in živahne. Govorili so o prpravah na volitve, delu krajevnih skupnosti in krajevnih organizacij SZDL, kadrovskih problemih, komunalnih in ekoloških zadevah, kmetijstvu, življenjskih problemih občanov, delu delegatov in njihovi učinkovitosti, gospodarski stabilizaciji, šolstvu načrtovanju, občinskih samoprispevkih, delovanju družbenopolitičnega sistema, pomanjkljivosti v stanovanjski izgradnji itd. Na teh sejah pa so izvolili tudi nova občinska vodstva SZDL.

V Hrasniku so ponovno izvolili za predsednika Občinske konference SZDL Romana Lebarja, ki je zaposlen kot direktor tozda Proizvodnja klora v TKI; za podpredsednico Elviro Šikovec, učiteljico v osnovni šoli Heroja Rajka. Marjan Dolanc je bil znova izvoljen za profesionalnega sekretarja.

V Trbovljah so za predsednika Občinske konference SZDL ponovno izvolili Martina Naraglava, za sekretarja pa so prav tako še enkrat izvolili Vilija Trevna. Oba bosta delo opravljala profesionalno. Za novo podpredsednico OK SZDL pa so izvolili Danico Trugar, ki je sicer zaposlena kot vodja skupnih služb v Zasavskem zdravstvenem centru.

V Zagorju tvorijo novo vodstvo OK SZDL Dušan Kolenc, predsednik (upokojenec) Polde Dolinar, podpredsednik (sekretar obč. sveta Zveze sindikatov), Pavle Kovač, podpredsednik (sekretar OK ZKS); Janez Groboljšek pa bo še nadalje opravljal funkcijo sekretarja OK SZDL profesionalno.

V Črnomlju so izvolili za predsednika občinske konference SZDL Zvoneta Planinca. Za podpredsednico Ivanka Moljk, sekretar pa ostane Mladen Radojčić, vendar le do konca maja naslednje leto.

Odlikovanja in priznanja

V petek, 22. nov., je na slavnostni seji samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ZZZ — tozda Splošna bolnica Trbovlje, Rado Pergar, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje, podelil Splošni bolnici Trbovlje v imenu predsedstva SFRJ državno odlikovanje red dela z zlatim vencem.

Delavski svet tega kolektiva pa je ob svojem letošnjem jubileju podelil nekaterim bivšim in sedanjim sodelavcem, nekaterim občanom in kolektivom zahvalna pisma, nekaterim pa tudi priznanja za opravljeno delo in pomoč. Ob letošnjem praznovanju dneva republike, 28. novembra, so v Hrasniku izročili državna odlikovanja, ki jih je podelilo predsedstvo SFRJ naslednjim občanom:

Pavla Zadobovšek je bila odlikovana z redom republike z bronastim vencem, Adolf Kajzer, Karlo Medved, Vili Ojster-

Javnost je dobro seznanjena z našim delom, uspehi in težavami

Naša javnost, bodisi slovenska ali jugoslovanska, je dobro in sproti seznanjena z delom, uspehi, pa tudi težavami, s katerimi se srečujemo pri izvajanju proizvodnih in drugih nalog v našem kombinatu. Vesti posredujejo javnosti poklicni novinarji Milan Vidic (za RTV — radio Ljubljana), Marko Planinc (za Delo), Svato Krastnik (za Dnevnik), Stane Šterbucl (za RTV — televizijo Ljubljana) in Helena Kastelic, sodelujejo tudi vsi ostali novinarji in nekateri dopisniki. Lahko trdimo, da vsi ti opravljajo svoje delo hitro, kakovostno in nepristransko. Poleg uspehov, ki jih dosegamo, morajo često analitično in kritično pisati in govoriti tudi o težavah in problemih, s katerimi se srečujemo.

Naj navedemo le nekaj naslovov časopisnih prispevkov, ki so bili objavljeni v zadnjem času:

— Draga energija (Dnevnik 3. 12. 1985)

— Rekorden izkop v hrastniškem premogovniku (Delo 3. 12. 1985)

— V hrastniški jami manjka rudarjev (Delo 3. 12. 1985)

— Zasavski knapi že dosegajo celoletne načrte — rudarji ne omagajo (Dnevnik 5. 12. 1985)

— Nove rudniške delavnice (v Hrastniku) — (Dnevnik 6. 12. 1985)

— Revirski premogovniki izpolnjujejo letne načrte — Rudarji drže obljube (Dnevnik 12. 12. 1985)

— Že deset let v nenormalnih pogojih v rudnikih rjavega premoga (ELGO 28. 10. 1985)

— 80 let jamaskega reševanja v Trbovljah (ELGO 28. 10. 1985)

— Rekordna obnova v TET (ELGO 28. 10. 1985)

— Rudniki rjavega premoga (ELGO 25. 11. 1985)

— TET na omrežju (ELGO 25. 11. 1985)

— Srečno za luč in toploto — preveč je rudarskih čejev (Dnevnik 13. 12. 1985)

— Energetiki sledijo rudarjem (TET izpolnila plan) — (Dnevnik 14. 12. 1985)

Precej prispevkov je bilo objavljenih v radiu Ljubljana, radiu Trbovlje, nekaj pa tudi v drugih časopisih in ostalih oblikah obveščanja. Lahko trdimo, da je javnost tako v revirjih, Sloveniji, Jugoslaviji pa tudi drugod dobro seznanjena z našim delom, uspehi, pa tudi težavami. (t. l.)

60 let splošne bolnice Trbovlje

Dne 22. novembra letos je Splošna bolnica Trbovlje proslavila svoj 60-letni obstoj. Osrednja zgradba današnje Splošne bolnice je bila namreč odprta 22. novembra 1925. Na proslavi v gledališki dvorani Delavskega doma, ki se je pričela ob 17. uri, so bili navzoči člani samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, člani kolektiva, pa tudi gostje iz vseh treh revirskih občin ter predstavniki Republiškega komiteja za zdravstvo. Sejo je odprl predsednik delavskega sveta dr. Vurnek. Pozdravil je vse navzoče, nato pa je povzel besedo direktor Splošne bolnice v 60-letnem obdobju slavnostni govornik primarij dr. Ludvik Kramberger. Sledila je podelitev državnega odlikovanja, ki ga je Splošni bolnici podelilo Predsedstvo SFRJ ob tem jubileju. Podelil pa ga je ob krajšem govoru Rado Perger, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje. Sledili so še pozdravi gostov. Med temi, ki so prvi pozdravili slavnostni zbor, so bili tudi trije uniformirani rudarji iz rudnika Trbovlje. V svojem pozdravnem nagovoru so poudarili, da bi lahko Splošna bolnica slavila vsaj svojo 140-letni jubilej, ker sta delovali že sredi prejšnjega stoletja dve njeni predniki, manjši rudniški bolnici v Kurji vasi in na Polaju. Sicer pa se je Edi Brglez kolektivu trboveljske bolnice toplo zahvalil v imenu vseh revirskih rudarjev za njihovo pomoč, ki so jo nudili ob najrazličnejših prilikah ob hudih rudarskih nesrečah pa do zdravljenja družinskih članov, zdravstvenega varstva in prosvetljanja. Na koncu so izrazili željo, da bi bolnica neokrnjeno v svojem obsegu in storitvah stala ob strani modernizirane, dobro opremljene, z visoko usposobljenimi strokovnimi delavci tudi v bodoče, to je za sedanjo in bodočo generacijo.

V nadaljevanju so podelili priznanja nekaterim zaslužnim članom kolektiva, pa tudi dolgoletnim zunanjim sode-

lavcem, ki so pomagali pri razvoju bolnice v raznih oblikah v vsem povojnem času. Priznanje je med temi prejel tudi kolektiv Sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, medtem ko so zahvalna pisma prejeli vsi tozdi našega kombinata na področju revirjev. V drugem delu proslave pa je nastopil moški pevski zbor Zarja pod vodstvom Richarda Majcna s celovečernim programom umetnih, narodnih in partizanskih pesmi. Po končani proslavi je sledil prost razgovor.

Zaradi izredne aktualnosti objavljamo v našem glasilu celotni govor primarija dr. Ludvika Krambergerja, ki ga je prebral na slavnostni seji ob tem visokem jubileju osrednje zasavske zdravstvene hiše.

Glasi se takole:

Na današnji dan pred 60 leti so revirji dobili svojo, kakor jo starejši občani še vedno imenujejo, novo bolnico. V čem je njen posebni pomen, da smo se zbrali v počastitev in proslavljanje njenega dela in obstoja?

Že sam nastanek in razvoj bolnišničnega zdravljenja v naših revirjih se razlikujeta od onih po drugih mestih sveta in pri nas. Drugod so se bolnišnice razvijale iz hiralnic, sirotišnic, najdenišnic, zavetišč in gostišč za bolne popotnike ter podobnih ustanov.

Pri nas se je bolnišnično zdravljenje začelo zaradi nujne potrebe delavstva, ki se je v velikem številu priselilo iz drugih krajev po industrializaciji premogovništva v prejšnjem stoletju. Njihove socialne, predvsem stanovanjske razmere, so huje bolnim in ponesrečenim onemogočale zdravljenje in nego na domu. Določeno korist pa so, seveda, pri tem imeli tudi delodajalci. Tako stanje je pripeljalo do gradnje t. i. stare bolnice že pred 110 leti. Ko pa je ta v petih desetletjih postala pretesna in njena strokovnost ni bila več na ustrezni višini, so se naši

predniki z neprimerljivo zagnanostjo in požrtvovalnostjo lotili gradnje nove, v vsakem pogledu sodobne bolnice, jo opremili in predali svojemu namenu dne 22. novembra 1925. leta.

Nova bolnica je izstopala s svojo arhitektonsko pojavo, bila je napredno zasnovana in solidno zgrajena. Še danes je osrednja stavba vsega bolnišničnega kompleksa. S svojimi prostori in opremo je bila sposobna, da so v njej na 80 bolniških posteljah bolniki bili deležni resnične kirurške, porodničarske ter internistične oskrbe na specialistični ravni.

Leta 1940 so zgradili še stanovanjsko zgradbo za zdravnika, sestre in hišnika. Hišniško stanovanje v bolnišnični stavbi je sprejelo na novo urejeno bolnično lekarno in menzo.

Do pričetka druge svetovne vojne je bolnica sprejemala letno povprečno 1352 bolnikov, v 16 letih skupno 21.632. Na leto je bilo povprečno 85 porodov, 260 operativnih posegov in 432 rentgenskih storitev.

Bratovska skladnica je bolnico upravljala in neposredno urejala finančne in ekonomske zadeve. Zdravniško vodstvo je zaupala dr. Tonetu Cizlju, ki je bil še posebej usposobljen za kirurške in porodničarske posege. Uvedel je vrsto sodobnih medicinskih metod in opravljal kirurške posege, kolikor mu je bilo mogoče kot edinemu zdravniku. Za nego in drugo oskrbo bolnikov je bilo v bolnici zaposlenih še 17 oseb.

Izbruh druge svetovne vojne se je usodno zapisal tudi v zgodovino naše bolnice. Med prvimi žrtvami okupacijskega nasilja je bil prim. dr. Cizelj. Po hudem trpljenju v gestapovskih zaporih je bil preganjen v Srbijo. Od tam se je vrnil v Slovenijo in se, že bolan, pridružil partizanski saniteti. Izkazal se je z visoko, predvsem kirurško strokovno usposobljenostjo in izredno humanostjo. — Po končani vojni je opravljal odgovorno

službo šef zdravnika Državnega zavoda za socialno zavarovanje v Ljubljani. Tudi takrat je po službeni dolžnosti prihajal v Trbovlje in čutili smo njegovo navezanost na naše ljudi in kraj.

Okupacijska oblast je takoj spremenila poprej le zavarovancem rudarskih bratovskih skladnic dostopno bolnico zaprtega tipa. Postala je splošna bolnica za vse prebivalstvo od meje pri Lazah do Radeč. Podrejena je bila nemški rudarski upravi v Gradcu. Iz stavbe so izselili protituberkulozni dispanzer. V bolniške sobe so postavili še 40 postelj. Skupno je imela bolnica med okupacijo 120 postelj. Dobila pa je še svojo upravo in sprejemno pisarno. Ločena je bila le porodnišnica, sicer pa je bil v bolnici le splošni medicinski oddelek. Bolniki so bili razmeščeni le po spolu in glede na septičnost obolenja ali poškodbe. Otrci so morali ležati kar med odraslimi.

Med vso okupacijo je trboveljsko bolnico strokovno vodil specialist kirurg-travmatolog, prim. dr. Alois Rimml, po rodu Avstrijec. Z njim so v bolnici delali še trije zdravniki. Med njimi sta bila do svojega odhoda v partizane Slovenca dr. Virgil Krasnik in dr. Herman Slokan. V tem času je bilo v bolnici zaposlenih skupno 39—40 uslužbencev.

Prim. dr. Krasnik navaja v svojih spominih, da se je v tej dobi strokovno delo v bolnici »zelo razširilo in dvignilo«. Kirurgija s travmatologijo je dosegla tedanjo sodobno raven. Dotok bolnikov se je povečal za več kot 100%, saj je bilo letno poprečno sprejetih na zdravljenje 2748 oseb. Povsem razumljivo je da je vladala prava prostorska stiska. Dolgo je trajala, saj smo jo odpravili šele 30 let po osvoboditvi.

Trboveljska bolnica je dala svoj delež v narodno osvobodilni vojni. Vzdrževala je zveze z aktivisti v Zasavju in saniteto IV. operativne cone. V maju 1944 je založila in opremila eno od partizanskih bolnišnic v Savinjski dolini s sanitetnim materialom in instrumentarijem. Tedaj so iz naše bolnice odšli v saniteto IV. operativne cone zdravnik dr. Virgil Krasnik in medicinar Vinko Domitrovič in Adolf Špilar. Pridružil se jim je še 56-letni znani ambulantni zdravnik dr. Jančez Jenšterle. Dr. Krasnik je poskrbel za zgraditev Vojne partizanske bolnice pod Menino planino, bil njen upravnik in kirurg. Pozneje je bil postavljen za nadzornega kirurga IV. operativne cone. Malo pred koncem vojne je bil ujet, preživel strahote gestapovskih zaporov in se telesno izčrpan vrnil domov. Ob osvoboditvi je prevzel vodstvo bolnice.

Na vso srečo je naša bolnica ostala med vojno nepoškodovana. Po osvoboditvi je ostala splošna bolnica odprtega tipa za območje zasavskih revirskih občin in do 1949. svojo ženo, zdravnico dr. Ivko, nato pa internista dr. Ljudevita Čebahina. Človeške moči presegajoči so bili napor in obremenitve, danes komaj razumljive. Z neizmerno voljo je prim. dr. Krasnik ravnateljaval, operiral, ordiniral, vzgajal in se predano uveljavljal kot borec za lepšo, večjo in boljšo bolnico ter učinkovitejše zdravstveno varstvo delovnega človeka.

Delavci sozd REK EK so prejeli 22. novembra 1985 na proslavi ob 60 letnici Splošne bolnice Trbovlje priznanje za zasluge pri razvoju te zdravstvene ustanove. (Foto B. Klančar)

Upam, da bo kmalu dotiskan naš zbornik Splošne bolnice Trbovlje 1925—1985. V njem bomo med drugim objavili opise življenja in dela primarijev dr. Toneta Cizlja, dr. Virgila Krasnika in dr. Jožeta Kersteina, treh naših ravnateljev s pomembnimi osebnimi in strokovnimi deleži v vojni in miru.

Posledice vojnih let so vplivale tudi na zdravstveno stanje prebivalstva. V bolnici so dodali še 10 bolniških postelj, skupno jih je bilo 130. Za bolne otroke je bila določena posebna soba. Leta 1948 je bila porodnišnica prestavljena v 1. nadstropje. S tem je pridobila večjo porodno sobo in 4 postelje za porodnice. Dve leti za tem je v bolnici pričela delovati kirurška ambulanta, ki je bila do 1963. organizacijska enota Zdravstvene doma, nato pa jo je prevzela bolnica.

V 20 letih po osvoboditvi so se zaradi reorganizacij v zdravstvu kar šestkrat menjali ustanovitelji naše bolnice. Zato se kljub velikim potrebam ni dalo izpeljati kakih pomembnejših investicij. Na bolje so se stvari obrnile šele po uvedbi samofinanciranja in družbenega upravljanja v letu 1953, zlasti pa po letu 1961., ko smo dobili delavsko samoupravljanje.

Že 1953. je dobil v dnevnem prostoru v 2. nadstropju svoje mesto laboratorij, ki je prej imel le skromen kotiček v sprejemni ordinaciji. V novembru istega leta so razdelili bolnico na interni in kirurško — porodniški oddelek. Leta 1954 so vse delovne organizacije Zasavja financirale adaptacijo opuščene bolniške kapele v aseptične operacijske prostore. Teraso nad njimi so nadzidali in tu uredili ravnateljevo pisarno, od-

delčno administracijo in zdravniško dežurno sobo. — V tem letu je bolnica nabavila prvi moderni anestezijski aparat, pri internem oddelku pa je začel delovati elektrokardiografski kabinet.

Leta 1956 smo odprli lastno transfuzijsko postajo, zraven pa je v nadziku dobila najnujnejše prostore tudi uprava. Leta 1959 se je formalno osamosvojil ginekološki oddelek. Le kratak čas ga je vodil ginekolog dr. Radoš Germ. Po njegovem odhodu so ga spet morali prevzeti kirurgi. Šele v začetku 1964. je prišel ginekolog dr. Boris Mušič, ki je prevzel vodstvo oddelka in postavil jasen strokovni koncept ginekološke službe v Zasavju. V tem letu je pričel delovati v novi stavbi otroški oddelek, formiral se je tudi rentgenski oddelek z lastnim specialistom. Leta 1970 je bil ustanovljen oddelek za anestezijo in reanimacijo, ki pa je dejansko deloval že vrsto let pred tem.

Ob načrtovanju otroškega oddelka je bil izdelan popoln investicijski program za celoten kompleks zdravstvenih ustanov okoli centralne stavbe. Od tega je bil realiziran le otroški oddelek, drugo pa se je odlagalo in končno prilagodilo finančnim možnostim. Centralna stavba je dobila dva prizidka, prvega leta 1968, drugega pa 1975. leta. S tem so dobili vsi oddelki dovolj prostora za svoje bolnike. Na tem mestu ni mogoče naštetati vseh rekonstrukcij in adaptacij, ki so in še vedno tečejo. Kljub temu nam v danih prostorih ni mogoče urediti oddelka za intenzivno terapijo, zasilni so prostori kirurške ambulate, manjkajo prostori za strokovne sestanke in zbornice, neprimerne locirani in na različnih mestih so operacijski prostori in tako naprej.

Trenutno vlagamo ogromne napore in s pomočjo združenega dela urejamo prostore za dializo.

Vzporedno z razvijanjem strokovnih dejavnosti smo posvečali veliko skrb pri pridobivanju in usposabljanju strokovnih kadrov. Znatna fluktuacija in deficitarnost sta nas do nedavnega hudo mučili. Tako je, npr. od začetka leta 1980 do zdaj zapustilo bolnico skupno 159 delavcev: 10 z visoko, 9 z višjo in 40 s srednjo strokovno izobrazbo, drugi so bili razni administrativni in tehnični delavci. Bolnica ni čakala, da se bodo potrebni kadri pojavili sami. Z dokvalifikacijo, srednjo medicinsko šolo in štipendiranjem smo dosegli zadovoljivo zasedbo strokovnih delovnih mest. V zadnjih 14 letih je bolnica odobrila in financirala 105 štipendij. 44 zdravnikov in 3 biokemiki so zadnjih 10 let specializirali. Žal jih je ostalo od teh v bolnici le 26, drugi so se zaposlili drugod. K temu je treba prišteti še vrsto podiplomskih študijev ter študija ob delu na višjih šolah.

V zadnjih 20 letih se je zdravilo v bolnici skupno 141656 bolnikov, porodov pa je bilo v tem času 14238. V vseh 60 letih obstoja je bilo 241761 bolnikov in 27865 porodov.

Na pobodu zdravstva v Zasavju je bil ustanovljen v letu 1976 v Trbovljah tudi dislociran oddelek Srednje zdravstvene šole Celje. Z zaposlovanjem gojenk te šole poklic medicinske sestre v bolnišnici ni več deficitaren. Z odobravanjem specializacij (teh je bilo preko 40), pa si je zagotovila zdravnike, specialiste po-

sameznih dejavnosti. Toda 18 zdravnikov, ki jim je omogočila specializacijo, je zapustilo bolnišnico po opravljenem specialističnem izpitu ali pa še v času specializacije in se zaposlilo drugje.

Iz leta v leto si je bolnišnica prizadevala, da bi izboljšala kadrovsko strukturo, zato je razpisovala kadrovske štipendije za naslednje profile: zdravnik, višja in srednja medicinska sestra, višji rentgenški in fizioterapevtski tehnik in srednji laboratorijski tehnik. Po planu izobraževanja je odobraval študij ob delu že zaposlenim delavcem, predvsem na Višji šoli za zdravstvene delavce.

Danes je v bolnišnici od 341 zaposlenih delavcev za nedoločen čas 184 strokovnih delavcev, in sicer: 22 specialistov, trije zdravniki na specializaciji, dva zdravnika sekundarija, dva specializanta iz medicinske biokemije, 33 višjih medicinskih sester, sedem višjih fizioterapevtov, štirje višji rentgenški tehniki, en višji laboratorijski tehnik, 87 srednjih medicinskih sester vseh smeri, 17 zdravstvenih tehnikov, ki opravljajo laboratorijska opravila in šest delavcev z nižjo izobrazbo.

SBT se financira na osnovi svobodne menjave dela. Na začetku vsakega leta sklepamo SaS o SMD na nivoju MO ZS, ki določi tudi kalkulatивne elemente cene. Na osnovi le-teh pa ovrednotimo delovni program tekočega leta SBT. Delovni program izdelamo na podlagi izvršenih storitev preteklega leta, pri čemer upoštevamo trende izvršitve preteklih let in število bolniških postelj tekočega leta.

V Zasavskih občinah je realizirano 86,0% delovnega programa, 4% odpade na ostale plačnike v MoZS, 10% pa na ostale plačnike v SRS in SFRJ.

V letu 1984 se je pričela akcija širjenja gravitacijskega območja, kar pomeni večanje deleža realizacije delovnega programa ostalih uporabnikov SRS in SFRJ.

Glavni cilj širjenja gravitacijskega območja je težnja po pridobitvi večjega števila bolniških postelj, kar bi zmanjšalo stroške oskrbnega dne.

Povprečna cena nemedicinske oskrbe v SBT v letu 1985 je 2.364,00 din, povprečna vrednost točke za medicinsko oskrbo pa znaša 204,00 din.

Po stanju 1. 9. 1985 znaša iztrošenost: — nemedicinske opreme 94,53% — ostale opreme 93,24% v poprečju predstavlja iztrošenost 94,15%.

Novo opremo lahko nabavljamo le iz sredstev amortizacije, vsesplošna gospodarska situacija pa ne dopušča, da bi v ceno vkalkulirali tudi sredstva za akumulacijo, s pomočjo katere bi si lahko zagotovili modernizacijo, da bi sledili napredku medicine.

Zaradi omejevanja skupne porabe financirani ne morejo zagotavljati obračunane amortizacije, ampak nam jo v ceni priznavajo le 75%, kar pa še dodatno onemogoča nadomeščanje iztrošene opreme.

Naši prispevki za dializni oddelek

Splošna bolnica Trbovlje si že nekaj časa prizadeva, da bi zgradila, uredila in opremila svoj dializni oddelek. Sedanjih štirinajst ledvičnih bolnikov, ki so navezani na tedensko dva do trikratni prevoz z avtom na čiščenje krvi — dializo v Ljubljano, je spričo tega zelo prizadetih. Tudi stroški so kar precejšnji. Zato so se odločili, da bi ta oddelek uredili v domači Splošni bolnici. Imenovali so gradbeni odbor, ta pa je z deli pred meseci že pričel in prostore za dializni oddelek so s prvimi sredstvi že uredili v sosednji bivši stanovanjski hiši. Potrebujejo pa še denar za nakup in montažo aparatov in druge opreme, za zgraditev dovodne ceste itd. V ta namen zbirajo že nekaj mesecev prostovoljne prispevke preko občinskega odbora Rdečega križa Trbovlje.

Po stanju na dan 28. nov. 1985 so posamezni tozdi prispevali v glavnem z odprodajo odpadnega materiala preko Dinosa in Surovine naslednje zneske:

a) DO RRPS	
- tozd Rudnik Hrastnik	50.000.-
- tozd Rudnik Trbovlje	800.125.-
- tozd Rudnik Zgorje	936.600.-
- tozd Separacija Trbovlje	350.010.-
- tozd RSC	—
b) DO TET	500.006.-
c) DO RGD	
- tozd RIG	—
- tozd IMD	30.000.-
- tozd Avtoprevoz Zasavje	—
- tozd Gramat	—

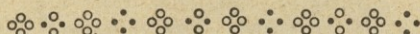
Skupaj 2.666.741.- din

Organizatorji pričakujejo nadaljnjo pomoč od vseh tozdov, posebno še tistih, ki so v zaostanku s svojimi prispevki.

Del sredstev so prispevali tudi kolektivi ostalih zasavskih ozdov ter številni posamezniki — občani, obrtniki itd.

Osrednji del trboveljske splošne bolnice ob njenem 60 letnem jubileju v novembru letos. (Foto B. Klančar)

Ukrepi za varstvo zraka

Oddelek za urejanje prostora in varstvo okolja pri občinski skupščini Trbovlje je sredi novembra letos objavil poročilo o sanacijskih aktivnostih za zmanjšanje onesnaženosti zraka v Trbovljah v obdobju 1981—85. Iz poročila je razvidno, da znaša emisija žveplovega dioksida 1100 ton v kurilni sezoni v Trbovljah. Glavni vir onesnaževanja v Trbovljah je ogrevanje.

Z namenom, da bi postopno odpravljali oziroma zmanjšali obstoječe stopnje onesnaženosti zraka, je bil sprejet občinski odlok, ki uvaja prispevek zaradi onesnaževanja zraka v občini Trbovlje. Tega plačujejo lastniki nepremičnih virov onesnaževanja zraka. Med temi so tudi ozdi našega kombinata.

V letu 1985 so bili priključeni na toplovodno omrežje naslednji objekti: Mehanika, SDK, Osnovna šola PE Al. Hohkrauta, Splošna bolnica, VVU vrtec Mojca, Skupščina občine Trbovlje, Osnovna šola PA Revirski borci in Zasavski srednješolski center — tozdr Srednja šola naravoslovno-matematične in ekonomske usmeritve. S tem se bo emisija žveplovega dioksida zmanjšala za 51 ton na sezono.

Za leto 1986 pa je predvidena priključitev naslednjih objektov: ŠD Rudar, TVD Partizan, stolpnici Terezija, Novi dom 32, Delavski dom, Trg. podjetje 1. junij in Podjetje za PTT promet Trbovlje. Emisija žveplovega dioksida se bo zmanjšala še za nadaljnjih 71 ton na sezono. S programom priključevanja objektov na toplovodno omrežje bi nadaljevali tudi v naslednjih letih.

Neobdavčeni skupni dohodek

Republiška uprava za družbene prihodke Slovenije je določila, kakšen bo neobdavčeni del skupnega letnega dohodka in kolikšne bodo nekatere olajšave pri odmeri davčne osnove. Pripravili pa so tudi spremembo lestvice stopenj, po katerih bodo davčni zavezanci plačevali davke od skupnega dohodka občanov, doseženega v l. 1985. Ta lestvica pa je ostrejša od sedanje.

Neobdavčeni del skupnega letnega dohodka občana za l. 1985 bo do 1.696.104.- din. Ostali del dohodka pa bo predstavljal davčno osnovo, na podlagi katere bodo izračunali davek. Olajšava z odbitkom od davčne osnove za vsakega družinskega člana brez dohodkov, ki ga davčni zavezanec vzdržuje, bo znašala za letošnje leto 339.221.- din, za otroke, motene v telesnem ali duševnem razvoju pa 508.831.- din. O tem je sklepala republiška skupščina.

Velentin Vodnik

Novo leto

Navada je vošit
nov' leto priti,
al res al z jezicam
more se striti,
delavcu nese
bogate dari,
pratkarja časi
tudi kaj doleti.

Pervošim en konec
starmu bolniku,
dolgove pobrisat
lenmu dolžniku;
zdravniku grobe
pogosto gnojit,
doktarju srečno
vse pravde dobit.

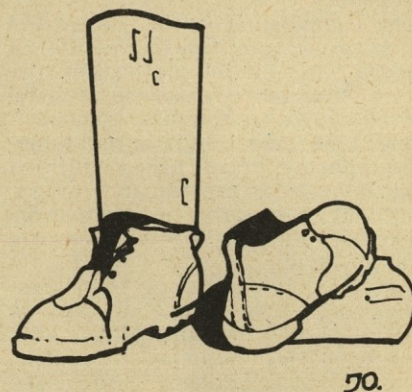
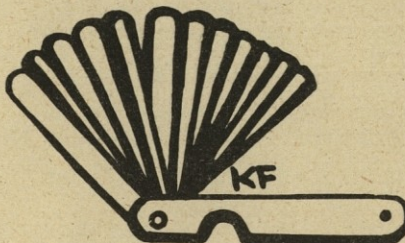
Sleparju saj nekej
vrednosti plačat,
tim dnarje, ki znajo
z njimi obračat;
zdiha katira
že dolgo, moža,
en' zaročeni
ne več k'eniga.

Ohranit poštenim
njih dobro volo,
hinavcu pometat
enajsto šolo;
mladmu, perženit
zadosti petic,
babi jezični
obilno novic.

Prijaznost in pokoj
celimu svetu,
zakonskim ljubezen
saj eno letu;
de čebelarju
vse muhe roje,
kmetu, de dež po
prijatlih ne gre.

Raztergane norce
ali skrite v žamet
želim, da b' letas
srečala pamet;
birtu pokredat
tram, steno nu strop;
pivcu porajtat,
predn ide vu grob.

Bogatmu, sromaku
polno mošnico,
de lahko za Pratko
verže petico;
ako pak ima
per lanskim ostat,
pojde moj trebuh
pod rebra vasvat.

Marica Grešak — Jakopič

Balada o rudarju — rušaču

Mlad deček je prišel v jamo,
v jamo to črno, neznano,
a tukaj ni smel premoga kopati,
le jamski vozač je moral postati.

Več let je to delo opravljal,
si v srcu venomer ponavljal:
vedno ne bom vozičkov dvig'val,
jaz bi kaj drugega rad še postal.

In v učno kopaški tečaj se je vpisal,
pridno učil se, računal in risal,
ob koncu uspešno izpit je opravil
in se že boljše na noge postavil.

Potem je delal kot učni kopač,
bil je marljiv in pravi garač,
vsak od kopačev je rad ga imel,
tega je bil fant izredno vesel.

Po letih spet v fantu iskra zatli,
iskra zatli, zagori in gori,
zdaj se je vpisal v kopaški tečaj,
želel je naprej, a ni vedel zakaj.

tudi to pot vse po sreči je šlo,
na poti domov je zavriskal glasno,
veselo in srečno si je dějal:
zdaj pa kopač sem končno postal.

Sedaj je rudaril kakor živina,
največ je dala njegova tretjina,
udarna številka postala je to,
tu delajo »gadje« so rekli tako.

Kmalu potem je vprašal dekle,
če bi hotelo, da vzameta se,
tako sta si zlata obročka podala,
življenjska tovariša sta si postala.

Zatem k rušačem je bil dodeljen,
ves les je še hotel potegniti ven,
bil je hiter in spreten kot ris,
poln črnih, potnih srag in lis.

Zagrizeno stiskal je bele zobe,
še ta stropnik in ti stojki dve
in zasekal je v stropnik poslednjič
močno,
tokrat za vedno je konec bilo.

Strašni zrušek je zagrmel,
komaj njegov pomočnik je ušel,
a on pa pod zruškom je delo končal,
delo končal, končal, odgaral.

Bogata in pestra je kulturniška bera

V zadnjem obdobju se je zvrstilo v krajih, v katerih delujejo organizacije združenega dela našega kombinata veliko število najrazličnejših kulturnih prireditev. V tem pregledu navajamo tiste, za katere nam je podatek znan.

Gledališke predstave

Dne 22. novembra je v okviru abonmaja nastopil Zlatko Sugman z monodramo Miloša Mikelna — Fraklova vrnitev. Nastopil je v Delavskem domu Hrastnik, v organizaciji ZKO Hrastnik.

Dne 10. decembra ob 17. in 19,30 uri je nastopilo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane v Delavskem domu Trbovlje, z delom Toneta Partljiča: Poje naj čuk, hribovska balada. Predstavi sta bili za srednješolski in večerni abonma v organizaciji ZKO Trbovlje. Dne 28. novembra je na proslavi ob dnevu republike v Delavskem domu Trbovlje sodelovalo Mladinsko gledališče Svobode II z recitacijami.

Koncerti

Dne 26. novembra ob 19. uri je bil v Delavskem domu v Trbovljah 8. redni letni koncert Mladinskega pevskega zbora Trbovlje pod vodstvom zborovodkinje Ide Virt. Ob povsem polni dvorani so zapeli 17 pesmi skladateljev Z. Jovanoviča, L. Lebiča, G. Ježa, J. Kuharja, R. Gobca, D. Švare, P. Liparja, S. Osterca, P. Merkuja, S. Vremška, Dj. Karaklajiča, J. Gotovca in S. Mokranjca. Peli so domovinske, partizanske in prirejene narodne pesmi — slovenske, srbske, dalmatinske, makedonske. Na koncu so dodali še tri pesmi in ob spremljavi Jožeta Skrinarja na klavirju zapeli tudi svojo himno. S koncertom so počastili Dan republike, 40-letnico osvoboditve ter evropsko leto glasbe.

Dne 23. novembra je MO PZ Zarja Svobode Center pod vodstvom Riharda Majcna gostoval v Pliberku na Koroškem. Sodeloval je na srečanju pobrate-

nih moških pevskih zborov Edinost iz Pliberka, Vres iz Prevalj, Franc Zgonik iz Branika in Primorac iz Opčin pri Trstu.

Vsak zbor je zapel po tri pesmi, skupno vsi zbori pa so zapeli devet pesmi. Tokratno srečanje je pomenilo osrednjo kulturno prireditev v koroškem prostoru.

Dan preje, to je 22. novembra, je MO PZ Zarja Svobode Center izvedla celovečerni koncert v Delavskem domu Trbovlje v okviru proslave ob 60-letnem jubileju Splošne bolnice Trbovlje. Pod vodstvom zborovodje Rika Majcna se je zbor predstavil v prvem delu z razmeroma zahtevnimi skladbami, v drugem delu pa narodnimi, partizanskimi in popularnimi skladbami.

Na dan republike dne 29. novembra je Zarja (v okrnjenem sestavu) pripravila v domu na Mrzlici krajši koncert partizanskih in narodnih pesmi v okviru izleta PD Trbovlje ob dnevu republike.

Dne 28. novembra zvečer so v okviru proslave ob dnevu republike v Delavskem domu Trbovlje nastopili s koncertom Me PZ Svobode II pod vodstvom zborovodkinje Helge Briner in Delavska godba Trbovlje pod vodstvom dirigenta Mihe Gunzka. Pol ure pred tem je Me PZ Svoboda II sodeloval pri otvoritvi kolektivne razstave članov likovne sekcije RELIK v gledališki dvorani v Delavskem domu.

Dne 29. novembra sta nastopila v domu upokojencev v Izoli ženski tercet in tamburaši Društva upokojencev Trbovlje. Naslednji dan, to je 30. novembra, pa sta oba ansambla pripravila koncert v Strunjanu v hotelu Svoboda. Povsod navdušenje.

Dne 23. decembra je Osnovna šola Trbovlje — pedagoška enota Alojza Hohkrauta ob koncu »tedna odprtih vrat« pripravila koncert pianista Acija Bertoničja ob sodelovanju Lenčke Ferenčak. Predstavila sta učencem glasbeno pravljico Sergeja Prokofjeva Peter in volk.

Dne 13. decembra je Ženski pevski zbor Svobode Hrastnik v Delavskem domu v Hrastniku ob peti obletnici zbora pod vodstvom Milene Slokan izvedel jubilejni koncert. Zapel je umetne in narodne pesmi domačih in tujih skladateljev.

Dne 15. decembra zvečer je bil v Delavskem domu Trbovlje koncert domačih zabavnih ansamblov (Mladi upi, Jantar in drugi).

Dne 20. decembra je Delavska godba Trbovlje pripravila v Delavskem domu v Hrastniku koncert v počastitev dneva JLA pod vodstvom Mihe Gunzka.

Dne 27. decembra ob 19,30 bo v Delavskem domu Trbovlje novoletni koncert Delavske godbe Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka.

Likovne razstave

Dne 22. novembra je pripravil Alojz Nadrah, član RELIK-a, enodnevno samostojno razstavo svojih del v avli Delavskega doma Trbovlje v počastitev 60-letnice Splošne bolnice Trbovlje. Razstavil je deset del, v glavnem grafike, ki se nanašajo na bolnišnične objekte.

Od 26. novembra do 10. decembra je pripravil Metod Lavrini, član RELIK-a, samostojno razstavo svojih del v prostorih tovarne Energoinvest — Varnost v Zagorju. Slikar je razstavljal 18 najnovejših del v barvni kredy z motivi iz Zagorja oziroma Zasavja.

Dne 28. novembra ob 18,30 je bila v Delavskem domu v Zagorju odprta samostojna slikarska razstava del akademskega slikarja Miloša Lavrenčiča iz Ljubljane. Motivika se je pretežno nanašala na naravo — krajino in tihožitja. Razstava je bila odprta do 8. decembra 1985.

Dne 28. novembra ob 17,30 je bila odprta v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu društvena likovna razstava del članov likovne sekcije RELIK. Ob otvoritvi je govoril tovariš Hribar iz Občinskega komiteja ZKS Trbovlje, tri pesmi pa je zapel Me PZ Svoboda II. Skupno 55 del v raznih tehnikah in materialih je razstavljalo 24 članov RELIK-a, in to Miloš Vastič, Mojca Kurnik, Ervin Matešič, Ernest Špilar, Jože Potokar, Iztok Perme, Helca Krasnik, Marjana Holešek, Rudi Špan, Miloš Todorovič, Jani Vozelj, Vinko Hrovatič, Franc Ostaneč, Ivan Žgalin, Stanko Leskovšek, Ivanka Uršič, Milan Razboršek, Bojan Piki, Desanka Kreča, Zdravko Dolinšek, Božo Stritar, Milan Kuhar, Alojz Nadrah in Alojz Lesar. Razstava je bila odprta do 5. decembra 1985.

Vinko Hrovatič, član RELIK-a, je razstavljal 10 svojih del v glavnem risbe v flo-mastru od srede novembra do srede decembra v prostorih Splošne bolnice Trbovlje.

Dne 29. novembra so v Zdolah pri Krškem odkrili doprni kip pokojnega pisatelja Bena Zupančiča. Kip je izdelal Stojan Batič, akademski kipar, ki stoji pred novo urejenim kulturnim domom — obnovljeno staro šolo.

V času od 6. do 18. decembra so razstavljali v razstavnem salonu DOLIK na

Ženski pevski zbor Svobode Dol je ob svojem petletnem jubileju nastopil s celovečernim koncertom ob letošnjem dnevu republike pod vodstvom Milene Slokan. Na koncertu je nastopil naš prijatelj, umetnik, basist Ladko Korošec ob spremljavi Milana Stanteta na harmoniki. (Foto B. Klančar)

Jesenicah člani RELIK-a iz Trbovelj v okviru tradicionalnih medsebojnih izmenjalnih razstav. Sedemnajst avtorjev se je predstavilo s 36 deli v raznih tehnikah in motivih. Ob otvoritvi je zapel Mo PZ Vintgar z Blejske Dobrave.

Od 4. do 20. decembra je razstavljal Franc Trebušak, upokojeni rudar — kovinar, 10 svojih del — rezbarij v knjižnici Toneta Seliškara. Motivi rudarski, lovski, gozdni.

Od 12. do 22. decembra sta razstavljal v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu Trbovlje brata Mito in Emil Škrbec. V okviru Ljudske tehnike STT sta razstavljal dela iz zadnjega obdobja.

Ostalo

Zveza kulturnih organizacij Črnomelj pripravlja območno srečanje literatov začetnikov za občine Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Srečanje bo 15. februarja 1986 v rojstni hiši Otona Zupančiča na Vinici. Na srečanju bodo sodelovali literati začetniki, ki bodo pravočasno predložili organizatorju svoje pesmi, prozna dela, humoreske, drame, eseje, ipd. Pogoji za sodelujoče je, da doslej še niso izdali lastne knjige. Avtorji najboljših prispevkov bodo sodelovali na republiškem srečanju literatov začetnikov.

Med likovne dejavnosti sodi tudi arhitektura. Dne 8. novembra so v Rado-
vlijci otvorili nov izobraževalni center Intertrade iz Ljubljane. Objekt je zelo velik, saj meri 6500 m² površine, naložba pa je v zidavi veljala 650 milijonov din, še enkrat toliko pa je vredna oprema IBM. Zapisati velja, da je bil glavni projektant tega velikega in pomembnega objekta trboveljski rojak, arhitekt Janez Bizjak. (t. l.)

Izposojeni trenutki resnice

Alpinistika je premagovanje strahu, ki je eden glavnih vzrokov motenja našega življenjskega veselja. Zato je alpinizem več vreden kot navadni šport.

Stadler

Igra otrok je resno zaposlovanje, le odrasli ljudje se igrajo.

Barbusse

Kdor zna umreti, ne zna biti suženj.

Seneca

Kjer manjka pot, ni volje, kjer volje ni, ni sreče.

Krieberger

Niti en krivec ni oproščen pred lastnim sodiščem.

Juvenal

Ni ga dostojanstva, ki ga bolečina ne bi omajala.

Sartre

Tistemu, ki si ne upa pohvaliti svojega žnika, manjka dostojanstva.

Dryden

Mladost se pogosto moti, ko meni, da se svet začel z njo, starost pa se še pogosteje, ko je prepričana, da se z njo neha.

Hebbel

Gube bi morale ohraniti samo naše nasmehe.

Twain

Starec izgubi eno svojih največjih človeških pravic: ne sodijo ga več njemu enaki.

Goethe

Draga hči, obnašaj se do moža tako, da se bo razveselil, ko bo na povratku domov zagledal hišno streho.

Luther

Iz naše zgodovine

Dne 14. dec. 1939 se je začela na rudniku Hrastnik velika rudarska stavka. Dan pozneje so se stavki pridružili tudi rudarji v Trbovljah, čez teden dni pa tudi rudarji v Laškem. Stavkalo je 3700 rudarjev, ki so zahtevali višje plače. Stavka se je končala 27. dec. 1939 brez večjega uspeha.

25 let glasila elektrogospodarstvo

ELGO — glasilo delavcev elektrogospodarstva Slovenije je praznovalo novembra letos svoj 25-letni obstoj. Dolga leta je izhajalo pod nazivom Elektrogospodarstvo. Svoj jubilej so praznovali razmeroma skromno. Najzaslužnejšim sodelavcem in ustanoviteljem so podelili posebne plakete, dopisnikom pa jubilejne značke. Temu jubileju so posvetili tek v Klečah, hitropotezni šahovski turnir — 1. Vidmarjev hitropotezni šahovski memorial dne 21. decembra v poslovni stavbi EGS v Ljubljani. Pripravili pa so tudi več razstav, ki so jih organizirali skupno z Inštitutom Milana Vidmarja. Na teh so sodelovali s samostojnimi razstavami tudi člani kolektiva TET — Ivan Žgalin, Ernest Špilar, Franci Ostanek in Jernej Kreže, sicer vsi člani RELIK-a. Časopis ELGO je brez dvoma opravil v vseh letih svojega izhajanja veliko delo v vseh pogledih. Bil je najtesnejši prijatelj in obveščevalec vseh delavcev elektrogospodarstva. Zadnja leta pa je časopis ob sedanjem uredniku Marku Pirjevcu namenil del prostora tudi problematiki premogovništva. Pomagal je tkati in obnavljati stare vezi, ki so že od nekdaj povezovala rudarje in elektroenergetike v termoelektrarnah. Ta koncept povezovanja velja še danes. Zavoljo tega in zaradi mnogih kakovostnih prispevkov, ki so visoko dvignili raven tega časopisa, dajemo sodelavci in bralci našega glasila Srečno uredniku, uredniškemu odboru ter izdajatelju vse priznanje. Hkrati izražamo najboljše želje, da bi s tvornim sodelovanjem nadaljeval tudi v bodoče. Jubilantu ob srebnem jubileju naše tople čestitke in rudarski SČRENO. (t. l.)

Zanimivosti od tu in tam

Kaj je EUREKA?

V zadnjih mesecih pogosto pišemo in beremo besedo EUREKA. Kdor stalno spremlja bodisi preko radia, televizije ali po časopisu razvozlavanje pomena te besede, ve za kaj gre. Gre v bistvu za novo tehnološko revolucijo, novo obdobje v zgodovini človeštva.

Iz starogrške zgodovine nam je poznan Arhimedov rek »eureka« (heureka), ki pomeni »našel sem«, namreč zakon o vzgonu.

V novejšem času, letos zadnje mesece pa ima ta beseda — kratica nov, povsem po naključju podoben pomen. EUREKA je kratica iz European Research Cooperation Agency — evropska organizacija skupnih raziskav. Gre za projekt tehnološkega sodelovanja držav Zahodne Evrope. Spočet je bil aprila letos ob avtorski zamisli Fr. Mitteranda, predsednika francoske republike. Stara celina naj bi namreč po tej zamisli pomagala zmanjšati zaostanek na področju vrhunskih tehnologij, za ZDA in Japonsko. Evropa prihodnosti mora biti navzoča v veselju in na svetovnem trgu vrhunskih tehnologij ali pa je ne bo več. Tako menijo pobudniki, ki dajejo temu projektu usoden pomen.

Projekt EUREKA predvideva skupna evropska raziskovanja in razvoj tehnologij prihodnosti v petih podsklopih, in to:

— Euromatique vključuje razvoj mikroprocesorjev in spominskih vezij, razvoj visoko zmogljivih računalnikov, umetne inteligence in ekspertnih sistemov ter umetnih čutil za automatizirane sisteme.

— Eurocom zajema razvoj optičnih komunikacijskih mrež za cenen prenos glasu, podatkov in slike, razvoj komunikacijskih mrež za raziskovalno delo itd.

— Eurobot sodi v razvoj tretje generacije robotov, avtomatiziranih proizvodnih obratov, avtomatiziranih proizvodnih obratov s CAD (CAM) računalniško podprtim konstruiranjem in proizvodnjo) in razvoj laserjev za industrijske, komunikacijske in medicinske potrebe.

— Euromat predstavlja razvoj keramičnih turbin za napredek na celotnem področju toplotnih strojev in vrsto programov pri razvoju novih materialov, konstrukcij in sestavin.

— Eurobio zajema široko paleto biotehnoloških raziskav, ki naj bi dala odporna in plodna semena, na medicinskem področju pa nova cepiva in bolj učinkovita, toda manj škodljiva zdravila.

Našteta področja EUREKA naj pomenijo evropsko tehnološko renesanso, ki se uradno imenuje dokument oziroma bela knjiga z vsemi podrobnostmi vsakega raziskovalnega projekta. Rezultati naj bi se poznali čez deset, petnajst let, takrat pa naj bi Evropa imela možnost samostojnega odločanja in neodvisnost. Gre za evropski odgovor na ameriško Reaganovo strateško obrambno pobudo »vojna zvezd«. Dne 17. julija 1985 je sedemnajst evropskih držav sprejelo v Parizu okvirni projekt. Poudarili so, da

EUREKA ni oborožitveni program in da gre za civilni projekt. V dneh 5. in 6. novembra letos je bila v Hannoveru — ZR Nemčija, konferenca o projektu EUREKA. Udeležilo se je 18 evropskih držav — članic EGS, skandinavskih in drugih evropskih držav. Tu pa niso bile po svojih predstavnikih zastopane Jugoslavija, Albanija in države vzhodnega bloka. Države SEV-a iz vzhodnega bloka snujejo nekaj podobnega v projektu Interkosmos.

Velika večina naših znanstvenikov, ekonomistov, gospodarstvenikov in dru-

gih je mnenja, da bi bila pridružitve Jugoslavije k temu projektu — EUREKA usodnega pomena. To pa je stvar državnih organov oziroma federacije, da se o tem dokončno odloči. Gre za vključitev in povezanost naše države s svetovnimi tehnološkimi in civilizacijskimi kriteriji in standardi ali vsaj poskusom našega vključevanja v te tokove svetovnega dogajanja. V ne tako daljni prihodnosti bi bili lahko deležni začrtanega tehnološkega in tehničnega napredka v tej ali oni obliki tudi rudarji in energetiki.

T. Lenarčič

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Svetovna poraba energije v porastu

Po podatkih EIA, oddelka ameriškega ministrstva za energetiko, se je svetovna proizvodnja energije v letu 1984 povečala napram letu 1983. Takoj za tem sledi proizvodnja premoga s porastom 2,8% in surove nafte s porastom 2,5%. Vsi sektorji proizvodnje energije so povečali svojo proizvodnjo. Nafta in tekoči zemeljski plin so predstavljali v letu 1984 skupno 41% svetovne proizvodnje primarne energije, premog 28%, zemeljski plin 20%, hidroenergija 7%, jedrska energija pa 4%. V letu 1984 so bili največji proizvajalci svetovne energije ZDA, takoj za njo pa Sovjetska zveza, Kitajska, Kanada in Saudska Arabija. Na področju proizvodnje premoga so na prvem mestu ZDA s proizvodnjo 890 milijonov ton, sledi Kitajska 850 milijonov ton in Sovjetska zveza s 787 milijoni ton premoga.

Madžari imajo probleme s premogom

Proizvodnja premoga na Madžarskem zaostaja, zato žele v naslednjem petletnem obdobju povečati investiranje v odpiranje novih premogovnikov, pa tudi materialno stimuliranje rudarjev. Letos bodo po vsej verjetnosti nakopali ob velikih naporih okoli 25 milijonov ton premoga, kar pa ni dovolj za domače potrebe, zato morajo del premoga uvažati. Zaostajanje v razvoju rudarstva dokazuje podatek, da so še-le letos dosegli isto raven proizvodnje premoga, kot so jo imeli pred desetimi ali dvanajstimi leti. Stagnacija je nastala zaradi zgrešene koncepcije, po kateri naj bi uporabljali pretežno nafto, električno energijo in zemeljski plin, namesto premoga.

Kompenzacija premogovnikov v Srbiji

Premogovniki z jamskim kopom v Srbiji bodo tudi prihodnje leto koristili kompenzacije. Po hitrem postopku je izvršni svet SR Srbije pripravil predlog zakona, s katerim je predvideno, da se za vsako prodano tono premoga prizna kompenzacija v višini 20% od cene

premoga, ki je veljala v novembru 1983. Na današnji ceno znaša to med 6 in 6,5%. Kompenzacija bo premogovnikom pomagala pri reševanju težkega ekonomskega položaja. Od devetih srbskih premogovnikov jih je šest preteklo leto končalo z izgubami. Situacija v tem pogledu pa tudi letos ni nič boljša.

Rembas — premog po planu

Rudarji največjega premogovnika s podzemeljsko eksploatacijo v Srbiji Rembas iz Resavice so v enajstih mesecih letos nakopali in kupcem dobavili blizu 355.000 ton premoga. Računajo, da bo decembrski izkop znašal preko 38.000 ton, kar bo omogočilo izpolniti letošnji načrt. S tem naj bi kolektiv letošnje leto končal poslovanje s pozitivnim rezultatom. Prihodnje leto računajo na večjo proizvodnjo, ko naj bi preko račili preko 450.000 ton. Da bi to lahko ustvarili, so v teku intenzivne priprave na vseh deloviščih, kjer je možno pričakovati večji izkop premoga. Tako kot doslej, naj bi tudi v bodoče največje storitve dosegali rudarji v jamah Vodno, Resavica in Senjski rudnik.

Začetek gradnje TE Plomin II

Na območju istrskih premogovnikov Raša so pred nedavnim pričeli z izgradnjo nove TE Plomin II z močjo 210 MW. Za zgraditev tega energetskega objekta predvidevajo investicije v višini okoli 45 milijard din oziroma 150 milijonov dolarjev. Opremo za Plomin II bodo dobavili Djuro Djaković, Rade Končar, Jugoturbina in Metalna. Nova termoelektrarna se bo oskrbovala s premogom iz istrskih premogovnikov Raša. Nova TE naj bi bila zgrajena koncem tega desetletja. Njena letna proizvodnja pa naj bi znašala blizu milijardo kWh električne energije.

Termoelektrarna Nikola Tesla — sinhroniziran blok B 2

Koncem novembra letos so na mreži elektroenergetskega sistema združene elektroenergije Srbije sinhronizirali blok B — 2 z močjo 620 MW, s čimer je praktično pričela s proizvodnjo prvih kWh električne energije v tem agregatu.

Rudnik in termoelektrarna Drmno v gradnji

Zgraditev termoelektrarne in premovalnika Drmno se mora končati po sprejetem rokovniku. Prvi blok termoelektrarne mora biti končan oktobra 1986, drugi pa leto kasneje. To temelji na sporazumu, ki sta ga sklenila združeno elektrogospodarstvo Beograda in Elektrovodina. Sklep o tem so sprejeli na skupščini regionalne gospodarske zbornice podonavskega območja, ki so ga poslali izvršnemu svetu SR Srbije. Ta sklep so delegati sprejeli potem, ko so slišali poročilo o problemih financiranja, kar je temeljni vzrok, da dela ne potekajo tako, kot bi morala. Trenutno so situacijo premostili tako, da je Elektrovodina zagotovila 3,5 milijarde dinarjev. V tej pokrajini, to je v Vojvodini, so uvedli poseben prispevek za vsako uro električne energije. Vsa dodatna sredstva so namenjena izključno za izgradnjo objektov Drmno.

Raziskave nahajališč energetskih surovin v Makedoniji

Svet za raziskovalno delo v rudarstvu Makedonije pripravlja srednjeročni program rudarsko-geoloških raziskav, mineralnih surovin na področju Makedonije. Skupno z združenim delom in rudarskimi organizacijami so določili bodoča dela do leta 1990, pri katerih bodo sodelovali makedonski rudarski strokovnjaki in geologi. Energetske težave se pojavljajo že vsa leta doslej, zato v tej republiki iščejo v prvi vrsti nahajališča energetskih surovin. Iščejo premog in uran. Domnevajo, da je v Makedoniji več dodatnih nahajališč uranove rude. Raziskujejo področje Zletovske reke, Selce, Podareš, Mariov, Belasica, Pljačkovica, Kozjak itd. Enako pozornost posvečajo tudi raziskavam na premog in geotermalno energijo. Računajo, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju bistveno povečali rezerve premoga, kar bi omogočilo redno oskrbo obstoječih in novih termoelektrarn. Premog bodo iskali na področju Pelagonijske kotline ter na področju Prespe in Berova. Tudi geotermalni viri so odkriti na večjih mestih v tej republiki. Poleg zdraviliške uporabe je ta vrsta energije uporabna tudi v kmetijstvu za ogrevanje steklenjakov, pripravljajo pa tudi projekte za ogrevanje posameznih naselij.

Proizvodnja premoga v desetih mesecih

V času od 1. januarja do 31. oktobra 1985 je znašala celokupna proizvodnja vseh vrst premoga v Jugoslaviji 56.676.000 ton. Od te količine znaša delež črnega premoga 340.000 ton, rjavega 10.260.000 ton in lignita 46.076.000 ton.

Ocena svetovnega tržišča premoga

Potreba po premogu v letošnjem letu je dosegla 4,1 milijarde ton. Tako so pred nedavnim ocenili tržno situacijo v ZDA. Do konca tega stoletja se bodo potrebe po premogu povečevale po 2,6% letno. Leta 2000 naj bi znašale potrebe 5,6 milijarde ton. Največji delež porasta potreb odpade na elektroenergetiko, kjer bo znašala stopnja rasti 2,7% letno. Potrebe tega sektorja se bodo po-

večale od 2,4 milijarde ton v tem letu na 3,6 milijarde ton v letu 2000. V naslednjih 15 letih pa se bo potreba po koksni premogu povečevala letno le samo za 0,02%. Metalurgija čedalje manj uporablja koksni premog pri proizvodnji železa.

Manj premoga v Črni gori

Premogovnika Plevlje in Ivangrad se zaradi vse težjih pogojev za eksploatacijo premoga nahajata v razmeroma težki situaciji. Namesto sedanje letne proizvodnje premoga v tej republiki, ki je znašala okoli 2,6 milijona ton, se bo v naslednjih letih proizvodnja premoga zmanjšala. Tako so ugotovili na Gospodarski zbornici Črne gore.

Sedanji pogoji eksploatacije na površinskem kopu Potrlica na rudniku Plevlje so zelo neugodni. Premogovni sloj je vse globlji, to je do 185 m, vendar še ni rešeno vprašanje odlaganja jalovine, ki se stalno povečuje. Poleg tega se na tem eksploatacijskem območju nahajata dve reki Čehotina in Tvrdaš. Ti dve bi morali premostiti, ker obstaja možnost nenadnega vdora večjih količin vode. Težave imajo tudi s pravočasno nabavo opreme in rezervnih delov. Da bi zagotovili redno oskrbo s premogom termoelektrarne Plevlje, so se dogovorili, da bodo pričeli odpirati nove kope v Kalušičih in Šumaniji najkasneje do leta 1991. Zgraditi nameravajo tudi remontne delavnice. Da bi izpeljali načrtovano investicijo do leta 1990, bi rudnik Plevlje potreboval okoli 40 milijard dinarjev. Tudi na rudniku Ivangrad je treba pripraviti druga odkopna polja. Zato pa potrebujejo preko 600 milijonov dinarjev, da bi lahko neovirano nadaljevali s proizvodnjo in dobavami premoga kupcem. V jami Petljik nakopljajo letno komaj 100.000 ton premoga, kar je znatno pod projektiranimi zmogljivostmi. To jamo so odprli z inozemskimi krediti, tako da so dospele zelo visoke obveznosti, predvsem na račun tečajnih razlik. Računajo, da bodo situacijo hitro rešili na seji predsedstva Gospodarske zbornice in izvršnega sveta Črne gore.

Rudnik Djurdjevik — načrt dosežen

Rudarji rudnika rjavega premoga Djurdjevik, Živinice, so 25. novembra izpolnili svoj letošnji proizvodni načrt. Do konca leta ga bodo nakopali in dobavili kupcem še 150.000 ton.

Velenjčani izpolnili plan

15. decembra so rudarji velenjskega rudnika lignita sredi dopoldanskega ših-ta izpolnili svoj letošnji proizvodni načrt, ki je določal 4,9 milijona ton lignita. Računajo, da bodo do konca leta nakopali še toliko premoga, da bi število zaokrožili na 5 milijonov ton. V letošnjem letu so obratovali tudi na 16 sicer dela prostih sobotah, zadnjo nedeljo pred izpolnitvijo načrta pa so delali tudi udarniško namensko za posodobitev celjske bolnice in za dializni oddelek bolnice v Slovenj Gradcu.

Na Kitajskem povečujejo proizvodnjo premoga

V naslednjem petletnem obdobju 1986—1990 nameravajo na Kitajskem

nakopati vsako leto po 40 milijonov ton premoga več, kot so ga nakopali do leta 1985. Nakopali naj bi ga koncem naslednjega polletja preko milijarde ton. Letošnja proizvodnja naj bi znašala blizu 850 milijonov ton. S takšnim izkopom bodo še vedno na tretjem mestu za ZDA, računajo pa, da bodo preskočili Sovjetsko zvezo. Te tri države nakopljajo letno preko 3/5 premoga v svetu. Na Kitajskem dobijo iz premoga 7 desetih energije. Do leta 1990 nameravajo povsem modernizirati 30% proizvodnje, v okoli 56% premogovnikov pa nameravajo vpeljati delno mehanizacijo.

Več premoga iz Zenice

Rudarji štirih zeniških premogovnikov rjavega premoga računajo, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju podvojili proizvodnjo premoga. Iz teh jam so v zadnjih petih letih izkopali okoli 5,1 milijona ton premoga, v naslednjih petih letih pa pričakujejo izkop desetih milijonov ton premoga. Za ta skok pravijo, da obstajajo realne možnosti, tako da načrt ne temelji le na dobrih željah. Število zaposlenih bodo povečali od sedanjih 4.500 na 5.500, uvesti pa nameravajo tudi najnovejšo in sodobno mehanizacijo, povečali bodo varstvo pri delu in čimbolj izkoristili znanstveno tehnične dosežke zadnjih let v rudarstvu. V zadnjih petih letih so investirali v te rudnike 8 milijard dinarjev, v naslednjih petih letih pa nameravajo investirati v izgradnjo novih objektov ter rekonstrukcijo obstoječih in nabavo opreme preko 45 milijard dinarjev. Od te vsote pa bodo 68% imeli lastnih sredstev. Posebno pozornost bodo posvetili standardu zaposlenih. V načrtu so predvideli nakup 500 stanovanj v družbenem sektorju in kreditiranje individualnim graditeljem za 700 hiš ter adaptacijo okoli 150 stanovanj. Računajo da bodo v bodoče svojo premog tudi izvažali.

Široko čelo v Kamengradu

V rudniku rjavega premoga Kamengrad pri Sanskem mostu so v prvih desetih mesecih letošnjega leta nakopali 344.000 ton premoga in s tem doslej dosegli najboljši rezultat v vsem svojem 50-letnem delu. Tako visoko proizvodnjo so dosegli z uvedbo širokih čel in druge rudarske opreme. Do konca leta računajo, da bodo nakopali skupno 420.000 ton premoga, kar je seveda pogojeno z normalnim delom vse nove mehanizacije. Naslednje leto naj bi proizvedli 450.000 ton, sicer pa imajo v načrtu, da bi ta rudnik v naslednjem srednjeročnem obdobju dosegel 700.000 ton letne proizvodnje. Njihove rezerve cenijo na 178 milijonov ton. Razmišljajo, da bi zgradili elektrificirano železniško progo Prijedor — Kamengrad. Sedaj vozijo premog s tovornjaki do Prijedora.

Plinifikacija v Makedoniji

Gospodarska zbornica Slovenije je dosegla soglasje med nekaterimi zainteresiranimi organizacijami združenega dela, da bi zgradili plinovod, s katerim bi se oskrbovali s plinom iz Sovjetske zveze preko Bolgarije. Že leta 1990 naj bi 120 organizacij združenega dela dobilo 55 milijard m³ plina letno. Če se bo tudi skopska toplifikacija orientirala na ta

plin, za kar pa ne bi bile potrebne velike investicije, bi prihranili mazuta in električne energije za najmanj 200 MW, kar pomeni letno proizvodnjo električne energije ene termoelektrarne v REK Bitola. Zgraditev plinovoda in adaptacija naprav bi stale 16,5 milijarde dinarjev. Investitorji bodo v glavnem iz vrst ozd, ki so zainteresirane na priključitev na plinovod.

Elektroenergija v Črni gori pod isto streho

V Črni gori se je doslej 6 elektrogospodarskih delovnih organizacij združilo v enotno delovno organizacijo za proizvodnjo in distribucijo električne energije. Odločitev so sprejeli na referendumu. V enotno delovno organizacijo so se združile hidroelektrarne Piva, nadalje Peručica, termoelektrarna Plevlje, Elektroprenos, Elektrogradnja in Elektrodistribucija. Sedež nove organizacije je v Titogradu. Doslej so bili vedno zelo veliki odpori, sedaj pa jih je ekonomska nujna prisilila k združitvi. Sicer pa v Črni gori primanjkuje električne energije. Letos računajo, da jo bo manjkalo okoli milijardo kWh.

Malo denarja za elektriko

Elektrogospodarstvo Srbije je pristojne organe v republiki opozorilo, da jim manjka za nadaljevanje izgradnje začetih elektrarn v letu 1986 117 milijard dinarjev. Ugotovili so, da je pri največji možni mobilizaciji razpoložljivih finančnih virov zagotoviti največ do 76 milijard dinarjev s pogojem, da se veljavnost republiškega zakona o obveznem združevanju sredstev za izgradnjo elektroenergetskih objektov podaljša tudi v leto 1986. Sprašujejo se, kako z ostalimi potrebnimi sredstvi.

Inflacija tudi na tem področju, to je pri dolgoročnih elektroenergetskih investicijah zadaja hude skrbi. V letu 1985 so v Srbiji porabili 70 milijard dinarjev za elektrarne in premogovnike, to je več kot so leta 1980 predvideli za celo plansko razdobje 1981—1985.

Splošno združenje premogovnikov Jugoslavije o proizvodnji letos in prihodnje leto

Dne 26. novembra so se sestali člani izvršnega odbora Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije. Na seji so navzoči delegati ocenili, da lahko pričakujemo letošnjo proizvodnjo premoga v višini 69 milijonov ton. Ocenili so tudi, da ni realna ocena zveznega komiteja za energetiko in industrijo, da bi prihodnje leto nakopali 10 milijonov ton premoga več kot letos. Največ, kolikor bi lahko nakopali v letu 1986, je 75 milijonov ton, vendar še to pod pogojem, da bodo rudarji pravočasno preskrbljeni s potrebnimi rezervnimi deli in opremo iz inozemstva, katere v Jugoslaviji ne izdelujemo. Predstavniki JUGELA so se zavzemali za to, da bi premogovniki dobavili termoelektrarnam prihodnje leto 61 milijonov ton premoga. Rudarji pa so mnenja, da bi lahko zagotovili le 57 milijonov ton. Elektrogospodarstvo, tako ugotavljajo, že dalj časa zahteva večje količine premoga od možnih, zato pri nekaterih rudnikih leže ogromni kupi premoga, ki ga TE potem ne prevzamejo

iz teh ali onih razlogov. Govor je bil, da bi uvedli neke vrste »penale« za tiste, ki pravočasno ne bi prevzeli pogodbenih količin premoga.

Omenili so tudi možnost, da bo v naslednjih mesecih primanjkovalo za široko porabo blizu 1,5 milijona ton rjavega premoga. Zavaljo tega je že sedaj treba misliti na to, kako bi čim hitreje reševali probleme za oskrbo prebivalstva s premogom, dokler bo trajala zima.

Uspeh rudarjev v Tuzli

Rudarji površinskega kopa Sički Brod, ki dela v okviru delovne organizacije Dobrnja — Lukavac, so 4. decembra izpolnili letošnji proizvodni načrt, ki je določal 950.000 ton premoga. Do konca leta bodo nakopali še 50.000 ton lignita. Za porabnike je to dobra novica, tako kot so veseli slehernega dosežka rudarjev tudi drugih premogovnikov.

Varčevanje z energijo

Lani so industrijsko razvite države porabile v primerjavi z letom 1973 za 20% manj energije na enoto izdelka. Naftne krize v letih 1973 do 1974 in 1979 do 1980 so namreč vzbudile industrijsko razvite države, da so pričele energijo uporabljati varčneje, po drugi strani pa se je njihovo gospodarstvo preusmerilo od proizvodnje jekla in izdelovanja ladij na računalnike in tehnološko zahtevnejše izdelke. Še bolj kot poraba energije se je zmanjšala realna poraba nafte. Saj porabijo v industrijsko razvitih državah sedaj več kot 1/3 nafte od leta 1973. Porabniki dobijo več energije iz drugih energetskih virov. (premog, sonce itd.).

Poraba električne energije narašča

V letu 1983 se je v zahodnoevropskih državah poraba električne energije zelo povečala, in to za 4,1%. Najbolj se je povečala v Grčiji za 7,2%, v Franciji in na Danskem za 5,2%, za 4,7%, v Italiji, za 4,5% v Švici, za 4,4% v ZR Nemčiji in na Nizozemskem itd.

Smeti za proizvodnjo energije

V Franciji obratuje okoli 30 naprav za izogrevanje smeti, ki proizvajajo toploto za bližnje tovarne ali za ogrevanje mest. Izdelali so tudi nov tip tovarne, ki s toploto segreva vodo, če pa bližnja tovarna ne potrebuje energije v rezervoarju za kakih deset ur, segrejo vodo od 600 do 1000°C. Letno tovarna predela 16.000 ton smeti.

Briketiranje lubja

V naši republiki že nekaj časa uvažamo premogove brikete, predvsem iz vzhodnoevropskih držav. Na Republiškem komiteju za energetiko so že večkrat sprožili pobudo, da bi pri nas briketirali premog. Ugotovljeno pa je bilo, da tega zaenkrat ni mogoče izvesti, ker slovenski rudniki nimajo toliko premoga, da bi ga lahko tudi briketirali. Obstaja sicer možnost, da bi v Sloveniji prodali okoli 150.000 ton briketov letno. V tem smislu je Rudarski inštitut v Ljubljani izdelal študijo o briketiranju slovenskega premoga. Ugotovil je, da bi bilo možno z raznimi dodatki in vezivi izdelovati kvalitetne brikete, vendar hkrati ugotavljajo, da ne bo na voljo dovolj premoga. Ponuja pa se kot dodatno go-

rivo briketiranje lesnih odpadkov in lubja. V nekaterih lesno—predelovalnih tovarnah imajo vrsto teh odpadkov na razpolago in jih večinoma uporabljajo nesmotrno in na negospodarski način. Zamisel o uporabi lesnih odpadkov in lubja je vsekakor zelo zanimiva, pa tudi izvedljiva. Pomembno je tudi to, da v teh briketih ni žvepla, pepela pa je tudi bistveno manj kot pri premogu.

Izguba v energetiki

Že nekaj let sem se vleče koncem vsakega koledarskega leta pokrivanje izgube v energetiki, to je v elektrogospodarstvu in premogovništvu. Organizacije združenega dela teh dveh panog bodo v Sloveniji tudi letos končale z izgubo. Ta izguba se je pokazala že pri periodičnih obračunih za prvo polletje, za devet mesecev, vendar se spričo raznih učinkov ta izguba še povečuje. Največji krivec za to so nizke cene tako električne energije kot tudi premoga, medtem ko so stroški izredno visoki in le-ti povzročajo izgubo. Republiški komite za energetiko je že oktobra imenoval skupino strokovnjakov za nalogo, da temeljito pregleda položaj v elektrogospodarstvu in premogovništvu. Koncem novembra so na Republiškem komiteju poslušali poročilo te skupine in ugotovili, da cene, ki so sicer v pristojnosti Zveznega izvršnega sveta, ne krijejo stroškov za proizvodnjo električne energije, pa tudi ne premoga. Skupina je menila, da bi bila lahko skupna izguba na koncu leta le 4,5 milijarde din in ne 9,3 milijarde, kot so sprva mislili. Skupina je menila, da je treba realneje izkazovati celotni prihodek in posamezne elemente stroškov z večjo varčnostjo. Skupina je tudi predlagala, da bi del izgube pokrili z višjimi cenami, deloma z razmejnitvijo amortizacije ali pa z združenjem denarja v okviru posebne samoupravne interesne skupnosti za elektrogospodarstvo in premogovništvo. Pripravili so predlog, da naj bi izgubo pokrili z zakonskim predpisom, ki bi narokoval posebno prispevno stopnjo za gospodarstvo in naši republiki tako kot leta 1983, ko so bile izgube pokrite z intervencijskim zakonom. V vsakem primeru naj bi bila cena energije realna, čeprav so mnenja deljena. (ti)

Prehod na poletni čas koncem marca

Zvezni izvršni svet je 21. novembra t. l. izdal odlok o dnevu in trenutku prehoda na poletno računanje časa ter o dnevu in trenutku pomaknitve na srednjeevropski pasovni čas v letu 1986.

Iz tega razloga je razvidno, da se poletni čas v letu 1986 začne 30. marca ob 2. uri, tako da se ura pomakne za eno uro naprej in se čas ob 2. uri računa kot 3. ura. (ponoči).

Poletni čas se v letu 1986 neha računati 28. septembra ob 3. uri, tako da se ura pomakne za eno uro nazaj in se čas ob 3. uri računa kot 2. ura. (ponoči).

Ura, ki se 28. septembra 1986 med 2. in 3. uro zaradi pomaknitve za eno uro nazaj pojavi dvakrat, se označi prva kot ura 2 a, druga pa kot ura 2 b.

Ko bo čas za premaknitev kazalcev koncem marca prihodnje leto, bomo o tem člane kolektiva posebej opozorili.

Kaj je, kaj pomeni...

ANDRAGOGIKA — je znanost o vzgoji in izobraževanju odraslih.

DRUŽBENA DELITEV DELA — pomeni delitev družbenega dela na dve skupini: produktivno in neproduktivno delo. Produktivno je neposredno udeleženo pri proizvodnji materialnih dobrin, neproduktivno je posredno udeleženo pri proizvodnji materialnih dobrin.

KOMUNIZEM — je višja razvojna stopnja socializma z brezrazredno ureditvijo, v kateri ni izkoriščevalskih odnosov, proizvodna sredstva pa so družbena lastnina.

PARTIKULARIZEM — pomeni negativen pojav v gospodarstvu, ker daje prednost lokalističnim težnjam in zavira proces integracije.

SOCIALIZACIJA — pomeni podružbljanje proizvodnih sredstev. Spreminjanje privatne lastnine proizvodnih sredstev v družbeno lastnino.

TERCIAR — je prva doba kenozoika v geološki zgodovini zemlje. V tej dobi so se začele oblikovati današnje celine, gorovja itd., njena značilna tvorba je rjav premog.

TEHNOLOGIJA — je znanost o sredstvih in načinih predelovanja surovin v izdelke.

VIRMAN — pomeni prenašanje kreditnih sredstev iz ene proračunske postavke na drugo. Z njim se v bančnem poslovanju opravlja brezgotovinski promet, to je plačevanje računov z obračunavanjem, s prenašanjem plačilnih postavk iz enega računa na drugega.

V nekaj vrstah

Velika škoda v zasavskih gozdovih

Po Martinovem je letošnji prvi sneg povzročil veliko škodo. Sneg in žled sta namreč storila svoje in tokrat tudi v zasavskih gozdovih povzročila nepopravljivo škodo. Po oceni gozdarjev je največja škoda nastajala v gozdovih, ki leže na nadmorski višini od 600 do 800 m. Tu sta sneg in žled lomila dreve, posebno še vrhnje dele, mnogo dreva pa je v celoti polomilo s koreninami vred. Lomilo je stara in mlada drevesa, največ seveda listavce. Škoda je nastala v celotnem Zasavju. Na območju Hrastnika je v okolici Kala polomljenega okoli 800 m³ dreva, na območju Knezdola, Vrhov, Čeč, Svin, itd. preko 1000 m³. V okolici Šentlanperta v zagorski občini pa računajo, da je na tleh okoli 1.500 m³ dreva. Škoda pa je nastala tudi na območju Turja, Kopitnika, Gor, v Hrastniku.

Večina cest in poti je bila zastrta z drevjem in le najnujnejše so sedaj očistili, tako da imajo dostop do svojih domov ali pa da je možen prevoz delavcev na delo ter šolarjev v šolo.

Škoda je nastala tudi v gozdovih, ki so v posesti naših tozdomov v revirjih. Čeravno je površina teh gozdov manjša, kot je bila včasih, pa je polomljenega drevja blizu 500 m³.

V šoli Alojza Hohkrauta je bil teden odprtih vrat

V času od 9. do 13. decembra so pripravili učenci in učitelji osnovne šole Trbovlje — pedagoške enote Alojza Hohkrauta na Trgu revolucije teden odprtih vrat. To šolo obiskuje 234 učencev.

Prvi dan so se učenci pogovarjali z borci. Pogovor je potekal tudi o narodnem heroju Alojzu Hohkrautu, po katerem šola nosi svoje ime. V torek, naslednji dan, so starši spremljali pouk v posameznih razredih, tretji dan pa so imeli medrazredna športna tekmovanja. Teden odprtih vrat pa so končali v petek, 13. decembra. Dopoldan sta učence obiskala umetnik Aci Bertonec in Lenčka Ferenčak. Predstavila sta se z glasbeno pravljico Sergeja Prokofjeva — Peter in volk. Popoldan so teden končali s proslavo oziroma nastopom pred vabljenimi gosti. V tem tednu so izdali tudi svoj časopis Hura.

V Krškem so obnovili dijaški dom

V Krškem so v dijaškem domu Milke Kerin obnovili prostore. Pridobili so 60 ležišč in zaklonišče. Vsa obnovitvena dela so veljala 33,2 milijona dinarjev, kar je prispevala Republiška izobraževalna skupnost, 8 milijonov dinarjev pa je namenila skupščina občine Krško. Zemljišče pri dijaškem domu omogoča nadaljnjo širitev objekta. Hkrati so v starem delu dijaškega doma uredili 10 učilnic, manjšo telovadnico, pa tudi nekaj drugih prostorov. To je veljalo 18 milijonov dinarjev, kar pa je zagotovilo združeno delo, predvsem jedrska elektrarna in pa tovarna papirja Djuro Salaj. S tem so srednji šoli za elektro in kovinsko usmeritev, ki ima v svojem sestavu tudi papirničarski in v zadnjem času tudi rudarski oddelek, omogočili enozmenny pouk 650 učencem.

RUDIS se vnovič uveljavlja v NDR

Pred nedavnim so na RUDIS-u v Trbovljah podpisali pogodbo o izvajanju del v vrednosti 1,850 milijarde din pri rekonstrukciji petrokemičnega kombinata Schwedt. Pri izvajanju del bodo sodelovali tudi nekateri izvajalci del iz ZR Nemčije, Japonske, s strani jugoslovanskih podjetij pa Hidromontaža iz Maribora, Antikor iz Beograda in Montaža iz Zagreba. RUDIS se je že v vseh preteklih 20 letih v Nemški demokratični republiki dobro uveljavil, predvsem zaradi solidne izvedbe velikih investicijskih objektov. Poglobilo pa se je tudi sodelovanje z japonskimi poslovnimi partnerji, s katerimi so že doslej v tujini uspešno nastopali.

Smučarski ples je bil uspešen

Smučarsko društvo Trbovlje je 29. novembra pripravilo v večernih urah v avli Delavskega doma smučarski ples.

Pripravili so zanimiv zabavni večer, s sodelovanjem ansambla Veter iz Dola pri Hrastniku. Pripravili pa so tudi bogat srečolov. Stregli so člani društva sami, avla pa je bila polna udeležencev. Izkupiček tega plesa je šel v korist društvene dejavnosti.

Razgovor o obveščanju

Koncem novembra so pripravili v organizaciji komisije za informativno in propagandno dejavnost pri Medobčinskem svetu ZKS revirskih občin v Trbovljah posvetovanje o obveščanju. Navzoči so razpravljali o nadaljnjem podružbljanju javnega obveščanja in njegovih medijev. Gre za to, da bi bile informacije v raznih oblikah obveščanja hitreje, stvarnejše in popolne, bodisi v domačih medijih obveščanja, kakor tudi republiških. Gre pa tudi za določeno mesto, ki ga morajo imeti mediji obveščanja v letnih in srednjeročnih načrtih posameznih občin in regije. Primer za to je Radio Trbovlje, ki se otepa s hudimi finančnimi težavami, kar se pozna seveda pri vzdrževanju obstoječih aparatov, posebno pa še pri nabavljanju nove opreme, za kar pa sploh ni denarja.

Dom na Izlakah je že premajhen

Dom za starejše občane Polde Eberl — Jamski na Izlakah, je bil zaradi velikih potreb zgrajen pred nekaj leti. Trenutno v njem prebiva 133 oskrbovancev. Letos se je število prijav povečalo za 15, do konca tega leta pa bodo z različnimi preureditvami pridobili še nadaljnjih 15 postelj. V načrtu imajo, da bi v naslednjem petletnem obdobju postavili dodatne prostore s 50 posteljami. V tem domu imajo oskrbovanci tudi popolno zdravniško oskrbo, delovno terapijo, družabno življenje pa je sploh zelo dobro razvito. Tudi njihova povezanost s krajevnimi skupnostmi in organizacijami združenega dela je hvalevredna.

Jalovišče Ruardi ni smetišče

V krajevni skupnosti Franca Farčnika, pa tudi v tovarni Energoinvest — Varnost, so novembra precej razpravljali o Ruardiju. Ugotovili so, da tu odlaga svojo jalovino zagorski rudnik, poleg tega pa dovažajo smeti na to območje iz vsega Zagorja. Po ugotovitvi sanitarne medobčinske inspekcije ta deponija v nobenem primeru ne ustreza in zato tudi nima lokacijskega dovoljenja. Obstaja nevarnost, da bi zasute smeti vplivale na izvore pitne vode. Ogrožene pa se čutijo tudi stanovalci, kamor veter zanaša smrad, kadar zažgejo smeti, ali pa se same vnamejo. KOP Zagorje bo moral najti drugo deponijo za smeti in drugih odpadnih snovi. V vsakem primeru pa je treba poskrbeti za komunalno ureditev območja, bodisi jalovišča, bodisi bodočega smetišča.

Kemična v Hrastniku izdeluje aditive

Čeravno so se v tovarni kemičnih izdelkov odločili, da bodo ostali pri bazni kemiji, pa zadnja leta čedalje bolj osvajajo tudi finalne izdelke. Znani so njihovi kozmetični preparati in pralna sredstva, izdelujejo pa tudi aditive, to je kemijske snovi, s katerimi prehrabena industrija z dodatki ohranja barvo in sočnost mesa. Polifosfatni dodatki so danes v mesnopredelovalni industriji

skorajda nepogrešljivi. Z novimi zmogljivostmi bi lahko tovarna pokrivala vse potrebe v naši državi. Seveda pa njena trenutna proizvodnja ni tolikšna in zadostuje le delu Hrvaške in Slovenije.

Težko čakanje na telefone na Dolu

PTT podjetje Trbovlje že nekaj časa pripravlja povečanje števila telefonskih naročnikov na Dolu pri Hrastniku. Skupno s krajevno skupnostjo že nekaj časa pripravljajo vse potrebno, da bi do spomladi dobilo priključke vseh 200 naročnikov, del teh pa že do konca letošnjega leta. Dela potekajo po mnenju krajanov zelo počasi in je zavoljo tega jeza in slaba volja kar precejšnja. Vzrok je tudi v tem, da se cene za priključek skorajda dnevno spreminjajo, to je naraščajo. Po podatkih PTT podjetja so primarni kabel med Hrastnikom in Trbovljami položili. V teku je priključevanje naročnikov na območju Brnice, ki jih je okoli 40. Do konca prihodnjega leta pa naj bi dobili telefon še drugi naročniki na območju Dola. V vsej krajevni skupnosti naj bi telefone dobilo 150 naročnikov. Vsa dela bodo vredna okoli 15 milijonov dinarjev, od tega pa bodo naročniki prispevali 70.000 din in seveda še posebej vrednost priključka. Komunalna interesna skupnost pa naj bi k temu dodala za vsak priključek še 30.000 din. Na PTT podjetju pravijo, da niso dajali nikakršnih zagotovil, da bi vsi pričakovanci telefona dobili telefon že do konca letošnjega leta. Sicer pa PTT podjetje Trbovlje tesno sodeluje s krajevno skupnostjo in gradbenim odborom. Ti bodo pripravili skupen predlog za postopno priključevanje upravičencev. Boljšo telefonsko zvezo pa bi radi imeli tudi v KS Marno in v Brdcah. To je v naslednjem srednjeročnem načrtu predvideno, vendar pa je to odvisno od kabske povezave med Dolom in Rimskimi Toplicami.

V Cementarni Trbovlje zaostajajo za načrtom

Cementarna Trbovlje po vsej verjetnosti letos ne bo dosegla svojega proizvodnega načrta. Računali so, da bodo proizvedli 445.000 ton cementa. Vse pa kaže, da bodo načrt dosegli le v višini 90%. Manjšo proizvodnjo bodo dosegli zaradi izrabljenih naprav in opreme ter pogostih popravil. Naprave so že skoraj povsem amortizirane, denarja za nova vlaganja pa nimajo. Skušajo pa svoje prispevati k cenejši proizvodnji, saj postopoma uvajajo v tehnološkem postopku premog namesto mazuta. Sicer tudi ruski premog-antracit ni poceni, vendar je v stroških še vedno razmerje 3 : 1 v korist premoga.

Spominsko obeležje tretji VDV brigadi

Dne 13. decembra t. l. so v Trbovljah nasproti osnovne šole Revirskih borcev odkrili spominsko obeležje borcem III. brigade VDV. Gre za počastitev spomina, ko so borci te brigade maja 1945 prvi vkorakali v Trbovlje in jih osvojili. Spominsko obeležje oziroma pomnik je granitna skala z vklesano peterokrako zvezdo. Napis na skali pa je — čast borcem III. brigade VDV — narodne obrambe. Po končani otvoritveni slovesnosti se je sestal odbor skupnosti borcev te brigade. Ob tej priliki so nekaterim

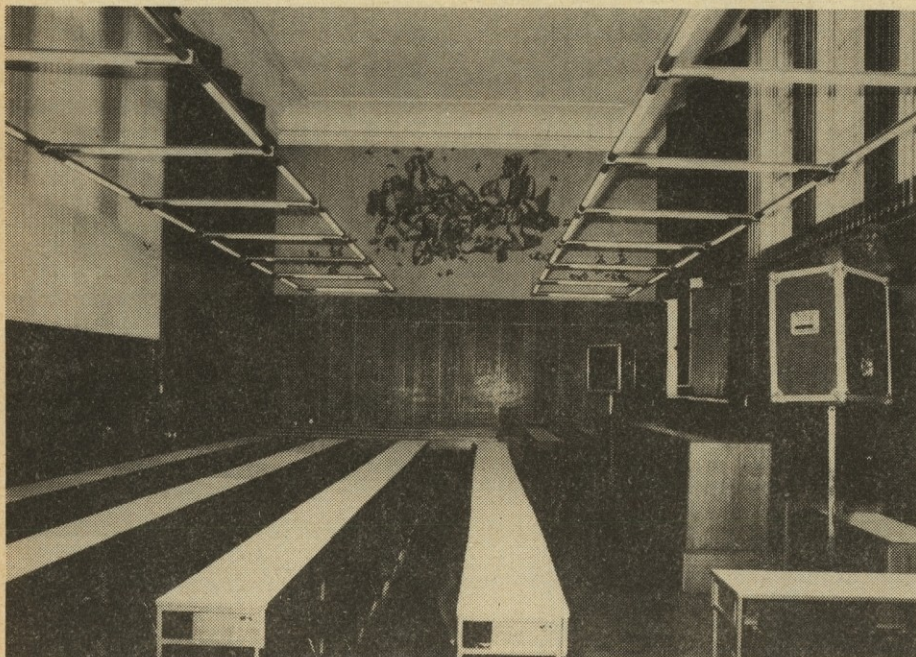
udeležencem podelili spominske medalje, razgovor pa je potekal med drugim tudi o pripravi knjige — monografije III. brigade VDV. To knjigo že nekaj časa pripravlja novinar Drago Vresnik.

IPOZ v Valandovem

V Valandovem so letos septembra pričeli graditi nove proizvodne prostore, v katerih bodo izdelovali nekatera zaščitna sredstva. Predračunska vrednost del je 444 milijonov din. Polovico potrebnih sredstev bo prispeval IPOZ, drugo polovico pa Makedonci sami. Gre za vlaganja v pobrateni občini. Del sredstev koristijo iz sklada za razvoj nerazvitih. Pri tem sodelujejo z Varteksom Varaždin. Poleg tega IPOZ že štiri leta vzorno sodeluje s tovarno Berovečanka iz Berova. Tu izdelujejo otroška obračila in tekstilno blago, kar potrebuje IPOZ v svojem trboveljskem obratu. Tudi v Berovu nameravajo razširiti svoje proizvodne prostore. Dodatno bodo zaposlili predvsem strokovne sodelavce oziroma strokovnjake, ki so brez ustrezne zaposlitve ali brez dela. Ta tovarna bo za trboveljski IPOZ izdelovala bombažne pletenine, ki jih običajno pri nas manjka.

Zgrajenih je 128 novih stanovanj

Dne 23. decembra t. l. je stanovanjska skupnost Trbovlje izročila ključne upravičencem oziroma kupcem novozgrajenih stanovanj v dveh stolpnih stavbah in poslovno-stanovanjski stavbi za rudniški gasilski dom na Trgu revolucije. Skupno bo na voljo 128 novih stanovanj. V poslovno stanovanjski zgradbi bosta imela svoje poslovne prostore Ljubljanska banka — Temeljna banka Zasavje in dopisništvo časopisnega podjetja Delo. Zgradbe je projektiral IBT — tozdr Projektiva Trbovlje, gradbena in obrtniška ter ureditvena dela v okolici pa so opravili delavci SGD Beton — tozdr Operativa Zasavje, Trbovlje. Deloma bodo okolico uredili še spomladi prihodnje leto, potem ko se bodo stanovanjsko vselili.

Sejno dvorano v zgradbi Skupščine občine Trbovlje so v letošnjih poletnih mesecih povsem obnovili. Postala je vabljivejša in prijaznejša za številne delegate, ki se v njej mude pogosto na svojih sejah. Zada je freska Janeza Kneza, ak. slik. (Foto B. Klančar)

Zlato priznanje Vinku Debeliču

V novembru letos je bil v Portorožu gostinsko-turistični zbor Slovenije. Ob tej priliki je bilo podeljeno zlato priznanje Vinku Debeliču, direktorju Gostinsko-slaščičarskega podjetja Rudar Trbovlje. V Trbovljah in v Zasavju je v zadnjih letih gostinstvo naredilo precejšen korak naprej in čeprav je naše področje izrazito industrijsko, so bili tudi na tem področju storjeni bistveni kvalitetni premiki.

Ljubljanska banka — TBZ bo izboljšala svoje poslovanje

LB — TBZ Trbovlje je prejela s strani nekaterih občanov pripombe na njihovo »počasno« poslovanje pri izplačilnih okencih, posebno v času, ko so izplačilni dnevi. Banka je to pripombo sprejela na znanje in poskušala ob izplačilnih dneh angažirati več dodatnih moči. Sicer pa so sami to uvideli že prej, zato so pristopili k ureditvi novih prostorov pri Komunalni in v naselju Sallaumines v Trbovljah, dodatne prostore pa bodo dobili tudi v novozgrajeni poslovno-stanovanjski stavbi na Trgu revolucije. Čeprav so njihove sodelavke in sodelavci zelo izurjeni in sposobni, pa zaradi težavnega in zahtevnega dela nastopa precejšnja fluktuacija. Občanom svetujejo, da ob izplačilnih dneh ne bi prihajali s hranilniki, ker je delo s temi kar precej zamudno. Predlagajo, da bi s hranilniki prihajali v banko občani druge dni.

V Izlakah ogrevajo s termalno vodo

Na Izlakah so pričeli koncem novembra letos ogrevati prostore s toplo termalno vodo. Vodo poganjajo toplotne črpalke z močno 200 KW. Ogrevajo okoli 2.000 m² hotela Toplice, poleg tega pa tudi sanitarno vodo. Računajo, da bodo mesečno prihranili okoli 200.000 din. S toplotnim vrelcem, ki so ga letos navrtali v bližini Medijskih Toplic, pa nameravajo v bodoče ogrevati tudi stanovanjsko naselje in družbeno gradnjo na

Izlakah. V decembru sta pričeli obratovati še dve toplotni črpalke, s katerima bodo poganjali toplo vodo v dom starejših občanov.

Dedek Mraz ob novem letu

V vseh krajih in občinah pripravljajo za letošnje leto vrsto prireditev za otroke in odrasle. Odrasli se bodo predvsem udeležili raznih zabavnih prireditev na Silvestrovo, otroci pa so bili deležni raznih prireditev že vso drugo polovico decembra. Pripravili so vrsto prireditev, lutkovnih igrice, kinopredstav in srečanja z dedkom Mrazom. Tako so v Trbovljah od 25. do 27. decembra opravili obdaritev predšolskih otrok in pripravili lutkovno igrice v vrtcih, 28. decembra otroški živ-zav, zadnjega decembra pa so se udeležili dopoldanskega spreveda dedka Mraza. Pri pripravi so sodelovali Mladinsko gledališče Svoboda Center, Delavski dom Trbovlje, člani likovne sekcije RELIK, pomoč pa so nudili tudi aktivni mladine iz OZD, SZDL in sindikati.

Rdeči križ Hrastnik za starejše občane

V soboto, 21. decembra, je občinska organizacija Rdečega križa Hrastnik organizirala za občane, stare nad 70 let, proslavo v Delavskem domu. V ta namen so pripravili majhno obdaritev, kulturni program pa so izpeljali učenci. Podobno so pripravili prireditve za starejše tudi v krajevnih skupnostih na Dolu, Marnem, Turju in drugod. V teku je tudi akcija, da bi šolarje sedmih in osmih razredov pripravili k temu, da bi pomagali starejšim občanom na njihovih domovih pri pripravi živila iz trgovine, kurjave itd.

Za konec leta bo živahno

Silvestrovanje 31. decembra pripravljajo domala povsod, v hotelih, gostiščih, planinskih postojankah, domovih, največ pa jih bo silvestrovalo doma. V trboveljskem Delavskem domu bo letos organiziral silvestrovanje moški pevski zbor Zarja. Silvestrovanja bodo potekala tudi v planinskih domovih na Mrzlici, Kalu, Kumu, Partizanskem vrhu, Gorah, Bohorju, Šmohorju in drugod, podobno se pripravljajo tudi v Domu Svobode II in hotelu Rudar Trbovlje, pa tudi v Delavskem domu v Zagorju, poslovni zgradbi in v hotelu Jelka v Hrastniku. Rokometaši pa bodo pripravili silvestrovanje na Dolu pri Hrastniku.

Težave usmerjenega izobraževanja

Zasavski srednješolski center Miha Marinko se srečuje s številnimi težavami pri izvajanju šolske reforme. Ugotavljajo, da so bili na ta prihod slabo pripravljeni. Center še sedaj ni verificiran s strani pristojnih republiških organov, zato upravičeno vlada določena ogorčenost nad počasnim urejanjem zadev.

Obrtniki so se organizirali

Dosedanje združenje obrtnikov Zasavje se je reorganiziralo. Ustanovili so občinska združenja obrtnikov v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju. Izvolili so svoje izvršne odbore. Prednost te reorganizacije je v tem, da bi se obrtniki približali svojim storitvam in izdelki občanom. Gre pa tudi za njihovo odgovornost do razvoja drobnega gospodarstva na področju posameznih občin. Na tem področju je bilo doslej že kar precej storjene-

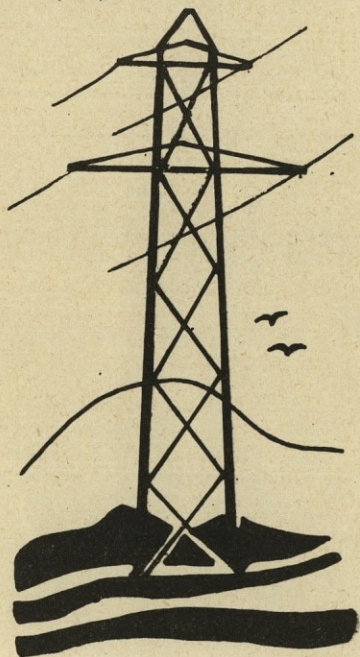
ga, saj so bili ustanovljeni posebni skladi za razvoj drobnega gospodarstva, v katere prispevajo del sredstev obrtniki, in to 1% od svojega dohodka. Svoje pripomore tudi Ljubljanska banka s svojo agencijo v Zagorju.

Večer športa, glasbe in razvrednila v Hrastniku

V soboto, 14. decembra, so v hrastniškem Delavskem domu pripravili tradicionalno prireditev večer športa, glasbe in razvrednila. To srečanje je bilo že deveto po vrsti. Na njem so proglasili najboljše športnike v letošnjem letu, podelili pa so tudi številna priznanja klubom in posameznikom za uspehe v letu 1985. Pokroviteljica letošnjega večera je bila Jutranka iz Dola pri Hrastniku. Za športnico leta je bila proglašena Vesna Ojstršek, namiznoteniška igralka, za športnika je bil proglašen Miran Cvet, kolesar, med pionirji pa je bil najboljši Danijel Detič, brodar. Med ekipami je najboljši NTK Kemičar. Vsem, ki so bili proglašeni za najboljše športnike in so prejeli priznanja, naše najboljše čestitke!

Načrt stanovanjske izgradnje v Hrastniku ni bil izpolnjen

Po podatkih Stanovanjske skupnosti v Hrastniku v tem srednjeročnem obdobju, ki se pravkar izteka, niso dosegli načrta stanovanjske izgradnje. Načrtovali so zgraditev 370 novih stanovanj, dejansko pa so jih zgradili 311, kar pomeni le 84%. Vzrok je pomanjkanje denarja. Predvidena je gradnja še dveh stanovanjskih objektov z okoli 80 stanovanji, kar pa bodo pričeli graditi po vsej verjetnosti prihodnje leto. Sicer pa so na komunalnem področju opravili v letošnjem letu kar precej, bodisi pri vzdrževanju in urejanju javnih površin, prometnih znakov, cestišč, ograj, obnove toplarne, obnovo vodohramov, obnovitvi cestnih odsekov, opremljanju stavbnih zemljišč itd. Srečujejo pa se tudi s pomanjkanjem ustreznih lokacij v naslednjem obdobju. Za naslednje srednjeročno obdobje načrtujejo kar precej, vendar vse kaže, da ne bo možno zgraditi več kot 180 stanovanj v prihodnjih petih letih. (t.L.)

Drobne novice od tu in tam

Služenje vojaškega roka v bodoče

Dne 27. novembra je Zvezni odbor skupščine Jugoslavije sprejel spremembe in dopolnitve zakona o vojaški obveznosti. Po teh spremembah se služenje vojaškega roka skrajša od dosedanjih 15 na bodočih 12 mesecev. Obvezniki bodo prvič odslej izenačeni pri dolžini služenja vojaškega roka. Skrajšanje pa ne velja za tiste vojaške obveznike, ki sedaj služijo vojaški rok. Za te ostane 15 mesecev, zvezni sekretar za ljudsko obrambo pa lahko skrajša služenje v JLA do 60 dni. Tisti obvezniki, ki so do sprejetja novega zakona oziroma zakonskih sprememb odslužili 12 mesecev vojaškega roka, pa so, oziroma bodo oproščeni preostalih treh mesecev služenja. Še naprej pa ostaja starostna meja 27 let za večino vojaških obveznikov. Obvezniki, ki iz kakršnegakoli razloga ne bi mogli odslužiti do tega roka, pa bodo vpoklicani na odsluženje do konca koledarskega leta, v katerem bodo dopolnili 30 let.

Zaposleni in nezaposleni

Po objavljenih podatkih je v Jugoslaviji skupno zaposlenih 6.330.000, to je 27,4% od skupnega števila prebivalcev. V Sloveniji je od tega zaposlenih 812.000 ali 42,3% od prebivalstva.

Nezaposlenih je bilo v novembru letos v Jugoslaviji skupno 1.041.000, od tega v Sloveniji 14.000.

Prirastek na 1000 prebivalcev v letu 1981 je znašal v Jugoslaviji 7,5, v Sloveniji pa 5,5. Najmanjši prirastek ima Vojvodina 2,2, največji pa Kosovo 24,1.

Poraba vina na prebivalca

V letih 1982—83 je znašala poraba vina na prebivalca v svetu: v Italiji 91,40 l/leto, na Portugalskem 90,000 l, v Franciji 85,00, v Švici 48,30 l, v Avstriji 37,40 l, v Jugoslaviji 28,20 l. v ZR Nemčiji 26,50 in v ZDA 8,40 l na leto. Jugoslavija je v objavljenem pregledu na 12. mestu (Italija je prva, ZDA pa 32.). Podatki so bili objavljeni v Produktschop voor Gedistilleerde Dranken.

V obtoku je nov bankovec

Od 10. decembra letos dalje je v obtoku nov bankovec za 5.000.- din, ki ga je izdala Narodna banka Jugoslavije. Na eni strani je natisnjen motiv mesta Jajce, na drugi strani pa podoba Josipa Broza Tita vključno drugimi znamenji.

Povprečni OD v Sloveniji

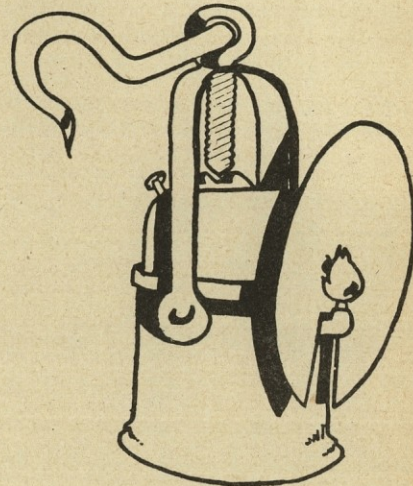
Po podatkih slovenskega statističnega zavoda so znašali povprečni osebni dohodki v oktobru v Sloveniji 59.576.- din na zaposlenega. Bili so za 108% višji kot oktobra lani. Letošnji povprečni devetmesečni osebni dohodek v Sloveniji je bil realno za 8,8% višji od lanskega v enakem obdobju.

Po osem mesečnih podatkih so se OD v državi letos povečali za 69,9%, zneskovno torej nekaj manj kot v Sloveniji. (t. l.)

Novoletna nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke ob novem letu, objavljene v tej številki glasila Srečno, bomo razdelili tri knjižne nagrade. Izrezek iz časopisa z rešitvami pošljite na naslov SOZD REK Edvarda Kardelja, Uredniški odbor glasila Srečno, 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele v uredništvo do 10. januarja 1986.

Planinske novice

Planinsko društvo Kum-Trbovlje organizira 2. januarja 1986 četrti tradicionalni pohod na Kum. Pričetek pohoda bo ob 6. uri na mostu čez Savo v Trbovljah. Startno mesto pa bo tudi v vasi Dobovec. Obe izhodiščni točki bosta odprti do 9.30 ure. Udeleženci dobijo za prvo udeležbo bronasto značko, za tretjo srebrno značko, za peto udeležbo pa zlato značko pohoda. Zaradi zimskih razmer, ki vladajo v tem času na Kumu, organizatorji opozarjajo pohodnike na pravo planinsko opremo, predvsem obutev in obleko. Čeprav se udeleženci pohoda udeležujejo le-tega na lastno odgovornost, bodo organizatorji nezadostno opremljenim udeležencem odsvetovali pohod na Kum že na startnem mestu.

Dne 26. novembra 1986 je odpotovala v Patagonijo, Argentina — Južna Amerika, tričlanska alpinistična odprava, ki jo tvorijo Bogdan Biščak in Rado Fabjan iz AO PD Postojna in Matevž Lenarčič iz alpinističnega odseka PD Trbovlje. Njihov cilj je vzpon po južni steni na Fitz Roy in morda še kaj, če bosta dopuščala čas in vreme, pa tudi druge okoliščine — zdravje, oprema, hrana itd. Za to odpravo so si redstva v glavnem zagotovili sami z delom na najrazličnejših izpostavljenih točkah — dimnikih, fasadah, žičnicah, podiranju drevja, izdajo planinskega koledarja itd. Če bo vse po sreči, se bodo udeleženci te mini odprave vrnili v začetku februarja 1986.

Dne 14. decembra je bil letos že petič po vrsti pohod na Tisje v organizaciji PD Litija. Pohoda so se udeležili tudi planinci iz zasavskih in posavskih planinskih društev tako kot vsa leta doslej. Litijčani pripravljajo pohod na Tisje vsako leto ob svojem občinskem razpisniku. Planinska društva, ki imajo planinske domove, organizirajo tudi letos silvestrovanja — na Mrzlici, Kumu, Zasavski gori, Bohorju, Šmohorju; Rudnik Trbovlje na Partizanskem vrhu, Rudnik Hrastnik na Kalu, Steklarna — Sijaj na Gorah itd.

Planinsko društvo Trbovlje je za dan republike, 29. novembra, organiziralo tudi letos tradicionalni pohod na Mrzlico. Udeležilo se ga je ob lepem, sončnem vremenu in kljub snegu in zaradi žleda zastrtih poti po polomljenem drevju, precejšnje število planincev.

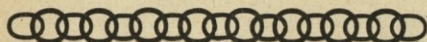
Ob 11. uri je v domu na Mrzlici spregovoril o dnevu republike in planinstvu Bojan Gorjup, podpredsednik PD Trbovlje, Zarjani pa so zapeli nekaj pesmi. Udeleženci so bili deležni dobrega sprejema in oskrbe. Planinsko društvo Trbovlje organizira dve šoli, in to:

— planinsko šolo za odrasle planince,

— šolo za planinske vodnike.

Obe šoli se bosta pričeli koncem januarja 1986. Organizator sprejema prijave do 20. januarja 1986 v društveni pisarni na ulici 1. junija 10 vsak torek in petek. V eno ali drugo šolo se lahko vpišejo društveni člani po lastni presoji. Planinska šola za odrasle planince bo trajala okoli dva meseca, tedensko enkrat, šola za planinske vodnike pa bo trajala okoli šest mesecev po sprejetem programu, deloma v dolini, deloma na izletih. Obe šoli sta za člane PD Trbovlje brezplačni.

Organizator bo vse prijavitelce pravočasno seznanil s pričetkom in krajem ter programom obeh šol. (t. l.)

Žreb je odločil

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 16. decembra 1985 za nagradno križanko ob 29. novembru, objavljeno v številki 11/85, skupno 24 rešitev.

Reševalcem, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrado: Maja Šteble, Novi dom 48, 61420 Trbovlje
2. nagrado: Slavko Šoba, Novi dom 44b, 61420 Trbovlje
3. nagrado: Miha Simončič, Cesta zmag 15, 61410 Zagorje.

Vsem trenj nagrajencem čestitamo. Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE OB 29. NOVEMBRU

Vodoravno:

KZ, BELL, ATROPIN, ODLOČITEV O ROJSTVU, TREMA, ATOS, KANAAN, NOVE DRŽAVE, AVO, NA, KABEL, TAL, MOTIV, IF, COLA, OV, SAPNIK, ČUT, EN, NOHT, RIBAR, NW, LAJ, OHM, PÉCIVO, EDINKA, IN, SU, RAZMAZAN, VELOCIPED, INDIGO, AL, AV, VINO, EMIL, VLOGA, ESEJ, KOROŠKA, ED, ŽIGA, TEMA, EP, STAN, CAR, BIK, NIMB, KRILOV, TA, OF, OT, ANIENE, STRAHOPETNOST, ODPREMA, NILOVA DELTA, VA, VIK, BOL, ORION, MAL, AJVAR, AGORA, SK, AJAS, AARE, INES, TA, ISTRA, RT, SOJ, LITER, LEINSTER, IRA, ERAR, ETNA, OLIVERA, RIS, SV, TON, NIVO, ANALI, KOPA, ILKA, REPETITOR, BORIS KIDRIČ, MOTIKA, ERIK, DUODENUM, KAD, RAŠA, UTVARA, ARA

Navpično:

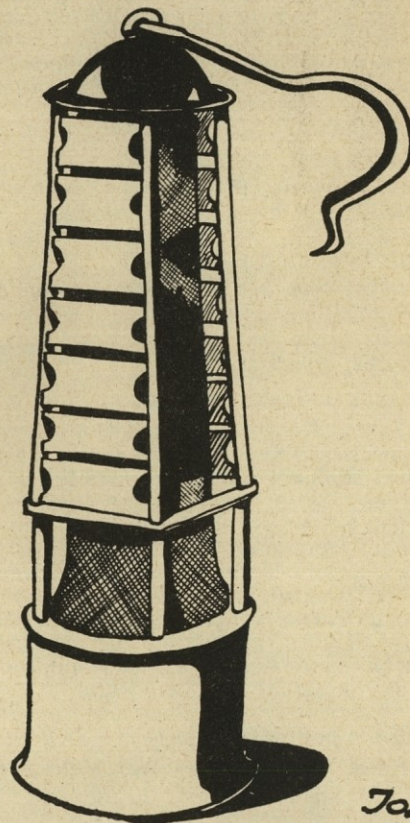
EVA, NAO, MAILER, DEVETINDVAJSETI, IL, SEMIPALATINSK, KIČ, NOVEMBER, SRNA, OBER, KOTNA FUNKCIJA, NEVA, AS, SPORA, ZDROB, TWAIN, KEMIJA, TOVARIŠ, LEVEC, POKER, AKVAREL, OMELO, LIE, OPIS, ARTRITIS, ČAD, LEANDER, LT, RE, VOLK, BI, RTANJ, MOSOR, ENKIDU, ETAŽA, ISTVAN, SIR, ADUT, LETALONOSILKA, HIBA, ORAN, ROV, LVOV, VOHUN, ANTOLOGIJA, IRIDA, OSEM, HM, DV, APOLON, VEČER, AR, OST, RILEC, EV, RELE, OP, NA, TOKATA, PAGODA, TA, ASIR, EMU, RJAVI, PREMOK, RONDO, TA, ATOM, OSNOVNICA, AŽ, FOERSTER, NIT, PTA, IBIZA, IB, SLIKAR, ATIKA, IVAN, KAVAL, GIOTTO, LOKAR, NUNA, RON, AKT, AN, IRADA

ZAHVALA

Sindikatu in vsem članom kolektiva REK EK DO RGD TOZD IMD se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč za zdravljenje moje žene Ferdinande Plahuta. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Alojz Plahuta

Krvodajalska akcija

V času od 8. do 27. novembra 1985 so darovali kri v Splošni bolnici Trbovlje naslednji naši sodelavci:

Dne 8. novembra 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Srečko Lesar, Anton Hančič, Zvonko Dolanc, Jože Topolovec, Branko Skočir, Ervin Ocvirk, Miloš Dolinar;

Tozdi s področja Zagorja

Jože Kotar, Alojz Bradač, Andrej Mar, Štefan Vanček, Franc Medvešek, Ludvik Kic, Martin Sotenšek;

Dne 15. novembra 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Mirko Teržan, Anton Sladič, Franjo Bendra, Jani Koželj, Marjan Pucelj, Stane Gračner, Radoš Potokar, Aleš Božič, Andrej Prašnikar, Mehmed Okič, Marjan Plevnik, Mohamed Pajazetovič, Stjepan Breščakovič, Drago Završnik, Žarko Tomažič, Stanko Mladenovič, Rudolf Matko, Božo Bajc, Lado Medved, Ignac Božič, Vid Savičič, Niko Božič, Tomo Petrovič, Marjan Žuraj, Nenad Ovčar, Marjan Bajda, Leon Pavlič, Silvo Mlinar, Izet Hevešević, Janez Berdon, Drago Smode, Ivan Ramšak, Vid Žibert, Marjan Vajdič, Mihael Žibert, Mato Matanovič, Vladimir Kos, Jakob Tomšič, Rudi Žagar, Boris Vrtnik, Peter Cajlinger, Matevž Kovač, Roman Paveljšek, Anto Bobonja, Zvone Močnik, Ivan Skrinjar, Alojz Podmenik, Milan Medved, Anton Bohorč, Stane Koklič, Marjan Sladič;

Tozdi s področja Hrastnika

Miran Meterc, Fric Kolman, Željko Hrnič, Jože Krašek, Vinko Kolander;

Tozdi s področja Zagorja

Igor Logar, Jani Fele, Miha Grebenc, Ervin Dobnik, Janez Perčun;

Dne 22. novembra 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Šahbaz Delič, Sandi Šanc, Dušan Herman, Blaško Kešina, Mirko Avsec, Miroslav Alič, Samo Bec, Milan Jakšič, Bojan Škrlep, Zoran Tomše, Rafko Mudrinič, Rafko Grivec, Jure Cestnik, Karel Kepa, Vlado Hauptman, Suad Mardanovič, Sead Kadrič, Matej Maleš, Karel Grivec, Alojz Tomažin, Branislav Nikolič, Janez Goljuf, Nesib Hrvič, Milan Jeraj, Srečo Markelj, Miro Tekavec, Jernej Kreže, Alojz Naraglov, Andrej Bočko, Stane Gabrijel, Nikolaj Erjavec, Ivan Ponikvar,

Tozdi s področja Zagorja

Karel Odlazek, Radovan Mahkovič, Branko Očepek;

Dne 27. novembra 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Iztok Šmid, Stojan Kreže, Andrej Kavčič.

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

J. D.

Kadrovske vesti od 1. 11. do 30. 11. 1985

PRIHOD

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik: Boris Sakelšek — vzdr. v topl., Munib Hodžič — učnik, Štefan Bekavec — učnik, Milan Pavlovič — učnik, Franc Majer — učnik, Boris Hribšek — učnik, Anton Habe — kopač, Saša Špan — el. tehnik, Stanislav Repše — kopač, Dušan Keser — učnik, Danijel Adilovič — učnik, Zumber Lukovič — učnik, Zijad Mehmedović — učnik, Drago Kuček — učnik, Emir Hasič — učnik, Kadrija Porobič — kop. pom., Marko Bagara — učnik, Ernest Glaviček — učnik, Ivan Potrata — učnik, Franc Jančič — učnik.

TOZD RRP Trbovlje: Marjan Čebin — vozač, Franc Kobilšek — jam. kovinar, Tomaž Janež — jam. kovinar, Bruno Bajda — vozač, Bojan Krajnc — vozač, Marjan Medvešek — vozač, Stipo Mladič — lesni delavec, Nihad Imamović — vozač, Izток Paskvale — kopač, Vladimir Baškovič — vozač, Omer Bečirovič — kopač, Radenko Sekulič — kopač, Valter Zagorc — vozač, Jože Topolovec — figurant, Muhamed Merdanović — vozač.

TOZD RRP Zagorje: Ismet Avdič — učnik, Franc Vozelj — vzdr. jam. mehan., Čamka Mujkanović — čistilka, Mirsad Dorič — učnik, Esmir Kuduzović — del. na sep., Viktor Kastelic — nadzornik, Miran Kanižar — učnik, Edin Jusič — učnik, Viktor Dernovšek 9 — učnik, Franc Bukovšek — učnik, Ibro Pjevič — kopač, Darko Gošte — učnik Roman Pavšek — kurjač, Milan Borštner — del. na sep., Sreto Đurovič — del. na sep.

TOZD RŠC Trbovlje: Janez Osolnik — kopač, Ljubomir Vidovič — kopač, Boris Cestnik — izv. zahtev. stroj. del., Rudolf Pušnik — izv. zahtev. stroj. del.

DS SS DO RRPS: Franc Cimerman — dipl. ing. rud., Matej Babič — rud. tehnik — priprav., Leopoldina Pustoslemšek — čistilka, Dragor Kolar — rud. tehnik.

DO TET

TOZD PEE: Zoran Sajovic — delavec, Boris Učesanek — cizeler

DO RGD

TOZD RIG: Esed Bešič — kopač, Sejdo Vuković — kop. pom. — priprav., Miralem Vrebac — kopač, Radovan Kolobarič — vozač, Ibro Fišek — rud. nadzornik, Simon Drnovšek — jam. kovinar, Hasan Bukva — vozač, Ivan Aršek — jam. električar, Pavel Volčanšek — jam. kovinar, Idriz Babajič — vozač.

TOZD IMD: Metod Dolničar — varilec, Stanislav Holešek — vod. teh. sektorja, Ivan Košak — varilec, Denis Meterc — strugar, Izidor Novak — strugar, Anton Kvas — strugar.

ODHOD

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik: Milan Unger — kopač — discip. odp., Leopold Zidar — učnik — discip. odp., Matej Logar — jam. kovinar — spor. prek., Valter Zagorc — kov. jam. mehan. — samov. prek., Matej Babič — rud. teh. — priprav. — spor. prek., Ivan Potrata — učnik — discip. odp., Zijad Mehmedović — učnik — v času posk. dobe s str. del., Bojan Kirm — učnik — discip. odp., Milorad Iveljič — kopač — discip. odp., Faik Rizvančević — učnik — discip. odp., Irfet Medič — učnik — discip. odp., Marjan Stubičar — učnik — discip. odp., Ivo Lovrenčič — učnik — discip. odp., Ivan Selič — učnik — discip. odp., Lado Flis — učnik — discip. odp.

TOZD RRP Trbovlje: Ivan Štrumbelj — vozač — spor. prek., Drago Kolar — kopač — spor. prek., Drago Hribar — vozač — discip. odp.

TOZD RRP Zagorje: Ivan Osolnik II. — zav. na NTŽ — spor. prek., Marjan Presečki — učnik — spor. prek., Ivan Knez III. — kopač — upokojen, Zuhdija Zukič — učnik — samov. prek., Srečko Žerak — kopač — samov. prek., Jože Ravnikar — učnik — umrl.

TOZD Separacija Trb.: Marjan Čebin — vozač — spor. prek., Dušan Češek — vozač — umrl.

TOZD RŠC Trbovlje: Anton Habe — kopač — prem. na TOZD RRP, Kadrija Porobič — kop. pom. — TOZD RRP, Stanislav Repše — kopač — TOZD RRP.

DS SS DO RRPS: Jože Topolovec — voznik oseb. avtomobila — spor. prek., Andreja Bergant — zahtev. stroj. dela — za dol. čas.

DO RGD

TOZD RIG: Stanko Samastur — kopač — discip. odp., Ibro Pjevič — vozač — samov. prek., Enver Šiljič — vozač — spor. prek., Mehmedalija Karič — kop. pom. — v posk. dobi s strani DO, Ramiz Šišič — kopač — samov. prek., Marko Joskič — rud. nadzornik — samov. prek., Ešef Čaušević — kopač — samov. prek., Slaviša Guberinič — vozač — samov. prek., Goran Marković — ključavničar — samov. prek., Viktor Kastelic — jam. nadzornik — spor. prek., Miladin Labudović — vozač — samov. prek., Bogo Grbič — dipl. ing. rud. pripravnik — spor. prek., Drago Vuletič — kopač — samov. prek., Miroslav Čamber — kopač — v JLA

TOZD GRAMAT: Smajo Cibrič — zlag. opeke — samov. prek.

Sonja Božič

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

[illegible]

Humor in anekdote

— Mami, pravi petošolec ves žareč, ko pride domov. — Že znam po angleško reči dober dan, hvala in prosim! — Kako lepo, se razveseli mati, — v slovenščini tega doslej nisi znal reči.

* * *

— Povejte, ali tukaj turisti pogosto zletijo dol? vpraša počitniški gost gorskega vodnika, ko se vzpenjata po strmeh pobočju. — Ne, za večino je enkrat čisto dovolj.

* * *

Zidar Mlakar pride k zdravniku in pravi: — Tovariš doktor, morate mi napisati še dva tedna bolniške. — Še dva tedna, zakaj pa? — Čisto preprosto, sicer vaša garaža ta mesec ne bo končana.

* * *

Monika pride v sobo in reče: — Očka, ali lahko skočim ven, da oddam pismo na pošto? — Le pojdi, tudi jaz sem slišal, da je nekdo žvižgal pod tvojim oknom.
Milan Kovač

— Trinajst otrok! vzklikne dekle, ko se predstavi pri družini, ki išče gospodinjsko pomočnico. — Žal mi je, ampak te službe ne morem sprejeti. — Nisem vedela, da ste praznoverni, ji odvrne gospodinja.

* * *

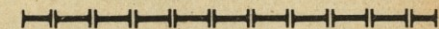
Moški pride na matični urad in pravi, da bi rad spremenil ime. — Kako vam je ime? vpraša uradnik. — Tone Smrdljivec. In kako bi se želeli preimenovali? Jože Smrdljivec.

* * *

Oče pride razburjen v šolo in poišče učitelja: — Zakaj ste mojega sina poslali domov? — Rekel je, da ima njegova sestra škrlatinko. — Točno, toda ona ne živi pri nas v Ljubljani, ampak v Mariboru.

* * *

Dva bacila se srečata: — Že cele tedne te nisem videl, si bil bolan? reče prvi drugemu. — Da, imel sem penicilin.

Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janko Savšek (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozđ TIKa Trbovlje. Za članke kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/74 z dne 9.1.1974, spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

